

Les lliçons de la història

La funesta política econòmica de Castella

Les reformes del segle XVIII

Entrem al punt final de la recapitulació d'opinions del llibre d'Arias i Miranda. Som als temps dels Borbons, i Catalunya ha perdut el caràcter de regne autònom per caure submergit en la unitat del sistema polític espanyol. En el transcurs del segle XVIII s'operen una sèrie de reformes que canvien un xic l'estat anòmal de l'orientació econòmica dels governants. No és ara el nostre intent analitzar-les com es degut. Durant aquest període és quan neix la indústria catalana moderna, la història de la qual, resumida, farem en una nova sèrie d'articles. Limitem-nos, doncs, ara, a estampar l'ou-ní d'Arias i Miranda sobre els intents de Carles III de restaurar l'economia del país, la qual opinió no coincideix pas amb altres autors en apreciar-los com a gloriosos per aquell rei.

«En assegurar-se al tron la dinastia dels Borbons — diu — variaren un xic les coses. Quan menys es va treballar perquè hi hagués la nostra nació que sabés construir un navili i fondre una peça d'artilleria. Els ministres tingueren altres pensaments, concepcions més vastes i plans millor combinats. Felip V i Ferrn VI feren nombroses reformes i tallaren molts abusos; però més que ells, va saber il·lustrar el seu regnat Carles III, en temps del qual s'anunciaren ja els veritables principis de l'economia política, encara que no depurats del tot d'errors. Entre les reformes que va haver-hi, és digna d'esment la que produí el Reial decret de 1778, abolint el comerç de flotes que tenia per privilegi el port de Cadix, després d'haver-lo perdut Sevilla. Però aquesta disposició i altres, encara que de bons i immediats resultats, no eren suficients per a tornar a la nació el seu vigor perdut, perquè el mal estava apoderat intensament de tot el cos social.

«Per encertada i prudent que fos, cap providència aconseguia treure el país del seu marasme. Eren necessàries una sèrie de providències que donessin per resultat la reforma radical i profunda de tots els rams, preparada de manera que s'anés realitzant sense perjudicar pregonament els interessos sancionats pel temps i les idees establertes. Calia cercar el principi de la restauració allí on havia obrat el de la decadència, ço és, en la producció.

«Espanya arribà gairebé a no tenir-ne d'altra que la fictícia i manllevada de les mines d'Amèrica, l'opulència de la qual era causa de la nostra pobresa. Però això no s'arribà a comprendre ni en el regnat de Carles III, ni a aconseguir que tinguéssim producció, era indispensable alliberar el treball, i això no es va fer seguint un pla general i metòdic, sinó d'una manera parcial i secundàriament. No arriba a plantejar-se el sistema de proveir els pobles per mitjà de contractes i obligacions, posant en mans de pocs el comerç d'articles de consum. L'amortització civil, els progressos de la qual es tracta de tallar en temps de Carles IV, no va trobar de totes maneres la porta franca per a tornar a la circulació la propietat amortitzada. L'economia va quedar íntegra, llevat en la part mínima que pertanyia a capellanies. Ningú es va recordar de moderar, com podia fer-se, els privilegis de la Mesta, sense atacar brusca-ment la seva existència. L'exploitació de mines no era lliure. Queda en peu la institució dels gremis. El comerç interior va conservar una part dels seus destorbs i entrebancs. I, finalment, com que no variaren les idees respecte a reputar el diner com la riquesa per essència, es continuà en el mateix error de procurar que en

vingués molt sense permetre que sortís res.

«Carles III va fer esforços molt lloables per tal que renasqués la fabricació, però no va obtenir resultats satisfactoris, tota vegada que deixà subsistir els principals abusos que havien causat la ruina dels tallers. Cap dels antics centres industrials va recobrar la seva perduda animació. Toledo no va sortir del seu abatiment. I, com Toledo, Segòvia, Valladolid i Sevilla quedaren sostingudes pobrement per les catedrals, els convents, les Universitats i els tribunals. No variaren les nostres relacions amb Amèrica, i sols en la forma el sistema de comerç establert des del descobriment. El decret de 1778, encara que produí més animació i un augment bastant considerable de riquesa, no ens va constituir en productors, ni, per tant, ens va treure de la classe de comissionistes en la qual figuràvem.

«La mineria andalusa continuà abocant a la Península sumes de moneda més crescudes que mai, i amb elles es van mantenir elevats els preus, en relació als altres països. Al numerari superflu se li va negar, com abans, que sortís lliurement, i hagué de fer-se per mitjans il·lícits. Il·lícitament entraven també els molts gèneres no admesos a comerç en els nostres aranzels, essent el resultat d'aquesta rigidesa, mai atenuada, que a la frontera de Portugal i França estiguessin emmagatzemats els efectes del nostre consum. Gibraltar facilitava tots els que necessitaven les províncies del Migdia, i el tràfic i distribució d'aquests efectes es feia per part dels habitants de tots els pobles que estaven més a la mà, sense que les mesures severes per a des- torbar-lo aconseguissin cap efecte. El contraban fou a Espanya una professió, en la qual xifrenen llur subsistència milers de famílies. Els gèneres prohibits circulaven més que els que no ho eren; entrats sense drets per mil llocs diferents, i distribuïts a domicili pels contraban- distes, impossibilitaven l'establiment de fabricues al nostre país, més encara tenint pesos forts per donar en pagament d'efectes estrangers.

Aquest és el quadro que fa Arias i Miranda del regnat de Carles III, quadro bastant exacte a la realitat, i que destrueix moltes de les llegendes que entorn seu s'han format. No foren, en efecte, tan fèl·lignes com s'han volgut suposar els temps del regnat de Carles III, i d'una manera més detallada ho anirem veient en examinar les disposicions que es dictaren i els efectes que aconseguiren.

Molt pitjor, funestíssim i sotmès a la tutela de l'estranger, fou el regnat de Carles IV. Observa justament Arias i Miranda que si l'obra fragmentària de Carles III s'hagués continuat, tal vegada s'hauria arribat a treure el país de la decrepitud. Res d'això no va fer-se, sinó que s'empitjoraren molt les coses, fins que un succeís de gran transcendència feu canviar forçosament de camí.

Quantes de coses no passaren abans i després de la pèrdua de les colònies! Quants d'entrebancs feren impossible el progrés del país! Guerres internacionals, guerres civils, conspiracions i temptatives revolucionàries, que no cessen fins a l'entrar al darrer quart del segle XIX. Mentre escrivia Arias i Miranda el seu llibre (1832-33), sentia un optimisme que no s'ha realitzat encara avui, perquè ben pocs han estat els economistes espanyols que, com ell, han estimat tant la producció del país.

«Espanya produeix — deia — no el que necessita per a cobrir les grans atencions que té al damunt, però tal vegada més del que produïa en els seus millors temps. Amb tot i no ésser la meitat del que promet, la mineria forma ja un ram interessantíssim del qual abans ni es tenia idea. Articles molt importants que ens venien de fora, avui són de producció espanyola: el treball augmenta i l'esperit industrial es difon. Les reformes coincidiren amb les variacions que va portar l'emancipació d'Amèrica, i si fos possible dotar aviat la nostra península de les principals vies metal·liques, tal vegada no serien altres les generacions cridades a gaudir amplament dels fruits del canvi, sinó que aquesta, en recompensa, si es vol, dels llargs infortunis pels quals ha passat, podria reportar tots els avantatges.

No estava pas imbuït Josep Arias i Miranda, autor d'un llibre tan estimable com oblidat, de les idees llibrecanvistes que defensaven els principals homes polítics del seu temps. No en tenia prou, la indústria, de suportar les traves que li posaven els reis i els governs amb privilegis; no era suficient contrarietat el contraban vergonyós que es practicava per tots costats. Havien de venir-li nous obstacles amb la pràctica del llibrecanvi, subjectant-la a viure sempre amb la por del nou sotrac que vindria a anorrear l'esforç de tants anys.

Jaume CARRERA

L'Onze de setembre d'enguany

A l'estatge de la Comissió Executiva, Rambla de Santa Mònica, 25, van rebrant-se tis els dies feiners les cintes que l'any passat acompanyaven les ofrenes dedicades a En Rafael Casanova. A jutjar pel nombre importantíssim de les recollides fins ara promet ja un anticipat èxit l'11 de Setembre d'enguany.

Convé que les entitats i particulars que encara no hagin passat a recollir-les ho facin com més aviat millor, per a evitar les presses de darrera hora. Cal tenir present que és necessari presentar-se degudament autoritzat en demanar-les, presentant una lletra signada per president i secretari i segellada si es tracta d'entitats i una tarja també signada si es tracta de particulars.

El Centre Nacionalista Català de Nova York ha remès una patriòtica lletra a la Comissió adherint-se als actes de l'11 de Setembre i anunciant l'organització d'una vetllada commemorativa de la luctuosa diada de la pèrdua de les llibertats de Catalunya. La lletra acaba oferint l'ajuda de l'entitat pel moment que la llibertat de Catalunya reclama l'esforç de tots els catalans.

La pluja d'avui

A dos quarts de sis de la matina- da descarregà damunt Barcelona un temporal d'aigua i trons.

Després parà, reproduint-se al mig- dia. Aquesta vegada no agafà la part alta de la urbs.

Més tard, a les tres, una nuvola- da negra sortint de darrera el Tibi- dabo escampà foscor per tota la capital i seguí amb una forta pluja, amb més trons, omplí d'aigua els carrers.

Després el firmament s'asserenà.

La situació a Barcelona

Després de l'assalt a la farinera Salisachs

INTERROGATORI DELS DETINGUTS

Els cinc detinguts com a autors de l'assalt al despatx de la farinera Salisachs, han estat posats a disposició de l'autoritat militar. Des d'ahir al vespre fins a la matinada, se'ls va interrogar, havent-se confessat autors i donant detalls interessants de com prepararen i realitzaren l'assalt.

Com a resultat de llurs manifestacions, s'està en disposició d'anar a més grans aclariments.

A l'efecte, deia el governador que es farien noves detencions.

EL JUTJAT

Es va parlar ahir de la forma in- sòlita en què va actuar el jutjat. Sembla que la policia va notificar-li senzillament la notícia de l'assalt, els detinguts i els detinguts, i que el jutge, per a saber detalls, hagué d'anar personalment a l'hospital. Sobre els detinguts no va haver d'actuar perquè havien estat posats a disposició de l'autoritat militar.

Ahí al vespre un reporter va pre- guntar al senyor Portela si creu certes aquestes coses, contestant que es limitava a seguir el seu camí i com- plir amb el seu deure.

Les manifestacions d'ahir del go- vernador han causat mal efecte al Palau de Justícia.

LA POLICIA

Ahí s'assegurava que el nomena- ment del senyor Josep Casellas Puig de Mesa per a comissari general de policia, havia produït disgust entre la policia.

Era comissari general interí el senyor De Miguel que va venir de Madrid i el nomenat no solament no és més antic, sinó que no és de la policia i si comandant de seguretat. Preguntat el governador sobre aquest extrem, contestà que no tenia notícia de tal disgust, i que estava satisfet de la conducta de la poli- cia.

ELS XOFERS

Una comissió de xofers de la Ger- mandat de Sant Cristòfol, prega la inserció del següent comunicat:

«Ha causat un pessim efecte entre els companys de treball, a fruit d'això fou la manifestació d'ahir, la forma vergonyosa amb que fou tractat l'honoradíssim xofer Agustí Pujol, víctima involuntària i accidentalment dels delictes fets de l'assalt al des- patx d'En Pere Salisachs; ja que sense tenir en compte la seva inno- cència ni els seus antecedents i con- dició fou passejat, lligat com un crimi- nal, junt amb els altres detinguts, pels carrers més centrats d'aquesta capital, fent-lo passar per la immen- sa vergonya d'ésser considerat com a tal pels transeünts i coneuts que el trobaven en passat.

No comprenen els manifestants la forma d'obrar que es tingué amb el seu esmentat company, qui després d'haver sofert l'anguniós situació d'estar un bon espai de temps sotmès al turment de l'amenaça de mort, tenint encadenades les armes contra seu, hagué de sofrir el calvari de veure's insultat, amenacat i quasi agredit pel públic indignat, davant del qual oferien un espectacle com un dels delinqüents més grans en l'esmentat fet.

Afegeixen els manifestants que ele- ven llur més enèrgica protesta per tal de procedir davant qui correspongui i pregunten: Si després d'haver-se pre- sentat espontàniament i lliure el dit xofer, donant una valenta mostra de civisme, tot hi havent estat amena- cat de mort, si així ho feia, als efec- tes d'ajudar a l'acció de la justícia, a la qual cosa estan tots sempre dis- posats, se'l tracta en la forma amb què es féu, què és el que han de fer els xofers de Barcelona davant casos semblants? Si després d'estar sem- pre exposats a ésser víctimes de crimi- nals instints, en les circumstan- cies actuals, en lloc d'ésser emparats i defensats, se'ls vengui i se'ls acusa, davant de qui han de recórrer?

Acaben els visitants, donant les més expressives gràcies al governador ci- vil per la benèvola forma amb què els rebé i l'interès que es va pendre quan els comissionats de la mani- festació de dimecres van pujar al seu despatx a exposar-li les justes queixes dels xofers de Barcelona pel proce- dir emprat amb l'esmentat Agustí Pu- jol.

Resten complaguts els dits xofers.

EL JUTJAT MILITAR

Deduint-se de les primeres diligen- cies instruídes per l'alferes de la co- mandància de la guàrdia civil de l'Est, En Bernardí Noriega, que per part dels detinguts dimecres, a la tarda, amb motiu de l'assalt del des- patx del senyor Salisachs, hi va ha- ver resistència i agressió a força ar- mada en ésser perseguits per forces de la guàrdia civil, s'ha resolt que l'autoritat militar s'encarregui de continuar el processament, a quai efecte ha estat designat per a això el capità d'infanteria En Vicens Se- vil Viza, jutge d'aquesta Capitania general, al qual s'ha fet càrrec de les esmentades diligències, en les quals han de constar les primeres declara- cions de's cinc detinguts, les dels guardies civils que els perseguiren i la del caporal del mateix institut Sal- vador Galeoto, que va resultar ferit en un peu.

Els detinguts Enric Albareda Mi- ró, Pere Oro Ricart, Baptista Perro- ni, Ramon Peris Llansà i Amadeu Sanmartín Suné, alguns dels quals sembla que han confessat que pre- ngueren part en l'assalt, continuaven incommunicats a la Jefatura superior de policia.

MORT D'EN PERE VILALTA GRES

A la clínica del doctor Pujol, on es trobava En Pere Vilalta Gres, ferit en l'atracament de la casa Salisachs, li fou practicada una delicadíssima operació.

El doctor Pujol, amb els ajudants i infermeres, procedí a fer-li l'operació anomenada de resecció intestinal, po- dient apreciar que la bala, que havia entrat per la regió umbilical, havia causat catorze grans perforacions a l'intestí, causant-li una intensa peri- tonitis.

També en fer-li l'operació es va veure que presentava altra ferida, que en els primers moments passà inadvertida, produïda per un bala de calibre més petit que l'altra i que en- trà per una anca, travessant-li el ventre i el ronyó esquerre.

Immediatament es procedí a extir- par-li tres trossos d'intestí i combatre l'hematúria i l'uremia que se li ha- via produït, no poden treure-li les bales per la gravetat del seu estat.

El malalt quedà després de l'opere- ció relativament bé, i el matí d'ahir el va passar bastant tranquil, dor- mit algunes estones.

A la tarda s'accentuaren els fenò- mens de peritonitis que es prevenien, i no amagava el doctor Pujol les im- pressions pessimistes que li produí en operar-lo.

A quarts de dotze morí.

Malgrat operar-lo immediatament per aturar-li el mal, i de la lleugera millora experimentada durant el ma- tí d'ahir, ha sobrevingut el funest desenllaç que era de temer, per ha- ver-se-li declarat la peritonitis a conse- quència de la perforació intestinal.

ELS REGISTRES

Sembla que per ara els registres domiciliaris efectuats per la policia no han donat per resultat l'efectuar noves detencions de suposats compli- cats en els atraments comesos aquests darrers temps.

S'assegura que aquests treballs de recerca de la policia obceixen a co- municacions fetes per alguns dels de- tinguts amb motiu de l'assalt al des- patx de la farinera Salisachs.

D. Eusebi Balasch i Carulla

Metge de la Casa Provincial de Caritat
morí a Sanillés el dia 27 de l'actual
havent rebut els Sants Sagraments

(A. C. S.)

La seva afligida vídua D.ª Carolina Bohny i de Nadal, mare D.ª Mercè Carulla vídua de Balasch, germana Esther, mare política D.ª Mercè de Nadal vídua de Bohny, germà polític Frederic, oncles, oncles polítics, cosins, cosins polítics i família tota, participen a llurs amistats tan sensible pèrdua i els preguen que el tinguin present en llurs oracions.

D. Cebrià de Montoliu i de Togores

ADVOCAT
professor en el Washburn College de Topeka (Kansas, Estats Units)
morí a Albuquerque (Nova Mèxic, Estats Units)
el dia 10 d'agost de 1923
havent rebut els Sants Sagraments

(A. C. S.)

Els seus afligits vídua (absent), germans i germanes (presents i absents), germanes polítiques, nebots, oncles i parents tots, en participar als amics i coneguts tan dolorosa pèrdua, els preguen que el tinguin present en llurs oracions.

Dr. Boada Vies urinàries, pell, Raigs X, Diarrea.
Rambla de Catalunya, 31, 1.ª, 2.ª De 2 a 5
i de 7 a 8. — Clínica: Sant Pau, 44. De 7 a 10 nit.

SOLER I TORRA G. ANS

BANQUERS

Rambla dels Estudis, 13, 1 Bonsuccés, 1

Preu líquid a què negociem els cupons
Venciment 1.ª de setembre de 1923

OBLIGACIONS

	Liquid per cupó Ptas.
Asland 5 per 100	11.387
Ajuntament de Castelló 5 per 100	6.218
Bons lbre	9.35
Cèdules Banc Hipotecari d'Espanya 5 per 100	11.374
Catalana Gas 6 per 100	7.462
Colònia Güell 6 per 100	7.462
Companya General de Tramvies 5 per 100	11.375
" " 5 per 100	13.657
Tramvies Tarragona 6 per 100	7.462
Hispania Marítima 6 per 100	7.462
Mallorquina Electricitat 6 per 100	9.203
Traction 7 per 100 E. 1921	7.462
Transatlàntica 6 per 100 E. 1922	7.462

Negociem els cupons dels **Deutes Interior,
Exterior i Amortitzable 4 per 100**
i Tresor 5 per 100 venciment 1.ª d'octubre pròxim

Nota important

Revisem curosament les amortitzacions

Compra i venda de valors. — Ordres de Borsa.
Canvi de monedes. — Girs sobre l'estranger
Comptes corrents

Admetem dipòsits de valors en custòdia

Avis

Participem als nostres clients que anun-
ciarem aviat les condicions del servei de
CAIXES DE LLOGUER
la instal·lació de les quals s'està acabant i que espe-
rem inaugurar pròximament

LA CARTUJA DE SEVILLA

FUNDADA EN 1822

Cristalleria, Faiances, Porcel·lanes

Es complau a participar a la seva distingida clientela
i públic en general, que des de 1.ª de setembre
queda oberta la venda en el seu nou establiment
13, RAMBLA DE CATALUNYA, 13
on, com sempre, seran ateses tot seguit i esmeradament totes
les ordres que se serveixin confiar-li

Obituari

FUNERALS

Na Regina Martín i Hermona de
Enrech. Morí el dia 31 de juliol
Demà, a les deu, a l'església de la
Casa de Caritat.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO
En Pere Brosa i Arnó, vidu de Na
Carne Gaspar i Martí. Enterrat aques-
mat al cementiri de Sant Andreu.
En Lluís Suriñach i Suriñach. En-
terrat aquesta tarda al cementiri nou.
En Josep Col i Llena. Enterrat
aquesta tarda.

ALHAMA DE ARAGON, Casti-
Teatre. Grans parcs i llac nave-
gable. — Informes directament o
don Amado Grau, Mallorca, 189 i Far-
màcia Bermúdez, Aragó, 225. Tel. 15499

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletos, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSEANE

Apartat de Correns núm. 1

Telèfons números. . . 4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Nonell Germans

CANVI — VALORS — CUPONS

Rambla del Centre, 16

Vida religiosa

Avui: Sant Ramon Nonat, confessor.
— Demà: Nostra Dona de la Consola-
ció; Sants Gil, abat; Artur, màrtir;
Constanci i Lupo, bisbes, i Santa Ju-
liana, verge.

Quaranta hores: Demà, a l'església
de Sant Antoni Abat, de Pares Escop-
lapis. Hores d'exposició: De les nou
del matí a les set de la tarda.

La missa de demà: Santa Maria en
dissabte, color blanc.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona
de la Mercè, a la seva església, pri-
vilegiada, o a la del Pi, privilegiada.

Adoració nocturna: Demà, Torn de

Nostra Dona dels Desemparats.

Vetlles en sufragi de les ànimes del
Purgatori: Avui, Torn de la Resurrec-
ció del Senyor, a la seva capella, Es-

corial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de
la Santíssima Trinitat, a la mateixa ca-
pella.

— Parròquia de Santa Maria del Pi. — De-
mà, dia primer de setembre, tindrà lloc en
aquesta parròquia la inauguració solemne
de l'altar dedicat a la Mare de Déu de la
Cinta amb els següents cultes: A les deu
del matí, el reverend ecònom, delegat pel
molt il·lustre doctor don Pasqual López, i
amb assistència de la Reverenda Comuni-
tat beneirà solemnement la imatge i tot se-
guirà es celebrerà un ofici solemne cantat
per la Capella d'aquesta parròquia sota la
direcció del reverend Masvidal, predicant el
doctor En Josep Matamoros, Canonge de la
Catedral de Tortosa. Acabat l'ofici es cantarà
una Salve per l'expressada capella.

MOSAICS E ESCORIAL

Ronda Uni-
versitat 20,

Reuma, Catarros,
Calculs, Neurastènia
CURA DE REPOS

Balneari TERMES PALLARES

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

La vaga de Serón: Un mort i alguns ferits

SOBRE LA DEPRECIACIÓ DE LA PESSETA

Madrid, 30, 8'30 nit
En la seva conversa amb els periodistes ha dit el senyor Benítez de Lugo:

— Amb motiu de la baixa de la pesseta, alguns diaris obliden co que en una altra ocasió vaig exposar sobre l'origen i motius que la determinen i el que he manifestat sobre l'exemple que ens ofereix la conducta d'Anglaterra en les seves finances, creient que oegament i a la llarga hem d'imitar l'exemple d'aquesta nació, que és un exemple admirable, a que sense arribar a aquesta còpia que es presenta, perquè això no és possible donats els diversos elements a condicions sobre els que els governs operen, notori és que el senyor Villanueva posa a prova tot el que és a significar perquè aviat desapareguin els principals orígens de la depreciació de la nostra moneda, anant dretament a la nivellació del nostre pressupost, no perdonant cap acte ni gestió que a aquesta finalitat patriòtica conduïxi.

Per altra part, essent jo un administrador dels procediments, practicat pel departament de Finances del poble anglès, no es pot, no obstant, presentar avui a aquella nació com si hi estessin total i completament resoltos tots els problemes econòmics i financers, malgrat les nivellacions numèriques. No; Anglaterra, com totes les nacions del Continent, no es pot sotmetre a la greu i profunda perturbació que Europa ve sofrint, puix al destorb comercial s'uneixen les perturbacions industrials, i per consegüent la manca de treball, i els impostos pesen de tal manera, que no fa l'estalvi es dificulta, sinó també el manteniment del tresor de vida en concordància amb la renda privada.

Precisament el motiu de no haver volgut acceptar Mister M. Kenna, el prestigi financer, la cartera de Finances, obeix, segons ho testimonia aquella premsa, el temor que inspira haver d'enfrontar les immenses dificultats que el càrrec ofereix. Això passa a Anglaterra. Què no passarà en altres llocs i quin sacrifici suposa carregar amb tal responsabilitat? Per cert que en aquesta lleugera revista que faig he de registrar el fet veritablement significatiu i de transcendència de que en el reialme Unit ningú pensa ja en l'impost sobre el capital, puix fins els laboristes han donat màquina enrera, i només preocupa que hi hagi treball, important-lo poc el restant, no havent d'oblidar que per cada lliura de sou, els impostos li prenen 6 xelins, o sigui el 30 per 100.

Als impostos confiscatoris de la guerra han minvat de tal manera els patrimonis, que no és estrany veure prestigiosos membres de l'aristocràcia territorial anglesa, subhastant llurs béns anunciant-los en el gran diari "The Times".

No s'ha d'oblidar que les nivellacions pressupostàries d'Anglaterra s'aconsegueixen a força de gran pressió fiscal, i que les desgravacions de què ens parlen, no són altra cosa que donar tombes a la corda tributària.

En fi, unim-nos tots els espanyols en una patriòtica finalitat, per a aconseguir el doble objectiu de millorar la producció i el comerç per una part, com a objectiu econòmic, i assolir més rendiment tributari completant-lo amb les economies necessàries, per a esborrar la necessitat de les comissions.

JUTGE PREVARICADOR

Madrid, 30, 9'15 nit

El rebombori a la «Casa de Canónigos», era avui enorme. Entre els uxiers del jutjat s'esperava, en concepte de detingut, perquè se li prenguessin declaració, res menys que el jutge de guàrdia que actua ahir, i que era el jutge municipal i escriptor madrileny, don Antoni Cases, germà del conegut pianista.

Les detencions estan relacionades

amb un procés que s'instruï fa uns quants dies contra uns individus que gestionaven el casament d'un minyó de 22 anys amb una senyora de 60, del poble de Cabollas, i als quals, després, falsificant lletres, estafaren 50.000 pessetes.

Complicat en aquesta estafa apareix un usurer anomenat Bartomeu, qui recentment va vendre un automòbil a l'advocat que entenia en aquesta causa, el qual automòbil no tenia la documentació corresponent, puix segons es deia en el permís de circulació, s'havia falsificat la firma del governador de Bilbao.

Així les coses, ahir a la tarda l'advocat que comprà l'automòbil al Bartomeu, presentà una denúncia per estafa i falsificació contra l'esmentat individu i altres persones que sembla havien falsificat el permís de circulació.

El jutge de guàrdia, que no era el jutge municipal interí del districte de Chamberí i que segons es deia avui és amic de l'advocat denunciant, va admetre la denúncia i decretà la detenció de Bartomeu, i dels altres denunciats.

Segons es deia també a la «Casa de Canónigos», l'advocat denunciant, pel telèfon oficial va donar les ordres a la policia perquè es detingués amb tota urgència a Bartomeu, i com que triga en actuar la policia i en portar-los al jutjat es reiteraren les ordres telefòniques diverses vegades.

Per fi, a dos quarts de nou arribaven al jutjat els denunciats, els quals quedaren en un dels calabossos del jutjat.

Pocs moments després arribava al jutjat de guàrdia l'advocat del Bartomeu, qui, segons es diu, és el senyor Villalta, a gestionar la llibertat de Bartomeu, acompanyat del fill d'aquest.

El senyor Villalta s'absentà del jutjat, quedant-hi en aquest, al despatx petit del jutge de guàrdia, el fill de Bartomeu, el jutge municipal interí que actuava de jutge de guàrdia i un germà del darrer.

En la conferència, segons s'assegura, es tractà de la llibertat de Bartomeu, per la qual va demanar el jutge interí que actuava de jutge de guàrdia, una creuada suma.

Abandonà el jutjat el fill de Bartomeu, entrevistant-se amb l'advocat del seu pare, per a donar-li compte de l'esdeveniment.

Assabentat l'advocat de Bartomeu del que passava, va donar instruccions al fill del seu patrocinat i es traslladà immediatament a la Direcció d'Ordre públic, a denunciar l'esdeveniment.

Mentre el senyor Villalta presentava la denúncia a la Direcció d'Ordre públic i els agents marcaven bitllets del Banc d'Espanya per valor de 10.000 pessetes, el fill de Bartomeu va tornar a entrevistar-se amb el germà del jutge interí, per a ultimar el preu de la llibertat del seu pare.

Després d'amplia discussió, sembla que es convingué en posar en llibertat a Bartomeu mitjançant la remesa de 10.000 pessetes, que s'efectuaria a l'acte, i 15.000 més que es remetrien després.

Convintut l'assumpt, va tornar el fill de Bartomeu a entrevistar-se amb el seu advocat, el qual ja havia posat el fet oficialment a coneixement de la policia, simulant que anava a cercar les 10.000 pessetes, i cità el germà del jutge interí de guàrdia en un lloc pròxim al jutjat.

Tornà el fill de Bartomeu amb els bitllets prèviament marcats per la policia i quan acabava de lliurar-los al germà del jutge, aquest va sortir de la conferència amb els bitllets a la butxaca, i aleshores els agents de policia el detingueren i els conduïren a la inspecció de guàrdia de la Direcció d'Ordre públic. Aleshores se li ocuparen els bitllets assenyalats, per la qual cosa va quedar a disposició del jutge.

A l'audiència s'assegurava avui que els seus superiors han acordat la separació del servei del jutge interí, senyor Cases, i que s'incoï l'oportú procediment criminal.

EL «VALLADOLID»

Avui ha prestat nova declaració al

sindicalista detingut ahir, motivat el «Valladolid» havent-se raïdonat en les manifestacions que feu afeint que quan disparà contra l'advocat senyor Homs i l'agent senyor Alegria, no sabia que aquest fos policia.

El jutge l'ha processat per portar documents falsos, i el detingut ha quedat a disposició del jutjat de Barcelona.

L'ATENEU I LES RESPONSABILITATS

L'Ateneu ha redactat un document que estan signant molts dels socis, dirigit al marquès d'Alhucemas, en el qual s'exposa com a necessitat inexcusable que en oferir-se la possibilitat que el Senat actui constituït en Tribunal de justícia, no ocupi la presidència una persona que pugui tenir interès directe o indirecte en els procediments sumariats que s'hi instrueixin per a fer efectiva la responsabilitat dels ministres.

EL CONSELL DE MINISTRES

Madrid, 30, 10'30 nit

El Consell ha acabat prop de les deu de la nit.

Quan els periodistes es trobaven esperant l'acabament del Consell, han rebut avís que poguessin al despatx del president, on el marquès d'Alhucemas els donaria la referència.

Com que encara no havia sortit cap dels ministres, els periodistes han pujat uns quants, quedant-se'n a la porta de la Presidència alguns per a esperar la sortida dels consellers.

El marquès d'Alhucemas s'ha explicat davant dels reporters en aquests tònics:

— El Consell ha continuat avui la seva deliberació sobre la memòria de l'Estat Major Central, en la qual han pres part tots els ministres que mancaven per a emetre llur opinió.

S'ha acordat demanar al ministre de la Guerra unes dades que es creuen de necessitat per a la més bona resolució de l'assumpt, i s'ha convintut que si demà pot tenir reunides aquestes dades, tornarem a celebrar un altre Consell, a les cinc de la tarda. En cas contrari, ens reunirem demà passat. I res més, senyors.

— Se sap quan tornarà el Rei?

— No sé. Sé que demà empenirà el seu viatge, però no sé si vindrà en automòbil o en tren.

Mentre el president donava la referència han sortit del despatx de Consells el primer el ministre de Finances, el qual ha mostrat gran sorpresa en trobar-se uns quants periodistes.

— Senyors — ha dit — no saben que el president estarà donant en aquests moments la referència?

— Els periodistes li han dit que ja ho saben.

— Donguin's alguna notícia. Hi ha hagut acord?

— El president, el president és el qui parla.

Després ha sortit el ministre de la Guerra, el qual s'ha expressat davant dels periodistes dient textualment:

— M'han demanat unes dades; jo demà veuré si les tinc o no, perquè no ho sé; si les tinc ens reunirem; si no, doncs no ens reunirem.

— Hi ha hagut ampla discussió?

— Sí, sí.

— I discrepàncies?

— No, si no hem acabat de parlar!... El que hi ha hagut avui ha estat com si diguéssim una exposició. Després cal fer el resum.

Després han sortit junts els senyors Salvatella, Alba, Chapaprieta i López Muñoz.

— Ens poden dir alguna cosa?

— Res, res senyors; això el president.

El senyor Alba ha dit als periodistes:

— Que consti que no hi ha ampliació, perquè el Consell m'atribueix les informacions publicades a l'A B C. hi ha dret a tal cosa.

Un periodista ha preguntat:

— Quin ministre despaixarà demà amb el Rei?

El senyor Chapaprieta ràpidament ha contestat:

— Però com podem despaixar, si el

Rei no arriba a Madrid fins a la tarda.

EL COMERÇ AMB EL RHUR

A la «Gaceta» es publica avui una comunicació del ministeri d'Estat dirigida al subsecretari del ministeri del Treball en la qual es diu que amb motiu de l'ocupació del territori del Ruhr per les tropes franceses i belgues s'ha produït una situació al comerç internacional que necessita una reglamentació detallada, de la qual es dedueixen greus obligacions per als comerciants i necessitat d'intervenir constantment en persona per a obtenir, defensats pels governs, els permisos d'exportació de les mercaderies contractades pels dits comerciants abans de la data de l'ocupació amb firmes alemanyes del dit territori.

Per a alguns comerciants espanyols la xifra de negoci dels quals és reduïda, resulta poc menys que impossible enviar al Ruhr un representant o delegat per les quantioses despeses que això suposaria.

En conseqüència, el ministre ha interessat del president del Consell Superior de Cambres de Comerç, Indústria i Navegació, la designació d'un representant general que assumirà les gestions de tots aquells als quals per les raons exposades els resulti impossible el tramitent de delegats, i el president ha manifestat la seva conformitat amb la proposta, indicant la conveniència que es doni a conèixer a totes les Cambres de Comerç, Indústria i Navegació del reialme.

AMPLIACIÓ DEL CONSELL

Madrid, 31, 12'30 matineda

Malgrat comprometre's els ministres a no facilitar del Consell altres referències que les que donés el cap del Govern, avui han arribat a més, a comprometre's pel seu honor, a no dir als periodistes ni una paraula més que les que dignés el marquès d'Alhucemas del Consell d'avui, o millor dit, de la segona part del Consell que comença ahir i cap deu quan acabarà, perquè aquesta tarda tampoc ha acabat la deliberació, la reserva ha estat perfectament inútil.

La proposta de l'Estat Major Central no és acceptada pel Govern, al menys unànimement.

Establiria la línia que proposa, no s'exclou la possibilitat d'altres operacions que impedeixin la reducció de contingents.

El general Weyler anà a Melilla d'home bo i li ha resultat al Govern tot el contrari.

S'acudi a l'Estat Major Central quan el pla del general Martínez Anido amenaçava amb no deixar ni les aparències de la política que diu el Govern voler desenrotllar al Marroc protectorat civil i reducció de despeses.

El pla Martínez Anido fou escanyat per la comissió de l'Estat Major Central, però l'Estat Major Central n'ha proposat un altre que és també contrari als compromisos de la concentració liberal.

I així s'està.

Si el pla de l'Estat Major Central preval, per molt que fos l'esperit acomodatic dels ministres, l'autoritat del Govern quedaria enormement menyspreada.

Si el refusa, el Govern haurà d'afrontar una situació molt delicada enfront als elements armats.

Així les coses, les paraules del marquès d'Alhucemas han augmentat la inquietud entre els ministres, perquè aquest ajornament per tal que el ministre de la Guerra portà al Consell de ministres nous detalls per a discutir i l'anunci de l'arribada del Rei, té totes les traces d'un ajornament per a que al dir el Consell la seva última paraula en l'assumpt, estigui a Madrid don Alfonso, per si la presència fos inexcusable.

Enfront aquesta interpretació de les paraules del marquès d'Alhucemas, també es diu que el que el Govern pretén és que l'Estat Major prepari altre pla de menors proporcions més en harmonia amb els compromisos del Govern; és dir, que l'Estat Major Central no faci un pla exclusivament tècnic, sinó un pla ac-

moderati a les condicions de la política que el Govern representa.

A això s'atribueix que el marquès d'Alhucemas hagi demanat al general Weyler que no s'absentés de Madrid.

Els detalls que ha al·ludit el marquès d'Alhucemas, són un nou pla de l'Estat Major Central?

El dia de demà serà interessantíssim. Després que el ministre de la Guerra conferenci amb el cap de l'Estat Major Central, serà el moment decidu per a saber si la presència del Rei està, com diem, inexcusable o no, que en clars paraules val dir si hi ha crisi o si l'acqual Govern dona la cara als esdeveniments.

RUMOR DESMENTIT

El ministre d'Estat ha declarat que està mancat de fonament el rumor que avui acullen alguns diaris segons els qual el príncep d'Astúries va contreure matrimoni amb una filla dels Reis d'Itàlia.

NOTÍCIES DE TETUAN

Tetuan. — L'Alt Comissari, parlant avui amb els periodistes, ha desmentit la notícia publicada en alguns diaris, en la qual es deia que les seves relacions amb el general Marzo no eren tan cordials com s'esperava.

Mai — deia — he canviat cap paraula amb el general Marzo, llevat de les canviades per telègraf quan prengué possessió de la comandància de Melilla.

Com compendran vostès, és impossible que existeixi rossament amb una persona a la qual no es coneix i amb la qual no he parlat mai.

El Baixà de la ciutat ha publicat un ban aclarint el dictat pel general Montero arran dels successos, senyalant als indígenes com a punt de previsió de la tarja d'identitat l'oficina on estan les forces jallianes.

Sense aquesta tarja no es podrà sortir al camp.

Forces de la mehal·la de regulars de Tetuan i de caçadors de Vitoria han marxat al camp en persecució del bandit Jerini autor de l'agressió a la ciutat.

Les autoritats indígenes han pres avui declaració a més de 70 moros detinguts com a suposats autors de l'agressió.

Es creu que tots seran posats en llibertat.

Per a millor prestar els serveis de vigilància ha estat dividida la ciutat en dues zones; en la part antiga de la ciutat presten servei els agents de policia mora, i a la part moderna la guàrdia civil.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — Continua passant revista a les guarnicions el general Marzo.

Avui ha passat el dia al sector d'Acib de Midar.

La bateria de 1 illa i els vaixells de l'esquadra continuaren avui bombardejant tota la costa d'Alhucemas.

El general de la zona de Larraix ha dirigit al comandant general d'aquesta el següent telegrama:

En nom forces a les meves ordres i del meu trameto a V. E. la més entusiasta felicitació per l'èxit obtingut amb els recents fets d'armes, pregant-li la faci extensiva a l'heroica guarnició de Tifariti i personal de les columnes que han escrit pàgina tan brillant en la Història d'Espanya.

FERITS

Màlaga. — Entre els expedicionaris arribats de Melilla en el «Barcelona» figuren:

Capità del regiment de Sant Ferran, Julià Giménez; capità de regulars García San Pedro; tinent del Tercer, Martí, Esparza, Rojas, Quiñones, González, Príncipe, Molina i Anton; del regiment d'Andalusia, tinent Blasco; del d'Albuera, Eduard Fuente; del d'Asia, D'az Massó; de Guadalajara, Rafael Martín; de Toledo, Francisco Ramos i de regulars, Pascual Rey.

LA FAMÍLIA REIAL

Sntander. — Els reis no sortiren del Palau en tot el matí.

Les infantessetes passejaren pels jardins.
El príncep d'Astúries i l'infant don Jaime recorregueren la població en automòbil.

Demà termina l'estiu regí en aquesta població marxant els reis amb llurs fills a Sant Sebastià a dos quarts d'onze.

AGRESSIO A UN GUARDIA CIVIL

Sevilla. — El poble d'Epila sortí ahir de la presó un subjecte de mals antecedents anomenat Carles Ruiz.

Immediatament es prové d'una escopeta i sortí en recerca d'un caporal de la guàrdia civil amb el qual tenia ressentiments.

Ve'n disparà el caiguent el caporal a terra.

El caporal que s'anomena Fernández, està greu.

El criminal s'ha fet escapol.

EL CAPORAL INDULTAT

Málaga. — Continua la joia per l'indult del caporal Sánchez Barroso.

Aquest següent a la presó militar del castell de Gibralfaro, fins al seu trasllat a Mahó.

A l'esmentat castell també hi ha tres soldats processats.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Despatx oficial de Guerra:

L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc comunica a aquest ministeri ço que segueix:

Sense novetat a tot el territori del protectorat.

EL «LAURIA». — ELS METGES MILITARS

Melilla. — Ha arribat el «Lauria» procedent d'Alfara, amb l'objecte de reparar avaries en alguns canons.

S'ha reprès avui el tràfic de passatgers des de l'istint a Tafersit.

Se sap que a la infermeria general de Dar Quebdani foren curats 200 ferits durant la darrera operació, havent-se infectat la ferida a un sol.

Amb aquest motiu són molt felicitats els metges.

DOL-LISIO: UN MORT I ALGUNS FERITS

El ministre de la Governació, en rebre aquesta matutina els periodistes ha manifestat que a Seron (Almeria) amb motiu de la vaga allí plantejada, grups de minaires han tractat d'impendre avui que altres entressin al treball.

La guàrdia civil ha intentat garantir la llibertat del treball, essent apedregada.

Els guàrdies civils han repel·lit l'agressió, causant un mort i alguns ferits.

Ha quedat restablerta la tranquil·litat.

Ha afegit el ministre que demà, a la tarda, el rei arribarà a Madrid.

LA TRIPULACIO DE L'EPARA

Cartagena. — A les dues de la tarda ha fondejat en aquest port el vapor «Espana 3», conduït a bord, a un cap, tres oficials i 300 mariners de la dotació del cuirassat «Espana».

NOTA BURSATIL

Hi ha una quasi paràlització en el negoci bursatil, efectuant-se comptadíssimes transaccions.

L'interior, en partida, no es cotitza, efectuant-ho la sèrie següent a 7195.

Els amortitzables cinc per cent, acusen alça apreciable.

Els Tresors estan sostinguts.

En valors industrials, no hi ha res digne de ressenyar, i només consignarem el fet que les accions ferroviàries es presenten menys fermes que en la sessió precedent.

La moneda estrangera acusa baixa general, tancant els francs a 41'80, les lliures a 23'05, els suïssos a 124'50, els dòlars a 7'40 i els belgues a 34'50.

LES INTOXICACIONS

L'alcalde interí, senyor Nicolí, parlant avui amb els periodistes, ha manifestat que continua una activa inspecció sobre els despatxos de llet, per a evitar en quan sigui possible la repetició de casos com el d'ahir.

L'alcalde ha celebrat aquest matí una conferència amb el ministre de la Governació, en la qual el duc d'Almodovar del Valle li ha recomanat que castigui seriosament els industrials desprecisius que emmetzen el veïnat.

ORIM

València. — Un individu, anomenat Josep Collado (a) Llapissera, de 23 anys, assassinà aquest matí a una dona de vida alegre, anomenada Reineis Montalvan, de 28 anys, amb la qual havia passat la nit.

Li clavà diverses punyalades. S'ignoren les causes del barbre crim.

LES MINES DE TEVERGA

Oviedo. — La societat explotadora

de les mines de Teverga ha acordat clausurar les esmentades mines, en vista que els obrers persisteixen en la vaga per haver-los estat rebaixat el jornal.

Els esports

ATLETIQUES

Gran Concurs Atlètic Internacional.

—L'anunci que donarem ahir de la vinguda del campió i recordant de França i Anglaterra, Lewden, causà una excel·lent impressió pux poc són els deportistes que s'imaginen el mèrit que representa efectuar en altura, un salt d'un metre noranta centímetres.

Amb la inclusió de Lewden, són tretze els representants de la França que ens visitaren que junt amb els cinc biscaïns, els tres de Tarragona i la representació seleccionada dels altres clubs, formaran un total de cinquanta atletes que el pròxim diumenge, en el camp de Les Corts, del F. C. Barcelona, entaularan enèrgica batalla per a la conquesta d'una supremacia que avui per avui pertany a França.

En les carreres de cent i dos cents metres, Badiast, Casas i Cebrian intentaran, tal vegada inútilment, vèncer a Lorrain, l'ex-recordant de distàncies.

La veritable lluita començarà en els quatre cents metres. En ella es posaran en línia res menys que tres francesos: Fery, el campió, Brossard, Gibaut; un biscaí, Puyo i dos catalans, Garcia i Calvet.

En aquesta prova la victòria francesa és segura, però no seria res d'estranyar que es batés el record de Catalunya de la distància.

Per als vuit cents i mil cinc cents metres, esperem ésser testimonis d'una formidable tren i d'una lluita inacostumada, Puyo, de Biscaia i el nostre campió Pons, voldran, sens dubte, contrarestar als Gibaut, Willich, Brossard, i Fery i així anirà en benefici del públic que serà testimoni d'escenes veritablement emocionants.

En la prova de la màxima distància que s'efectuarà els cinc mil sembla una cosa segura la victòria d'algun francès, no ens atrevim a dir quin, puix no volem notables diferències entre Corlet, Bontemps, i Lecler; però no hauran d'anar molt confiats en els nostres Palau i el campió d'Espanya, Palma, que també se las porten en aquesta especialitat.

Bernard, haurà de triomfar en les vallas i representarà perquè els nostres, Yermo, i Muntadas, puguin prendre l'estil del gran especialista francès.

En salts i llançaments, no ens atrevim a confiar en cap victòria per als nostres; en els salts, sobretot, tenim a dos campions i recordant, Lewden i Vauthier. En els llançaments, Braudier ens sembla superior als nostres.

Però encara que una derrota per a Espanya sigui el fi d'aquest concurs ho és que iniciï aquesta tasca atlètica internacional que a no dubtar, tants beneficis podrà reportar-nos en l'esdevenidor.

Recordem que ens els primers partits de futbol, els francesos també ens venceren. Més tard, les coses canviaren.

Tandebé que en Atletisme passi igual.

MARITIMES

Matchs internacionals de Natació.

— La visita del Sout de Paris. —

Essent ja del domini públic els matchs internacionals que el Club de Natació Barcelona portarà a cap en el que resta de temporada, els comentaris i auguris de caràcter deportiu que giren al voltant dels mateixos són cada dia més grans, a mesura que s'aproximen les dates de la seva celebració.

Les formidables competències que els nostres nedadors hauran de sostenir amb els campions parisiens, en els dies 5 i 7 de setembre a la nit i més avançat el mes amb els suecs, demostraran fins on són capaçs d'arribar.

Deis resultats i dels obtinguts anteriorment amb hongaresos i belgues, sigui el balanç que fos, s'haurà demostrat plenament, l'absoluta necessitat que tenen els nostres nedadors d'aquests encontres internacionals que els va preparant per a ésser més tard el seu digne contrincant en les Olimpíades del 1924 a París.

Referint-nos al «Sporting Club Universitaire de France», conegut vulgarment per «Scuf», la seva secció de natació s'ha imposat aquest any com la millor de París, adjudicant-se els Campionats de París rellevaments 250 metres; rellevaments 200 metres a 4 estils; 100 metres espatlla, salvament i els de salts de palanca i trampoli.

Les seves marques cada dia millors podran a dura prova als nostres que hauran de fer l'humanament possible per a superar-los, cosa que sumament és difícil, si es té en compte que malgrat dels positius valors que posem, el progrés de la natació francesa en aquest últim any ha estat ben manifest.

Cap esperar que la Piscina del C. N. B. serà teatre de noves i emocionants cuites en les vetelades dels pròxims dimecres i divendres.

El vinent diumenge, dia 2 de setembre, el Club de Mar, té anunciada la celebració de la primera prova del Concurs del Nedador Complet, que amb tant d'èxit portà a cap l'any passat. Es corren: 50 metres Braça, de pit, i 30 metres Ower senzill, que són les dues curses que integren la primera prova.

Es jugarà després, un partit de Water-polo entre un equip del C. N. Sabadell i un altre del Club organitzador.

La festa començarà a dos quarts d'onze del matí.

FUTBOL

Barcelona - Sabadell (a Vilassar).

—El proper diumenge, dia 2 de setembre, tindrà lloc a Vilassar de Mar, el primer partit «oficial» de la temporada entre els dos clubs que encapçalen aquestes ratlles. El partit serà a benefici de la «Mútua per a la Construcció de Cases barates» d'aquella formosa vila que presideix el nostre distingit amic senyor Jover (D. Lluís), i, tant per la noble finalitat de l'encontre com per l'espectacle immensa que ha despertat, pot predir-se que la tarda del diumenge, esdevindrà a Vilassar, emocionant i sensacional. Comprendent-ho així són infinits els aficionats barcelonins que es proposen traslladar-se a la veïna vila costanera, aprofitant els innombrables trens que, a totes hores, hi fan via. Segons ens comuniquen els organitzadors del partit, el Sabadell es presentarà complet, integrat pels mateixos elements que defensaran el pròxim campionat, i, el Barcelona aliarà el següent equip: Plattko, Planas, Surroca, o Solà, Torralba, Sanchó, Carulla, Piera, Martí, Samitier, Alcántara i Sagí.

Festivals Deportius.

— Ha causat entre els amateurs excel·lent efecte, l'anunci dels festivals deportius que se celebraran els dies 8 i 9 del pròxim mes de setembre al camp antic del Barcelona F. C. a benefici de la Cooperativa de periodistes per a la Construcció de Cases Barates.

Entre els equips internacionals femenins Stoke Ladies F. C. a benefici de Londres i el Sportives F. C. campió de França 1922 i finalista 1923 es disputaran una valuosa copa oferta per l'esmentada Cooperativa com al mateix temps medalles artístiques commemoratives del partit especialment confeccionades per la Casa Vallmitjana.

Com a prova de l'entusiasme que tals partits han despertat a Barcelona, basta dir que han ofert a la Cooperativa valuosos presents per a les senyoretes de l'equip guanyador les Cases següents: El Siglo, Jorba, i Companyia, Villem Llibre, Joieria Cabot, Joan Boix, Beristany i Companyia, Eduard Shilling, Laplana i Companyia, i Casa Comas i Companyia, Casa Segura, Antoni Martínez, Esteban Correa, i Casa Layret.

També se sap que que els Centres Deportius d'aquesta capital es preparen per a obsequiar esplèndidament tan importants equips.

MOTOR

De l'Autódrom de Sitges.

— Han tingut el millor èxit les gestions portades a cap per l'Alcalde de Sitges, prop del p. Mancomunitat interessant la construcció d'un ramal de carretera que eviti el que els dies de tràfic extraordinari d'automòbils trens promogut per l'actuació de l'Autódrom, els primers es vagin obligats a travessar els pas a nivell d'entrada a la vila (ço que seria peril·lós) o tinguin d'anar a voltar

per Vilafraanca si es tanquen el pas a nivell durant les hores en que els trens ascenden i decenden fent sin un servei intensiu.

El camí que ho soluciona se'n diu «dels Capellans» i que ve a resoldre els diis inconvenients elxamplant-lo degudament fins a permetre l'accés de cotxes a la vila sense obstacles.

La Mancomunitat s'ha fet doncs càrrec del problema que es presentava a Sitges i ha anat a resoldre'l ràpidament en benefici dels subreusos. Sabem que alguns dels propietaris afectats per l'elxamplis del dit camí, s'han aplestat a cedir les llenques de terreny necessari.

TIR

Resultat de la tirada de repidesa sobre silueta verificada el dia 19 del corrent; primer, don Josep Quena; segon, don Emili de Cruz; tercer, don Vicens Quera; quart, don Antoni Prevosti; cinquè, don Cosme Solís; sisè don Josep Martínez; setè, don Ricard d'Arriola; vuitè, don Bonaventura Duran; novè, don Angel Sales; desè, don Artur Solà; onze, don Daniel Miquel i dotzè, don Eric González.

El pròxim diumenge, dia 2 de setembre a les nou tindrà lloc la tirada a fusell per equips amb les següents condicions:

Arma, fusell o mosquetó Mauser, distància 200 metres, blanc de 0'30 m; posició lliure; deu dispar; matricula gratis.

Els equips es compondran de mínim de cinc tiradors. Segons el nombre de matriculats s'augmentarà l'equip.

Per a procedir a la formació dels equips es nomenaran capitans d'equip que seran designats per sorteig entre els tiradors de tercera categoria inscrits.

Una vegada nomenats els capitans, mitjançant sorteig, els serà fixat el torn pel qual ha d'escollir cada capità els tiradors que hagin d'integrar l'equip.

Els capitans en fer l'elecció de tiradors solament podran escollir els tiradors un a un correlativament pel torn que els correspongui; així doncs, el capità que obtingui el número 1, escollirà un tirador, i no podrà escollir-ne un altre fins que tots els altres capitans hagin escollit un tirador cada un, i així successivament fins a completar l'equip. Importants premis als tres equips vencedors.

El dia anterior a la tirada a les vuit de la nit es tancarà la matrícula procedint-se acte seguit al sorteig.

Municipi

MESTRE DE L'ASIL DEL PARC

L'Ajuntament obre concurs per a proveir la plaça de mestre de l'Asil del Parc, amb el sou de 3.300 pessetes anuals. A les ofertes de la Comissió de Beca, s'assabenta de tots els requisits per a prendre part al concurs.

BAYER

La belleza de la mujer

se basa en una nutrición cuidadosa y en exquisitos cuidados corporales. La fatiga, debilidad, falta de apetito, irritabilidad, etc., dejan siempre sus consecuencias. El robustecer el cuerpo y estimular el apetito y la digestión son pues cosas imprescindibles. Esto lo consigue Vd. con el uso regular de la

Somatose

Somatose líquida

Massa Cultura?...

Anys endarrerida, quan es parlava de cultura, hi havia molta gent que arrufava el nas. La paraula, nova que era aleshores, tenia una olor de «lliga» sospitosa, i als escons d'aquella Diputació, on era diputat En Prat de la Riba, i als del Consistori en aquell Ajuntament d'En Puig i Cadafalch, d'En Cambró, d'En Carner i d'En Sunyol, més de quatre, en sentir el mot es removien pel seient, preparant-se a la defensa contra el nou fantasma.

Entre els qui aleshores feien la part dels partits de Madrid, hi havia, com ara els de Madrid el tenen, un instint fosc, però segur que el perill era allí, en la paraula nova. I tenien tota la raó, perquè la Cultura era realment el moll de la novella política catalanista; perquè la Cultura era aleshores, i és encara, la clau de l'edifici de la nostra restauració nacional.

Després de bregar molt, la Cultura fou una cosa tolerada. Les institucions primeres que es fundaren, elles mateixes, a cops de donar fruits, es feren les defenses, i avui contra la Cultura, cara a cara, ja no s'hi gosa a posar ningú. Les coses, tot i les imperfeccions que tenen, per ésser obra d'homes, han arribat a l'espècie florida que contemplam avui, i no manquen, ni a la Mancomunitat, ni a l'Ajuntament, homes de bona voluntat, de tots els sectors polítics, que ajuden amb entusiasme, les obres de cultura que allí es fan.

No obstant, hi ha algú qui diu que d'això de la Cultura «en fem masses», i com que la Cultura és cara, en els pressupostos de les nostres corporacions públiques, d'un any a l'altre, la suma de les consignacions destinades a aquest fi augmenten com una taca d'oli, i amb forma verament alarmant pels qui no poden comprendre com el cost d'aquestes noves necessitats sortosament creades pel nostre catalanisme, s'acosten o s'enfilen de vegades pel damunt d'aquelles partides que abans constituïen les files clàssiques d'un pressupost municipal o provincial: els empedrats i les carreteres.

Els empedrats i les carreteres han estat, des de la tendra infantesa de la cultura catalanista, els peons de defensa, dels jugadors de l'altra banda. Els empedrats i les carreteres, eren el mot d'ordre en el combat que tant tristament sostenien, els enemics del nostre catalanisme. Els empedrats i les carreteres, a la ciutat i en els districtes rurals, tenien un gran prestigi, perquè les gentes admirades d'aquella Barcelona i d'aquella Catalunya anterior a la nova cultura catalanista, si troben tots els avantatges que es podien aconseguir de l'actuació del regidor o del diputat que votaven, en una carretera o en un empedrat, l'ideal del regidor o el diputat que volia complir dignament amb els seus electors, era el d'anar-se'n a casa, havent aconseguit l'empedrat de tres carrers del districte, o uns quants quilòmetres de carretera.

I aquest ideal, més a l'engròs o a la menuda, és encara latent. Sovint, quan diuen de cara al pressupost que els de la Cultura «en fan masses», volen dir això, volen dir que les xifres consignades s'acosten massa a les d'empedrats i d'obres públiques, que són les partides clàssiques dels pressupostos d'abans, i no comprenem com aquelles coses culturals que abans eren una mena d'exornació modesta, de la vida municipal o provincial, han passat a ésser tan costoses com aquelles que encara algú titula «les veritables funcions de l'administració pública».

Perquè contra la cultura, no s'hi posa ningú, però per a molts, la cultura és més un tòpic que una eina de positives conquestes. La Cultura com a lloc comú dels discursos, bé. La Cultura com a base de la prosperitat local, fins i tot com a element poderós de la nostra restauració nacional, etc., etc., bé. Ara la Cultura practica, amb edificis que costen i escoles que gasten, i mestres que cobren i alumnes que s'hi formen, ja és altra cosa, car la Cultura costa diners i amb els diners no s'hi poden fer jocs.

Massa cultura, massa cultura! Qui gosaria dir-ho? On és el límit del prou i el massa? Qui faria retret a un home o a un poble d'ésser massa culte? Qui li diria, pel camí de la seva perfecció: Atura't, que ja ets prou perfecte?... Verament aquest fer-ne massa en coses de cultura, no tindria pas cap raó ni fonament, si els qui ens ho diuen, no volguessin

dir altra cosa; si els que ho diuen no volguessin dir simplement que s'hi gasten massa diners.

Però en això dels diners, dintre el límit que assenyalen les possibilitats dels ingressos i de les ineludibles despeses d'una corporació pública, també és difícil de precisar el prou i el massa. En l'ordre de preferències d'aplicació d'aquestes possibilitats, hi ha justament tot el sentit de la política dels partits governants, i la nostra política ha estat sempre la de la cultura, perquè el nostre moviment catalanista, essencialment i abans que tot, la restauració espiritual, i l'habituació moral de Catalunya per al seu esdevanidor.

Els homes de la Lliga que han vist de conjunt l'obra que tenien a les mans, han agitat i han ajudat amb igual viror totes les manifestacions de la vida catalana, en el moral i en el material. La seva gestió ministerial en el Govern d'Espanya, ha salvat la nostra riquesa d'aquelles crisis que li venien fatalment a sobre. Els interessos de la producció, no han trobat mai a Catalunya paladins millors que els nostres homes. La memorable memòria d'En Prat de la Riba sobre comunicacions, diu tota la vasta perspectiva de benestar i de riquesa, que el nostre primer president destituint per la seva Catalunya endarrerida, l'obra de camins i telefons de la nostra Mancomunitat, parla per ella mateixa. La gestió del nostre Municipi i el pla d'obres del pressupost de la decència, diu prou com és destituida una Barcelona bella i urbanament perfecta, però deserta d'això, com una obra bàsica i permanent, hi han hagut sempre, des dels inicis de la nostra actuació, les obres de la Cultura. La Universitat Industrial que formava humanament i preparava tècnicament els directors futurs de les nostres indústries. Les institucions que no podent tenir l'adreça en la formació dels mestres, curaven de la seva perfecció i complement espiritual. Les escoles nocturnes d'obrers, on es crea una veritable cultura del treballador. Les Biblioteques Populares, els grups escolars del Municipi, les Escoles especials de malaltissos i anormals, etc., etc., i aquesta obra popularíssima i eficaçíssima de la Protectora de l'Ensenyança Catalana, i la del Centre de Dependents i la de l'Institut de Cultura per a la Dona.

I és que la nostra política és essencialment una Cultura. La transformació espiritual de tot un poble, i la preparació per a una vida civil superior, com podria aconseguir-se altrament? Com podríem somniar amb una Catalunya catalana, ni amb una Catalunya europea, si abandonéssim les nostres generacions a la misèria endarrerida i pedagògicament lamentable de les institucions de l'Estat, que malgrat la importància de Barcelona i de la seva capitalitat, manté aquí una simple organització provincial, com la d'Avila o de Sigüenza.

Al de nosaltres si haguéssim deixat d'entendre això! Al de nosaltres si no accelerem, proporcionalment, la creixença de la nostra Barcelona, els instruments de la seva formació! Al de nosaltres, si aboquem tota la riquesa del nostre patrimoni públic, o fer el cos urbà de la ciutat i no li fessim l'ànima! Al de Barcelona i de Catalunya si només fos rica i bella, i no tingués una generació apta per a les conquestes de l'esdevanidor!

Ens cal per això gastar en la Cultura, perquè la nostra política és la política de la Cultura. L'eina més eficaç de la nostra obra, és aquesta despesa que, des d'un punt de vista massa estret, alguns judiquen excessiva. Base de tota l'obra de regeneració catalana, que la Lliga Regionalista ha fet en els vint anys de la seva actuació, els seus caps visibles li ha donades totes les seves preferències. Dintre el sistema evolutiu per ella sostingut avui, davant de les forces nacionals darrerament organitzades, la cultura és una de les eines de major eficàcia i la que ha donat fruits majors en tota la seva actuació, i en la continuació de la seva tasca evolutiva a través dels moviments i de les sotragades que poden aportar el nacionalisme a convulsions perilloses, i a dalts i baixos fruits de les il·lusions i els desenganys, la Cultura ha d'ésser el moll permanent, segur i inextingible de la nostra afiançació catalana.

Es per això que mai en farem massa.

FIAMA

Jocs Florals de Sarrià

CARTELL

Premis ordinari

Flor Natural, premi d'honor. — Ofert per la Comissió Organitzadora, a la millor poesia de tema lliure (amb preferència la que canti l'amor).

Englantina. — Premi ofert per En Bonaventura M. Pla, tinent d'alcalde d'aquest districte, a la millor poesia patriòtica.

Viola. — Premi ofert pels senyors consellers de l'Associació d'Amics dels Pobres de Sarrià, a la millor poesia que canti la caritat cristiana.

Premis extraordinari

I. De la Mancomunitat de Catalunya: a una poesia de tema lliure.

II. Del senyor Bisbe de Barcelona: al millor treball històric-religiós sobre la parroquia i les seves institucions.

III. Del senyor marqués d'Alcila, alcalde de la ciutat: a una poesia de tema lliure.

IV. D'En Francesc Cambó i Balcells: a una poesia de tema lliure.

V. De l'artista En Nicolau Raurich: una pintura original, a una poesia de tema lliure.

VI. D'En Rafael Batlle Miquelena, conseller de la ciutat: a una poesia de tema lliure.

VII. D'un regidor de la ciutat: al millor recull de costums sarrianques.

VIII. De l'artista En Ramon Rocamora: una escultura original, a una poesia de tema lliure.

IX. De la Comissió de Cultura de l'Ajuntament: a la millor poesia literària.

X. De l'artista En Josep Bellu (Nuri): un dibuix original, a una poesia de tema lliure.

XI. Del Centre Sarrianès: a la prosa que millor canti les excel·lències de les societats recreatives.

XII. De la Joventut Tradicionalista: a la prosa que millor canti «El Tradicionalisme i la seva influència en els destins de la Pàtria».

XIII. Del Centre Regionalista: a una poesia de tema lliure.

XIV. Del Centre Excursionista els Blaus: a la millor poesia que canti el paisatge.

XV. D'En Gaspar Rosés, diputat de la Mancomunitat: a una poesia de tema lliure.

XVI. D'un enginyer sarrianès: a la millor poesia literària.

XVII. D'En Salvador Brémón, conseller de la ciutat: al millor treball en vers o en prosa dedicat a la mort del general Moragas.

XVIII. D'En Josep Romani: a una poesia de tema lliure.

XIX. D'un noble sarrianès: a una poesia de tema lliure.

XX. D'En Joan Lloret: a una poesia de tema lliure.

XXI. De l'artista En Josep Tàrrer: un dibuix original, a una poesia de tema lliure.

XXII. D'En Frederic Amat: a una poesia de tema lliure.

XXIII. De l'artista N'Antoni Ferran: una magnífica ampliació original, a una poesia de tema lliure.

XXIV. De N'Ignasi Folch: a una poesia de tema lliure.

XXV. Del Grup Catalanià: a la millor poesia festiva de bona llei.

El treball amb lletra ben clara es remetrà al secretari del Jurat, N'Antoni Balasch Torrell, Hort de la Vila, 15, Barcelona-Sarrià, abans del migdia del dia 25 de setembre vinent, juntament amb un plec que contingui el nom de l'autor i dosius escrits clarament el títol i tema de la composició.

El premi serà retirat pels propis autors o persona delegada a l'efecte.

La Comissió organitzadora es reserva el dret de publicació de treballs premiats.

Els no premiats podran ésser retirats pels respectius autors si així ho desitgen.

El Jurat podrà deixar de concedir premi el tema al qual no s'hagin presentat treballs, a son judici, mereixedors de recompensa.

La publicació total o parcial de qualsevol de les obres premiades, abans de la festa, implica la renúncia al premi.

La festa es celebrarà el dia 7 d'octubre vinent.

Formen el Jurat qualificador: N'Apel·les Mestres, mestre en Gai Saber, president honorari; Josep Maria Tous i Marolo, mestre en Gai Saber, president efectiu; Joaquim Ayné Rabell i Lluís Via, vocals; Antoni Balasch Torrell, secretari.

Per la Comissió Organitzadora, Josep Recasens, president; Antoni Balasch, secretari.

La Mare de Déu de la Cinta Patrona dels tortosins

El Centre Comarcal Tortosí, de Barcelona, ha circulat entre les nombroses famílies tortosines residents a Barcelona, i a les que tenen relacions de simpatia amb aquella gemada comarca catalana, invitacions per a concórrer a la benedicció solemne de la imatge de la Mare de Déu de la Cinta, patrona de la ciutat de l'Ebre, que demà, dissabte, a les deu del matí, arà posada i venerada al seu propi altar de l'església del Pi, de la ciutat cap i casal de Catalunya.

Les invitacions, com és natural, van escrites en la nostra benaurada llengua catalana, i acompanyades d'una fulla impresa, força interessant. Hi ha a la fulla una magnífica reproducció de la imatge; la transcripció dels Goigs en honor de la Mare de Déu de la Cinta, escrits en llengua catalana-tortosina, per mossèn T. Bellpuig, i escrit en català la integralitat del text de la «Visita Espiritual» que els tortosins fan periòdicament a llur santa Patrona.

Són dignes de tota lloença aquestes manifestacions religioses-patriòtiques del Centre Comarcal Tortosí: l'enyorriol record a aquella formosa comarca tortosina i a la seva característica llengua i el tribut d'amor i respecte que ret a la llengua nacional de Catalunya.

La folia iconoclasta

Un dels deures més ineludibles per un vell poble com el nostre, on s'han anat desenrotllant tantes civilitzacions glorioses en el transcurs del temps, on es serveixen encara tants vestigis de les cultures primitives, tants monuments de les més recents, és el de saber amar-les, i per tant, conservar-les per insignificant que sigui la seva realitat que llurs manifestacions aparentin tenir.

Malauradament també, una de les ignoràncies més populars a Catalunya és l'artística i arqueològica. Trobareu una munió de gent de carrera que sabran perfectament dir-vos alguna cosa d'Ovidi i del Dant, i seran incapaces d'establir-vos una diferència tècnica prou clara entre l'art romànic i l'ogival. En els estudis de primera i segona ensenyança, i en molts d'ensenyança superior, no és donada oficialment ni la noció més elemental de la història de l'art, ni tan sols d'aquelles cultures que han florit en altra terra, però que per la seva transcendència i antiguitat es mereixen un estudi preferent, sinó adhuc de les que més preponderància han tingut a la nostra terra. Malgrat ésser els capellans rurals els administradors de tantes esglésies romàniques com hi ha escampades per la Catalunya, en la majoria dels Seminaris els esmentats ensenyaments no arriben a tenir el caràcter d'una trista assignatura d'ampliació.

Degut, doncs, principalment a la desídia de l'Estat espanyol estan deixats en abandon gairebé tots aquells monuments que donen a les nacions antigues, com a les cases senyorials, una glòria de continuïtat i de noblesa, totes aquelles marques que assenyalen el batec del nostre poble seguint sempre el ritme més aristocràtic del món.

No obstant, alguna cosa s'ha guanyat en les grans ciutats. Ara no fóra pas possible així com així emblanquinar les voltes d'una catedral; davant l'amenaça d'enderroc de la capella del Miracle o de tocar un sol carrer dels murs de Tarragona, s'alça, tot seguit la conseqüent protesta digna i respectable. Altrament, lluny dels nuclis intel·lectuals de les ciutats es permet, per exemple, a una companyia d'electricitat bastir una caseta emblanquinada, com un colomar, per tancar un acumulador, damunt de l'absis de Sant Miquel de Fluvià, o es deixa coronar de rajola de València el cloquer de la collegata de Vilabertran, sense un gest d'indignació ni d'estranyesa.

Semblantment podríem dir que manca en absolut entre nosaltres una tutela elemental sobre el gust estètic del paisatge o de la construcció. Ningú s'ha captingut mai d'esviar l'equivoc lamentable de què el xiprer — l'arbre que fa tal volta superior a les

nostres les riberes d'Itàlia — sigui forçosament tan sols plantació de cementiri, ni gairebé cap ajuntament de vila de mar es capte d'encornar l'emblanquinament de les cases, ni la construcció de nous porxos vora la platja. Els mateixos arquitectes — generalment enginyers de cases — es paren ben poc a procurar no destruir amb xalets exòtics la unitat de construcció d'una vila, o d'encastar una torratxa vermella a la cantonada de pedra d'un casal antic.

Tan com una assenyada tradició tingues preferència sobre les estridències d'originalitat medicore dels mestres de cases, les poblacions rurals o marineres s'anaven renovant per si mateixes, sense modificacions visibles. Actualment, encara en aguda crisi de modernisme, cada traspàs, cada venda, porta el perill d'una torratxa, o una balconada, discordant entre el veïnatge de les altres cases i ja en si defestable.

I és que, qualitativament, tanta importància té que la ciutat de Barcelona conservi son caràcter propi de ciutat, com que la vila marinera de Cadaqués o la comtal de Castelló d'Empúries conservin també les seves especials característiques de vila.

L'arc rodó d'un porxo casafà que ni tan sols és de pedra, ni respon a cap estil històric; si voleu, en si mateix, no té cap mèrit. Però quan aquest arc va encadenat amb altres arcs de volta, donant renom a una ciutat com Girona, que sense els seus porxos ni seria la mateixa ciutat de Girona, emporçant una plaça com la de la dita vila de Castelló, on el contrapàs i la sardana han estat puntejats o beïnt la tenora d'En Pep Ventura o els fiscorns de l'Agramunt i «El Russinyol», aquest arc esdevé una cosa sagrada i venerable, sobre la qual tots posem el dret i el deure d'estimar-la.

Per això, davant de l'amenaça de destrucció iminent d'un dels arcs que cenyeixen la vella «Plaça dels Hòmens» de Castelló d'Empúries, per a ésser substituït amb una biga de ferro, trencant la unitat simètrica del conjunt, aixeco la meua veu.

I ensems, aprofito l'avinentesa de fer qualsevol consideració sobre l'estat d'abandó en què es troba tota la tradició artística i especialment arquitectònica de Catalunya, advocant per la constitució d'un organisme oficial o particular que vetlli contra la iconoclastia catalana.

Tant com això no sigui, que almenys en aquells pobles on visqui o hi vagi, a raure una persona culta, que sàpiga complir el deure estricte i tal volta dolorós de fer tot ço que estigui a la seva mà, per a evitar destruccions malaguanyades.

C. PAGES DE CLIMENT

Els Pomells de Joventut

CONCURS-EXPOSICIO POMELLISTIC

Sembla que ha tingut una acollida entusiasta entre els pomellistes d'arreu de la ciutat, el Concurs-Exposició de dibuixos, mapes de Catalunya, treballs d'obrers i labors pes de Catalunya, que ha organitzat la Federació de Pomells de Joventut de la Barcelona, amb motiu de celebrar-se pel setembre la festa major d'aquella barriada.

Apropant-se ja la data de la celebració d'aquesta simpàtica festa de cultura, la Federació ha aconseguit del generós altruisme de particulars de la barriada, entitats, establiments i llibreries de Barcelona, un bell nombre de premis els quals es faran públics per mitjà de la premsa i una fulla especial que donarà a conèixer els noms dels senyors que formaran el Jurat qualificador i assenyalat la data de la inauguració de la festa.

A prec d'alguns concursants, s'ha ajornat fins el dia 20 de setembre el termini d'admissió de treballs, els quals s'hauran de trametre, signats, i a la secretaria de la Federació, Sant Miquel, 39 (despatx parroquial), on se'ls lliurarà el corresponent rebut.

Poden pendre-hi part en aquest concurs tots els pomellistes, i per a més detalls a l'estatge de la Federació.

Ens comunica el Patronatge, haver ingressat a la Caixa d'Estalvis la suma de 500 pessetes que per a la subscripció del Pavelló de Nens, en atenció obli li han estat remeses per l'Associació Barcelona F. C.

EL POMELL

«VERGE DE LA FONT-CALDA» Aquest Pomell ha ingressat darrerament a la Caixa de Pensions la quantitat de 200 pessetes, destinades a la subscripció oberta per al Pavelló de nens pobres de l'Hospital de Sant Pau i Santa Creu.

També s'ha llistat com a soci de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, i es permet aconsellar als altres Pomells que facin els possibles per a col·laborar també a aquesta obra d'amor a la nostra Pàtria, apuntant-se com més aviat millor.

Actualment l'element Pomell prepara grans diàdes amb motiu de la benedicció de la seva bandera, les quals tindran lloc els dies 15, 16 i 17 de setembre, a Gandesa (Tarragona), on se celebren festes anualment en honor de la Verge de la Font-Calda.

Hi ha gran entusiasme entre els pomellistes i són en bon nombre els llistats per anar-hi.

Aviat publicarem el programa d'aquest viatge i donarem més detalls.

Aplec sardanista a Premià de Dalt

A Premià de Dalt s'estan realitzant amb gran entusiasme, els treballs preliminars del III Aplec sardanista que amb creixent èxit ve celebrant la important societat cultural Sant Jaume, des de l'any 1921, en aquella xarrosa vila.

Aquella bella festa dedicada a la nostra dansa popular, es celebrarà el vinent dia 16 de setembre al grandis pati de la dita entitat, dedicant-hi tota la jornada. Hi prendran part, segons sembla, algunes de les més populars cobles, i per les noves que es tenen, seran en gran nombre les colles de devots de la sardana que aniran a Premià el dia 16 de setembre a homenajar la dansa símbol de la pàtria.

La campanya del Marroc

TELEGRAMA

S'ha expedit el següent telegrama: «Senyor Lafuente, carrer Major, número 1, Madrid. — Pares soldats quota, reunits Cambrà Mercantil, hem vist amb entusiasme conclusions aprovades Congrés, ens adherim a les mateixes. Lamentant no rebre contesta al nostre telegrama remès al seu domicili per a saber si es celebrava per a enviar representants. — Pares soldats quota.»

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 30 d'agost de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 763.8, 764.1, 763.1.

Termòmetre sec: 22.5, 24.0, 22.8.

Termòmetre humit: 19.5, 19.8, 19.0.

Humitat (centèsimes de saturació): 72, 68, 68.

Direcció del vent: E.S.E., S.S.E., E.

Velocitat del vent en metres per segon: 3, 2, 3.

Estat del cel: Tapat. Quasi tapat. Tapat.

Classe de núvols: K.N., St.K., St.K.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 25.2; mínima, 20.0; mínima prop del sol: 17.9.

Oscil·lació termomètrica: 5.2.

Temperatura mitja: 22.6.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, inapreciable.

Recorregut del vent en igual període: 75 km.

Observacions particulars: Boira.

El director, E. Alcóbé

— Fosfo-Glico-Kola-Lectinat cura debilitat. B. Domènech, Ronda de Sant Pau, 71.

En l'última sessió celebrada pel Consell de Govern de la «Casa d'Amèrica» s'acordà per unanimitat fer constar en acta el sentiment de la corporació per la mort a Buenos Aires d'En Just S. López de Gomara, director del «Diario Español» d'aquella capital.

Al mateix temps s'acordà donar el condol a la Direcció d'aquell periòdic i sol·licitar el retrat del senyor López de Gomara per a col·locar-lo en els salons de la «Casa d'Amèrica».

Vaixelles **PORCELLANA**

J. Llorens, Rbla. Flors, 30.

El Centre Comarcal Tortosí recorda a tots els fills de la Comarca, i de vots de la Mare de Déu de la Cinta, que demà, dissabte, dia primer de setembre a les deu del matí, es beneirà solemnement la imatge de la patrona dels tortosins, en el seu altar de l'església del Pl. d'aquesta capital, esperant la seva assistència.

Cristalleries **J. Llorens, R. Flors, 30**

La Cambra de la Propietat ha dirigit una comunicació al delegat d'Hisenda N'Antoni Ruiz de Castañeda, preguntant-li l'adopció d'encertades mesures encaminades a corregir d'una vegada la forma com ve efectuant-se la recaptació de contribucions a la barriada de Sant Martí de Provençals que ocasiona molèsties al contribuent.

- JOIES VILANOVA Unit, 6.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior

Es ven a tot arreu

El Comitè nomenat per l'Associació d'Hotelers en la seva campanya de defensa dels Restaurants, contra els perjudicis que els irroguen els grans Casinos, ha realitzat en aquests últims dies gestions amb elements de les Juntas d'alguns dels esmentats cercles, trobant una excel·lent impressió en tots ells.

En els primers dies del mes vinent.

CAMIONS i OMNIBUS

Hispano-Suiza

15-20 HP, 30-40 i 40-50 H.P.

per a tramesa immediata

Vallet i Bofill, S. en C.

MARCELONA

celebraran una reunió ambdós elements litigants, que ha d'ésser següentment un principi de la deguda harmonia, arribant a un acord complet.

Amb motiu de l'acte inaugural d'una exposició al «Cau de la Costa Brava» de Palamós, en la qual hi concórrer l'artista alemany Gaisert (aiguaforts i pintures a l'oli), la senyoreta Soles (aquarel·les) i En Francesc Vidal (dibuixos a la ploma i pintures a l'oli), el secretari de la Secció de Cultura de l'Ateneu Empordanès, En Sebastià Corredor, hi donarà una conferència demà, sota el tema: «Impressions d'art modern».

— En època de malalties infeccioses molts metges recomanen beure l'aigua mineral natural **VICHY OATALA** que surt del manantí a 60 graus de temperatura i està llura dels microbis.

Dintre d'un pis del carrer de Flaxaders, un home fadrí de 28 anys, i dues dones una de 28 anys fadrina, i l'altra de 49, casada, tots rellogats al mateix pis, mogueren tal escàndol que fou avisat el guàrdia urós i aquest els acompanyà a la delegació de policia de Borsa.

— **ALMENDROLINA BELLEZA.**

Es la REINA de les CREMES. Rejuveneix, embelleix i conserva el cutis. No conté grasses, inofensiva. El perfum. Venda en perfumeries.

Treballant a la fàbrica de gas, dels carrers Córsega i Llària a l'obrer peó Just Vivanco López hi va caure damunt del peu un canó de ferro, que li trenca el dit gros del peu dret. El ferit passà a l'Hospital Clínic.

Mossegades:

Ahí els gossos van mossegar a una nena de vuit anys, Carme Poyo, del carrer Mozart, i joye de 17 anys Josep Muñenoh Riba, el noi de nou anys Claudi Giménez Soroll, del carrer de Sans, a En Pau Ollé, de la Riera de Sant Miquel.

Un cavall va mossegar a Dolores Gensà, de 25 anys.

Els mossegats foren assistits al Laboratori municipal Microbiològic i els amos de les besties denunciats a l'autoritat.

Atropells.

Al carrer de Ferlandina, davant del de l'Estruch, l'automòbil 2213 B, atropellà al noi de 13 anys Pere Jodar Almagra, causant-li erosions a l'anca dreta.

A l'avinguda Icaria l'automòbil-camió 11126 B, atropellà a Joan Végas Mayol, ocasionant-li una ferida contusa al front.

Al carrer del Llatzaret (Poble Nou) un carro atropellà a la nena Virginia Castañeda, de set anys, ferint-la al coll dret, destruint-li els tel·luris i amb probable fractura dels ossos.

Al carrer de la Travessera de Roger de Flor la bicicleta 123, atropellà a Llorens Domènech Solé, de 80 anys, ferint-lo al pit i a la mà dreta.

A la Granvia de Les Corts Catalanes, davant del de Vilamar l'automòbil 7061 B, atropellà a En Josep Aleixà Calvet, que muntava en bicicleta. Aquesta resultà destruïda i el ciclista lesionat.

Dos motoristes de la plaça del Teatre s'atropellaren mutuament i anaren a fer reparacions al dispensari de Casa la Ciutat.

Essent molt gran el nombre de reclusos de quota de l'exercici del present any que aspiren a prestar els períodes del servei actiu que els corresponguin a la comandància d'artilleria de Barcelona, cal fer present, per evitar moltes molèsties que l'esmentat cos solament pot admetre el 20 per cent de la seva plantilla, o sigui 87 individus.

Segons la relació ordre del 7 de juny de 1922, per a l'ingrés a la comandància d'artilleria es requereix ésser alumne de les Escoles especials d'enginyers de Montis, industrials agrònoms i de mines, ajudants i auxiliars d'enginyers de les anteriors, especialitats, capatços de mines, perits mecànics, electricistes, il·luminats en ciències exactes, físiques, químiques, o naturals; perits agrícoles, químics i metallúrgics, assajadors i altres anàlegs.

Segons l'article 379 del reglament, poden també ésser admesos els estudiants de veterinària, ajustadors, plombers, armers, torners de metalls, fusters, artilers, pinxers, fusters, carreterers, guarnicioners, fusters i forjadors i alumnes de l'Escola especial d'arquitectura.

Els aspirants que no posseïxin cap de les esmentades professions cap a l'indol que presentin lurs instàncies.

Per a utilitzar més bé el camp de tir de la Bota, s'ha establert allí amb caràcter permanent, un destacament de set individus a les ordres del tinent del regiment d'infanteria de Jaén En Melitó Gómez del Casao.

La missió d'aquest destacament, es encarregar-se de la cura del material de tir i col·locació de blancs que els coscos de la guarnició deixaran dipositats en un local construït a l'efecte en l'esmentat camp.

Al mateix temps l'esmentat oficial es farà càrrec del material i efectes que s'han adquirit per a l'establiment d'un camp de esports i gimnàsica de la guarnició.

A instàncies del Col·legi de Metges ha estat imposada pel governador civil la multa de 250 pessetes al metge senyor Joan Vicens Samós per emparar l'intrusisme.

El Comitè de Gimnàs del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria ens prega de fer avinent que la sortida de Calatell anunciada per diumenge vinent, queda ajornada per al dia 16, ja que dificultats sorgides a darrera hora no li permeten organitzar-la en la forma deguda.

Bisbat

— Les persones que desitgin bitllets per al tren especial que sortirà el pròxim dia 3 de setembre, en ocasió de les festes de la solenníssima Coronació Canònica de la Mare de Déu de la Gleba, com també les que desitgin adquirir tiquets per al servei de dinars en els restaurants que al Santuari s'instal·laran, poden passar a recollir-los al local del Foment de Cultura, carrer de Llària, 15, tots els dies, de set a vuit del vespre.

— Amb motiu de celebrar avui la seva festa onomàstica el nostre venerable Prelat, doctor Guillemet, s'han rebut al Palau Episcopal nombroses targetes de felicitació.

— Ha estat nomenat secretari d'estudi del Seminari Conciliar de Girona el doctor don Frederic Triga.

— El bisbe de Girona ha determinat conferir el sagrat ordre del presbiterat el pròxim dia 21 de setembre.

— Els senyors Jansana i Campmany, president i secretari, respectivament, de l'Assemblea de la Mancomunitat, han estat al Palau per a complimentar l'autoritat eclesiàstica.

— Després d'una dies de descans s'ha reintegrat a la seva tasca ordinària l'oficial primer d'aquesta Secretaria de Cambra, don Manuel Tola.

— A Selva del Camp ha mort el P. Miquel Blanch i Ferrer, missioner de l'Immaculat Cor de Maria.

— Ha estat a Tarragona el Superior del Col·legi de Sant Bedo que els benedictins tenen a Manilla, P. Agustí Costa.

— Llegim a la «Gaceta» de Vich:

El senyor ardiaca de la nostra Catedral, doctor Jaume Collet, que tan bells presents de llibres ha fet a la Biblioteca Episcopal en aquests dos darrers mesos, acaba de fer donació al Museu d'un quadret en taupe, en el qual hi ha una de les més antigues representacions del nostre compatriota Sant Miquel dels Sants. Aquesta pintura vindrà admirablement bé per a nodrir la important col·lecció iconogràfica miquelana, que la fàbrica en les col·leccions episcopals. La representació de l'angelical fill de Vich, sense ésser cap obra d'art, resulta una interessant manifestació de l'estil en que fou tingut, durant els darrers anys de la seva vida i arran de la seva mort, Fra Miquel dels Sants. Aquest està signat de cos sencer, damunt un fons d'un arid paisatge, en el qual apareixen unes ermites i una ciutat, vestint l'habit trinitari, i mostrant una Creu a la seva dreta, i aguantant un volum i un llibre a l'altra mà. El personatge no porta nimba ni aureola de cap classe, oferint solament el quadre com indicí de santedat, tres raigs de claror, com si baixessin del Cel i anessin de dret a vivificar el seu cap, en el qual es reconeixen els trets físicòmics característics del fill del notari vigatà, Enric Argemir. Demuestra l'antiguitat d'aquesta pintura el fet de dir al dors de la taula, manuscrit, un rebut que feu Maria Mas a un tal Josep Mas, d'una lliura i tres sous, datat el 3 de novembre de 1693. Atenció que Sant Miquel dels Sants morí l'any 1645, es té un detall irrecusable de l'alta antiguitat i fins de l'autenticitat de la present pintura.

— Ha estat traslladat al Pensionat que els Escolapis tenen a Santia el P. Joan Soler, qui ha exercit durant 21 anys el professorat al Col·legi de Santa Anna de Matagorda.

— Han estat destinats de vicari-mestre a Santa Maria d'Olb i Munter, respectivament, els reverends Isidre Puigrodó i Carles Creus i Garriga.

Govern civil

MULTES

Pel governador han estat imposades les següents multes:

Per infracció de co que està disposat en matèria d'esbarjos: 500 pessetes a l'amo del cafè El Liceu, carrer de Sans, 89, 500 pessetes a l'amo del cafè de la carretera de Vich, 37, en el poble de Sant Fruitós, 250 pessetes a l'amo de la Pensió Royal Bar, Passeig de Pere III, número 22, Manresa, per infracció de la retal ordre del 17 de març de 1909, referent a hostatges: 500 pessetes a l'amo dels hostatges de Manresa titulats Fonda l'Univers, Posada de l'Univers i Posada de la Perdita, per iguals causes: 500 pessetes a Otho St. Clair Lloyd, per venda clandestina de cocaïna, mortina i opi, així sense perjudici d'haver estat posat a disposició del

jutjat de guàrdia, 500 pessetes a Jaume Rabasa, i quedar a disposició del jutjat de guàrdia, per qual motiu que l'anterior.

DELECTANTAT

Es fa públic que Francesc de A. Brosa, com a gerent de la raó social Elèctrica de Martorell, ha sol·licitat l'autorització per a establir algunes línies de transport de Casa Bros a Can Alegre, de Can Bros a Abreva, de Gelida a Sant Llorens d'Hortons, de Baga i Sant Esteve, amb estacions de transformació i xarxes de distribució, afectant la carretera de Capellades a Martorell, al camí veïnal de Gelida a Sant Llorens d'Hortons, a la línia fèrria del Nord de l'Espanya i de Tarragona a Barcelona, als endegaments del riu Llobregat, Noya, torrent d'Abreva, de casa Bonastre, de Sant Esteve, de Can Simó, de Llops, de Can Estruch, de Can Morral i altres, i a les finques rústiques dels termes municipals citats, sobre les quals es sol·licita servei de pas de corrent, ajustant-se al projecte que està exposat en la Secció de Foment de la «Jefatura» d'Obres públiques (Peleyo, 11, tercer), podent, els que es creguin perjudicats, dirigir les seves reclamacions al governador.

Sardanes

Avui, divendres, 31 d'agost, nit

Vallvidrera. — Plaça Pep Ventura. Cobla, Cathalonia.

Marques del Duero (Paral·lel), rta. Cobla, La Principal Barcelona.

Manresa. — Matí, tarda i nit Cobla, Barcelona.

Demà, a les deu del vespre, a la Plaça de l'Angel, hi haurà una extraordinària ballada de sardanes a càrrec de la prestigiosa cobla Antiga Pep de Figueras, organitzada pel Foment de la Sardana de Barcelona.

Elle socis que desitgin acompanyar el Foment a la cinquena excursió sardanista que se celebrará diumenge vinent, a la vila de Sardanyola, podran reunir-se a les quatre de la tarda de l'indicat dia, a l'estació del Nord.

La tornada serà a tres quarts de nou o a dos quarts de deu del vespre.

La Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona

ELS «ANALE» DE LA COMISSIO MIXTA A L'OFICINA INTERNACIONAL DEL TREBALL DE GINEBRA

Ha sortit el número 1, volum II, dels «Anales» de la Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona, que consta de 187 pàgines i 12 gravats. No desmereix gens dels números anteriors, segons podrà veure's pel breu extracte del sumari que oferim a continuació:

Després del «Comentari» que encapçalà el text, degut al director de la revista, senyor Pere Muntanola, ve la part doctrinal amb els articles que s'esmenten: «El tracte just i el tracte legal», per F. Maspons i Anglès; «El paró forzos», per F. Hostench; «L'aplicació i el desenvolupament de l'Assurance populaire en Suisse», per J. P. Seiler. A continuació s'insereix la primera part d'un interessantíssim estudi sobre la marina mercant medieval catalana, titulat «Les naus del temps del Consolat», i escript, expressament per als «Anales», per l'enginyer senyor Joan Soldevila Cantó.

En la vida corporativa, cal assenyalar l'acord referent al règim de vacances per a la dependència, i el Reglament de Procediments. També es publica un aute del president del Tribunal Industrial de Barcelona, en el qual es declara improcedent una qüestió de competència promoguda amb motiu d'un acord de la Comissió Mixta.

En la secció legislativa hi ha les disposicions de caràcter social i econòmic de major interès, espanyoles i estrangeres. Entre aquestes últimes n'hi ha de Polònia (projecte de llei sobre la llibertat del treball), Argentina, Itàlia (El nou règim dels sindicats), Bèlgica (Llei integral relativa al contracte de treball (Anglaterra, etcètera).

Sobresurten, en la Crònica Catala-

De Societat

Avui, festivitat de Sant Ramon, celebren lurs dies, entre altres, les senyores i senyores de Puigades, vídua Vilaseca, vídua Murillo, Homs, Sarro de Sornes, Gari vídua Fello, López de Pastor, Galtés de Viala, vídua Pujol, vídua Roselló, i els senyors bisbe Dr. Guillemet, ducs de la Seu d'Urgell, marquès d'Olivier i de Sotohermoso, baró d'Almenar, Delas, Godó, Alberich, Surinach, Rucabado, Coll i Rodés, Casanovas, Albó i Martí, Cammany, Arolas, Vilanova-Roselló, Fontcuberta, Rosal Català, Camprubi, Escuder, Casas, Oliver, Pella i Tort, Despujol i de Magarola, Borràs-Prim, Puigmarí, Castellví, Ortiz, Feltu-Balaguer, Fernández, Muntaner, Bach, Doncel, Casades, Font, Oller, Torras, Colom, Rosés, Garriga-Nogués, Huguet, Juvany, Picart, Costajusa, Casals, Delgat, Sotres, Palleja, Franquesa, Joan, Rosés, M. Salvat, Rindor, Poses, Sanmartí, Mas, Mercader, Pafella, Ballester, Estalella, Miquel i Planas, Montagut, Alsina, Arquer, Cunill, Matabosch, Duran de Fontcuberta, Reig, Pinol, etcètera.

Els felicitem corament.

Fórmula patentada a Espanya

per a fer miralls. Tothom pot fabricar miralls i adobar a casa els tacats. No es necessiten aparells, experiència ni capital. Fabricueu miralls en hores perdudes i guanyareu diners. Tinc fórmules i procediments alemanys per a tota classe de preparats o indústries. Consulteu-me sobre el que desitgen fabricar o preparar. Demaneu Catàleg gratuït.

Antoni Formoso Permy

Inventor

Santa Catalina, 12. — La Corunya

na, notables informacions referents a les nostres cabdals corporacions econòmiques, institucions de caràcter social i associacions de la dependència. En la Crònica General Espanyola es troben referències d'actes, congressos i assemblees i de tot allò que té caràcter oficial en la matèria pròpia d'aquesta publicació. En la Crònica Mundial es tracta de la tasca de l'Oficina i de la Conferència Internacional del Treball, figurant-hi moltes informacions d'Itàlia (Les habilitacions obreres), Suècia, Bèlgica (L'oposició patronal a la llei de les vuit hores), França, Romania, Índia, Alemanya (La situació industrial) i Austràlia.

La secció bibliogràfica conté un resum de notables treballs publicats en revistes de diversos països, comentaris sintètics sobre llibres, i notes indicadores d'estudis i informacions interessants.

La Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona té establert el canvi del seu periòdic amb la «Revue Internationale du Travail». Amb motiu d'haver-se rebut a Ginebra el número anterior d'«Anales», el magistrat president de la Comissió Mixta rebé de l'ex-ministre francès M. Albert Thomas, actual director de l'Oficina Internacional del Treball — organisme de la Societat de les Nacions — la lletra que copiem literalment:

«Ginebra, 27 d'abril de 1923.

Senyor president: S'ha rebut, en aquesta Oficina Internacional del Treball el núm. 4, volum I, dels «Anales» d'aquesta Comissió Mixta del Treball en el Comerç de Barcelona, que tan dignament vostè presideix, revista que, per l'interès de les informacions que conté i per la seva confecció inmillorable, pot figurar en primera línia entre les publicacions del seu mateix gènere que apareixen a tot el món.

Criden particularment l'atenció, en l'esmentat número, les cites, mencions i notes bibliogràfiques referents a l'activitat d'aquesta Oficina Internacional; i, en observar-ho, em plau de testimoniar a vostè la meua profunda gratitud per l'interès amb què se serveix difondre el coneixement de l'alta obra social que la nostra institució va realitzant.

Per la meua banda, puc assegurar-li que l'Oficina del meu càrrec dedica als «Anales» un lloc preferent en la seva biblioteca, i que els informes i articles de col·laboració de l'esmentada revista són atentament llegits i utilitzats per a preparar les corresponents cites i ressenyaments, destinats a les nostres diverses publicacions, especialment a les «Informations Sociales», i a la «Revue Internationale du Travail».

M'honor, senyor president, d'ofertir-li la fermesa de la meua consideració més distingida. — Albert Thomas.

De Societat

Avui, festivitat de Sant Ramon, celebren lurs dies, entre altres, les senyores i senyores de Puigades, vídua Vilaseca, vídua Murillo, Homs, Sarro de Sornes, Gari vídua Fello, López de Pastor, Galtés de Viala, vídua Pujol, vídua Roselló, i els senyors bisbe Dr. Guillemet, ducs de la Seu d'Urgell, marquès d'Olivier i de Sotohermoso, baró d'Almenar, Delas, Godó, Alberich, Surinach, Rucabado, Coll i Rodés, Casanovas, Albó i Martí, Cammany, Arolas, Vilanova-Roselló, Fontcuberta, Rosal Català, Camprubi, Escuder, Casas, Oliver, Pella i Tort, Despujol i de Magarola, Borràs-Prim, Puigmarí, Castellví, Ortiz, Feltu-Balaguer, Fernández, Muntaner, Bach, Doncel, Casades, Font, Oller, Torras, Colom, Rosés, Garriga-Nogués, Huguet, Juvany, Picart, Costajusa, Casals, Delgat, Sotres, Palleja, Franquesa, Joan, Rosés, M. Salvat, Rindor, Poses, Sanmartí, Mas, Mercader, Pafella, Ballester, Estalella, Miquel i Planas, Montagut, Alsina, Arquer, Cunill, Matabosch, Duran de Fontcuberta, Reig, Pinol, etcètera.

Els felicitem corament.

Fórmula patentada a Espanya

per a fer miralls. Tothom pot fabricar miralls i adobar a casa els tacats. No es necessiten aparells, experiència ni capital. Fabricueu miralls en hores perdudes i guanyareu diners. Tinc fórmules i procediments alemanys per a tota classe de preparats o indústries. Consulteu-me sobre el que desitgen fabricar o preparar. Demaneu Catàleg gratuït.

Antoni Formoso Permy

Inventor

Santa Catalina, 12. — La Corunya

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Després de l'atemptat de Janina

El conflicte entre Itàlia i Grècia

Les primeres impressions a Itàlia

Les primeres impressions arribades a Itàlia sobre l'assassinat de la missió italiana a Albània, es van saber a Bari, on havien desembarcat alguns albanesos procedents de Valona. La missió formava part de la Comissió interaliada per a la delimitació de la frontera entre Albània i Grècia, i fou assassinada en territori de la regió d'Èpir, que Albània i Grècia es disputen. Ultra els italians, formen part de la Comissió interaliada, oficials superiors dels exèrcits francès i anglès i representants dels Estats Units i Albània.

La Comissió, després d'haver dut a terme la primavera passada la seva tasca a l'Albània del Nord, havia intensificat durant l'estiu els seus treballs a l'Albània meridional, tota vegada que la naturalesa del terreny i la manca de comunicació hauria fet difícil la comesa en entrar a l'hivern.

Aquests darrers dies, la Comissió havia resolt la qüestió de la frontera a la zona de Coriza, en possessió de Grècia, i els límits de la qual han estat allargats a favor d'Albània.

La deliberació de la Comissió interaliada fou acollida amb hostilitat a Grècia. La situació, ja difícil per la tensió de les relacions entre grecs i albanesos, s'havia agudat inclos entre albanesos i turcs a les respectives fronteres, amb motiu d'haver refusat la Cambra albanesa de reconèixer la part assignada en el deute otomà.

Per la seva part, Grècia havia fet saber a la població limitrofe amb Albània, que no toleraria cap mutilació del territori a favor d'Albània.

A tota Itàlia es va estendre ràpidament la nova, causant vivíssima impressió i indignació. A Roma es va conèixer la nova de l'assassinat la tarda del dimarts. Se sabia que les passions de raça eren ardents a la regió de l'Èpir, però ningú podia sospitar que hagués portat a un acte de barbarie com el realitzat.

La «Tribuna» recorda que el 13 de juliol passat Grècia havia demanat una ratificació de la frontera al seu favor. Però la conferència dels ambaixadors, reunida a París el 27 de juliol, rebutja la demanda del govern grec, i donà ordre telegràfica a la Comissió interaliada que seguís el tractat de la frontera sud-albanesa, segons els pactes interaliats nacionals establerts.

Tot just En Mussolini va tenir notícia del crim, va transmetre un vibrant telegrama al ministre a Atenes, senyor Montagna, encarregant-li que reclamés amb la major energia la satisfacció més completa per part del Govern grec, i el càstig dels culpables.

La nit del dimarts hi hagué demostracions d'hostilitat davant del consolat de Grècia a Roma. Dos automòbils se situaren davant del local, i d'un grup de joves, alguns dels quals portaven camisa negra, donaren crits de «Abaix», i proferiren fortes invectives contra Grècia. A més, embutaren les insígnies amb títols.

Podeu estona després, arribà un altre automòbil deixant anar una petita bomba inofensiva davant del Consolat. En sentir la detonació, va sortir al carrer la portera, però fou obligada a tornar-se'n a dins. La placa de vidre amb l'escut de «Consolat de Grècia», fou trencada i arrencada la insígnia.

Més tard, es formà un nombrós grup de manifestants, i entre crits de «Abaix» i el cant dels himnes nacionals, travessà la plaça del Duomo i embocà pel passeig de Victor Manuel. Acabats aquests incidents, foren posats alguns carabiners davant dels consolats de Grècia, de Iugoslàvia i d'Albània.

Els que componien la missió eren: Enric Tellini, general; Lluís Corti, metge major, i Marius Bonaciur, tinent d'artilleria.

NOTA DE LA DELEGACIÓ ALBANESE

Roma, 30. — La delegació d'Albània en aquesta capital, ha tramès a l'Agència Stefani el comunicat següent:

«Per a destruir tota impressió que pogués subsistir encara donades les primeres notícies publicades per alguns diaris sobre els crims comesos en les persones de la comissió italiana de delimitació de fronteres a Albània, la legació albanesa publica el següent despatx que rebé:

«La missió italiana i les d'altres països interessats, es trobava a Janina.

El dia 27 del corrent, els delegats italians, albanesos i grecs, marxaren en automòbils diversos cap a la frontera albanesa.

La delegació d'Albània marxava al cap. Seguí la delegació italiana i rema aquesta anava en últim lloc la delegació grega.

La delegació italiana arribà a les immediacions de Delbaki, en territori grec i aproximadament a 20 quilòmetres de distància de la frontera albanesa, essent distingida per una pantalla grega en armes que assassinà al general Tellini, al major Corti, al tinent Bonaciur, al xerif Farneiti i l'interpret Caravelli.

La notícia d'aquest execrable crim ha causat profunda consternació a tota Albània, que considera a aquestes víctimes com màrtirs de la seva causa nacional.

Es per tant una infame calúnnia — acaba dient el comunicat — pretendre que aquest crim pugui ésser obra d'Albània.—Havas.

IMPRESSIÓ A ATENES

Atenes, 30. — La nota que el senyor Mussolini ha dirigit al govern grec ha causat en ésser coneguda als centres diplomàtics i per l'opinió una impressió profundíssima.

A les redaccions dels periòdics el sentiment produït per aquella nota és de gran estranyesa, ja que la Premsa grega, amb motiu d'esdevenir l'assassinat, expressà en tons enèrgics la seva indignació i el Govern bel·lènic s'apressà a comunicar al de Roma el sentiment que experimentava per aquest lamentable succés. —Havas.

ACCIO COL·LECTIVA D'ITALIA, ANGLATERRA I FRANÇA

París, 30. — La Conferència d'Ambaixadors ha acordat telegrafiar col·lectivament a Atenes, dient que els tres Governos de França, Gran Bretanya i Itàlia estan units per a protestar enèrgicament, donada la gravetat de les circumstàncies contra l'atemptat comès a la frontera greco-albanesa, invitant el Govern de Grècia a obrir una informació. —Havas.

L'ACTITUD DE GRECIA

Atenes, 31. — Una nota oficiosa publicada avui per la premsa d'aquesta capital diu que les demandes posades a la nota del Govern italià a Grècia amb motiu de l'assassinat de la missió militar italiana encarregada de delimitar la frontera greco-albanesa són greus i humil·lants per a Grècia. Afirmar la dita nota que Grècia està disposada a donar a Itàlia totes les satisfaccions que siguin compatibles amb la seva dignitat, i les reparacions que siguin raonables, però no transigirà davant de demandes que no tenen precedents als anals diplomàtics.—Havas.

L'OPINIÓ D'ANGLATERRA

Londres, 31. — Als cirkels oficials s'estima que les demandes presentades per Itàlia amb motiu de l'assassinat de la missió italiana són excessivament riguroses i foren formulades amb excessiva rapidesa.—Havas.

PERIODISTES GRECS EXPULSATS D'ITALIA

Roma, 31. — El periòdic «La Tribuna» diu que tres corresponents de periòdics grecs han estat invitats a abandonar el territori italià on residien.—Havas.

MANIFESTACIONS ANTIGREGUES A MILA I NAPOLIS

Roma, 31. — Segons notícies que

publiquen els periòdics d'aquesta, a Mila i Nàpols s'han produït manifestacions antigregues.

Els manifestants tiraren pedres contra els consolats grecs, intervenint la policia, la qual dispersà els manifestants.—Havas.

Itàlia a Tànger

Tànger, 30. — Avui al matí ha arribat a aquest port el destructor italià «Audace». —Havas.

Roma, 31. — Als cirkels oficials no és té notícia de la suposada intenció d'intervenir el Govern italià en les negociacions relatives a la qüestió de Tànger.

Es confirma l'arribada a la capital marroquina de carabiners, l'única missió dels quals és garantir la seguretat dels subdits italians allí residents.—Havas.

Vaixell francès enfonsat a les costes angleses

París, 3. — Un telegrama de North-Forcans (Anglaterra), anuncia que el vapor «Deputé Emile-Driant» pertanyent a la Societat de navegació comença a anar a fons, aproximadament als 50 graus de latitud Nord per 0 de longitud. El despatx afegeix que la tripulació ha abandonat el vaixell.

Un vapor anglès que va acudir en auxili del «Deputé Emile-Driant» comunica que ha passat a una mil·la i mitja del lloc esmentat pel radiograma, sense trobar senyal del vaixell.

L'exploració per a trobar el vaixell continua. —Havas.

Bolonya, 31. — El vapor anglès «Folkestone» ha desembarcat en aquest port cinc supervivents del vapor mercant francès «Deputé Driant» que s'ha enfonsat al llarg de la platja de Touques (Calvados).

Sigüora la sort dels altres 19 homes que completaven la tripulació. —Havas.

El retorn de la reina de Romania

París, 30. — Ha arribat la reina de Romania. Demà, a la nit, continuarà el seu viatge vers Bucarest. —Havas.

El senyor Quiñones

París, 30. — M. Poincaré ha rebut l'ambaixador d'Espanya senyor Quiñones de León, el qual marxarà aviat a Ginebra, on assistirà a la reunió dels delegats de la Societat de Nacions. —Havas.

Pueyrredon, ambaixador argentí a Washington

Buenos Aires, 30. — Ha estat nomenat ambaixador de l'Argentina a Washington el senyor Honoré Pueyrredon. —Havas.

Les relacions franco-espanyoles

Bordeus, 30. — El periòdic «La Petite Gironde» publica una carta del senyor Ibáñez de Ibero, director que fou del ja desaparegut diari «El Figaro».

En aquesta carta el seu autor lamenta la timentura que existeix entre França i Espanya, timentura originada principalment per la qüestió dels drets aranzels que graven els vins espanyols a la seva entrada a França.

Afegeix que res fa impossible una entente política entre el dos països.

En ocupar-se de la qüestió de Tànger, diu que creu que el govern espanyol està disposat a tractar directament l'assumpte amb França, afegint que, a judici seu, ha arribat ja el moment favorable per a això. —Havas.

El representant del Salvador a París

París, 30. — L'encarregat de Negocis de la República del Salvador ha presentat les seves cartes credentials canviant-se amb aquest motiu els discursos de rigor. —Havas.

Els montenegrins són expulsats d'Antivari

Roma, 31. — Telegrafien de Bari al periòdic «La Epoca» que els gendarmes, ajudats per la població, aconseguiren expulsar a dispersar els insurgents montenegrins que havien arribat a pendre per assalt la població d'Antivari.—Havas.

Informacions de París

Conversa sobre el Marroc espanyol

Un vell polític francès m'ha convidat a casa seva, a mitja tarda.

—Vingui cap allà les cinc. L'espero. No el convidaré a pendre el te, perquè a mi aquests costums anglesos no m'han convençut mai. Tinc un viuet de Borgonya d'allò més bo i uns dolços de can Ragnanau, la pastisseria més francesa i més antiga de París.

—La pastisseria del Cyrano de Bergerac?

—Just. La mateixa. Encara que la influència anglesa també s'ha deixat sentir a can Ragnanau, amb el «five o'clock tea», etc., es conserva, però, aquell to tan equilibrat de la cuina francesa. Vindrà, oi?

—Sí, senyor. No en caldrà d'altres.

Aqueix polític, amic nostre, és un dels homes més entenedors de la Cambra Francesa. Es fa càrrec de les coses, és bo i és sentimental. Fa anys que la circumscrició on va néixer l'elegeix diputat, i ell procura, amb la seva «bonhomia», aconseguir totes les millores possibles per al seu districte. És governamental sempre, tant si governa En Briand, com si governa En Poincaré. És amic de Leon Daudet i de Vaillant-Couturier... Naturalment, té la Legió d'Honor, i durant la guerra va veure morir dos fills seus. És membre de la Universalitat, i en les hores que pot es dona a la lectura dels clàssics. —Es, en fi, home de talent, de fina espiritualitat i bona persona.

No faltarem a tan galant convit, perquè estàvem segurs que la conversa ens plauria. I, en efecte, no ens equivocàrem. Gran amic, ell, del mariscal Lyautey, sortirem a parlar de la guerra del Marroc.

—I, doncs, què passa a Espanya, que cada any tenen desgràcies?

—Què vol que passi? La manca d'orientació i de capacitat.

—Però, no es deia que amb aqueix Govern, el protectorat seria un fet i que el què va passar a Annual l'any 21, ja no tornaria a passar.

—Sí, però...

—No ho entenc, no ho entenc. Miri: jo he estat dues o tres vegades al Marroc francès, a Tànger, i, de passada, he fet algunes incursions, amb automòbil, a la zona espanyola. I no he entès mai com Espanya no es donava compte que en el seu territori calia fer totes les coses diferentment de com es feien.

—Això també ho veiem molts.

—Miri, no hi ha res tan poc polític en aqueix món com no pactar amb el veí que té les mateixes necessitats per a portar a terme un projecte. Això em recorda aquella anècdota dels dos sabaters que es feien la competència. Cada dia, un dels dos rebalta-va el preu de les sabates. L'altre, per no ésser menys, ho feia a l'altre dia, no solament posant als seus preus igual que l'altre, sinó rebaltaant-los més. Tots dos estigueren a punt d'ar-ruinar-se. Fins que un dia, donant-se compte del què feien, es decidiren a fer un pacte, del qual sortiren per judicats els clients, perquè les sabates es posaren als preus dels núvols i tots dos s'enriqueiren.

—No hi veig la comparació.

—De seguida. Aquí, els dos sabaters són França i Espanya, i els moros, els clients. Mentre aquests dos pobles no comprenguin que llur esdevenidor a Àfrica — si és que Espanya es decideix a continuar-hi — és el d'una aliança militar i un pacte civil, no s'anirà enlloc. Els moros, ja contra Espanya, ja contra França, aniran fent de les seves. Mes contra Espanya, perquè sembla que aquest

país no hagi pensat mai instal·lar-s'hi definitivament, i tot el què ha muntat al Rif sembla fet provisionalment, amb el pensament que un dia o un altre se n'hauran d'anar. França té una voluntat colonista. Aquí, a París, per exemple, veurà l'Institut Marroquí, les mesquides àrabs, una Escola Colonial i inclos un «Office Coloniale de Tourisme». No sé quants lí-bres s'han publicat sobre les nostres gestes al Marroc, i els oficials i caps d'exèrcit que marxen al Marroc no hi van de passada, per a cercar uns galons i uns glòries, sinó que hi van per a restar-hi amb una educació colonista convenient a llur càrrec.

Naturalment, això ens permet mantenir una extensa zona colonial amb menys de 50.000 homes, i extreure'n un profit esplèndid. Aquest és el fet de la voluntat colonista de França. En quant a Espanya, els ha tocat, ja ho sé, la part més dura de l'Àfrica: un nord, on els moros tenen un instint, potser indestructible, de salvatgeria, i un desig ferotge de guerrear. Lyautey em deia un dia: «No et pensis que sempre he tingut tranquil·litat en la meua zona. He tingut, i de vegades tinc, hores molt amargues, però l'as-seguro que el meu mètode m'ha donat un resultat excel·lent.» I quin és?

—El vaig preguntar. —Molt senzill.

Es un mètode de civilització primitiva. Acostar-se al moro amb la mà amiga, fer-li veure el què guanyarà si deix que els pobles superiors li ensenyin les valors de la civilització. El moro, quan es tracta de guanyar quelcom, poca cosa que sia, accepta de seguida. Ara, si després pot sublevar-se, per a treure'n més part, se sublevarà. Al·lavors entra l'acció militar, forta, dura, severa i... aparatosa en els primers temps. El moro es dona compte de seguida que res no hi pot la seva astúcia, i torna a sacrificar el vedell. Té pa i no es belluga. Si flaqueja la força, es tornarà a rebel·lar. Convé fer-li exemple i restarà quiet, per a sempre més. El moro es dona compte que amb la pau guanya abans que amb la guerra, i accepta el protectorat. Això, més o menys, va dir-me En Lyautey, fa molts d'anys. Els espanyols hi anaren amb massa bona fe al Marroc, amb massa desconecement de l'esperit del moro. Amb una aliança militar, potser Espanya hauria pogut, no diré aprendre, però sí assimilar-se els nostres costums, que no afirmar que siguin bons o dolents, però que donen un resultat pràctic.

—No obstant, aqueixa aliança mil-litar...

—Home, aqueixa aliança militar i aquest pacte civil haurien beneficiat Espanya per la col·laboració dels nostres homes i hauria beneficiat a França, perquè amb l'actual estat de coses, una harka enemiga com la de Abd-el-Krim sempre dona una certa guerra en la nostra frontera, que cal vetllar amb més to especial. El dia de demà, aqueixa harka, aqueixa República del Rif pot voler expandir-se cap al Sud, i figuri's els inconvenients que per a l'obra colonitzadora de França pot tenir. En aqueixa situació d'avui en dia, Espanya hi perd més que França. Per què, doncs, en comptes de fer aqueixa campanya que certs diaris de Madrid han emprès contra de França, amb una gran inconsciència, no promou cercar la col·laboració del nostre país i fer una tasca conjunta. Jo crec que s'hi guanyarà més, oi?

—Es tan difícil que els nostres es-collim...

FRANCESC MADRID

Discurs de Mussolini

Roma, 31. — En el Consell de ministres celebrat ahir el president Mussolini pronuncià un discurs en el qual s'ocupà de la qüestió del Rur i recordà la política italiana exposada per ell al Senat el dia 8 del passat juliol. Féu constar que les declaracions del president Poincaré confirmen que la política francesa no ha tingut mai per objecte l'exercir una hegemonia sobre els territoris d'ocupació, sinó que obeeix a la justa necessitat de tenir en son-der garanties segures, en vista de

les repetides faltes d'Alemanya als seus compromisos.

Afegí que al seu judici la situació internacional ha millorat bastant, havent augmentat les possibilitats de solucionar les qüestions pendents. El senyor Mussolini assegurà que Itàlia està disposada a «prestar el seu concurs per a resoldre equitativament la qüestió de les reparacions.

El president acaba declarant-se satisfet de la situació actual del país. Tots els ministres que assistiren al Consell compartiren i aprovaren les manifestacions del president. —Havas.

Esmolem ben bé les eines

El missatge del President de Catalunya a l'Assemblea de la Mancomunitat era amarat d'un sentiment patriòtic tan viu, que les seves paraules vibraren solemniament en la sala venerable del Palau de la Generalitat on es reuneixen els representants de la nostra terra, i, recollides amorosívolament en les fulles dels diaris catalans, s'escamparen arreu de la nostra Pàtria.

I, entre aquelles paraules plenes de sentit patriòtic, estremiren el cor de tots els catalans amb un batec més fort i significatiu les que evocaven l'actitud hostil dels governs de Madrid envers Catalunya, aquesta actitud hostil que recorda els temps de Felip IV, quan el nostre poble cantava:

Ara el Rei, nostre Senyor,
declarada ens té la guerra...

Acció Catalana, mitjançant el seu òrgan oficial a la premsa, s'associà a les paraules, gràvides de significació i catalanisme, de l'illustre President de Catalunya. La Publicitat afegí que En Josep Puig i Cadafach havia posat les premises i Acció Catalana en treuria les conseqüències.

Es per això que, quan l'illustre humanista En Lluís Nicolau d'Olwer s'aixecà a la sala de l'Assemblea per a recollir en nom d'Acció Catalana, el missatge del President, tothom creia que completaria l'estrofa iniciada per En Josep Puig i Cadafach amb aquella altra que comença:

Ara és hora, catalans,
ara és hora que fem guerra.

Aquesta posició semblava la més escaient a l'actitud que havia pres Acció Catalana, en considerar-se en estat de guerra amb Espanya, i al lèxic i a la ideologia predilectes del seu òrgan en la premsa i dels seus oradors i propagandistes.

Però l'eminent hellenista, en el seu magnífic discurs, declarà solemniament que: *per no sentir-nos encara prou preparats, creiem que no és encara el moment de poder exclamar:*

Ara és hora, catalans,
ara és hora que fem guerra.

El senyor Nicolau d'Olwer rebutjà, doncs, expressament, la hipòtesi de l'estat de guerra, que forma part integrant de l'ideari d'Acció Catalana. Considera prematura aquesta hipòtesi de l'estat de guerra i, prenent la lletra nova de la cançó vella, diu i repeteix:

Ara és hora, catalans,
ara és hora d'està alerta;
per quan vingui un altre juny
esmolem ben bé les eines

Aquesta és precisament l'actitud de la Lliga. Esmolem ben bé les eines. Totes les eines. Si no ha estat altra cosa l'actuació del catalanisme polític durant els quatre llustres de la seva intervenció en la vida pública d'Espanya!

Sí.

Ara és hora, catalans,
ara és hora d'està alerta;
per quan vingui un altre juny
esmolem ben bé les eines.

Perquè la Lliga estigué alerta fou possible el desvetllament de la consciència nacional de Catalunya. Perquè la Lliga estigué alerta fou possible l'enderrocament del caciquisme que suplantava la voluntat popular a Catalunya. Perquè la Lliga estigué alerta fou possible aquell magnífic moviment de Solidaritat Catalana, de tan decisiva influència en la renaixença nacional de Catalunya. Perquè la Lliga estigué alerta fou possible la constitució i l'enfortiment de la Mancomunitat de Catalunya, des del decret de la seva creació a l'efectivitat del traspàs des serveis que tenien a llur càrrec les antigues Diputacions. Perquè la Lliga estigué alerta ha estat possible que ara l'Assemblea de la Mancomunitat hagi aprovat la següent proposició, sense que cap veu de representant de Catalunya hagi gosat oposar-s'hi:

«Declarà l'Assemblea, recollint el sentir general dels que la integren, la necessitat inajornable que sigui atès el problema de la llibertat de Catalunya, mitjançant una fórmula immediata, en la qual s'implantin, en el doble aspecte d'intensitat i extensió, les normes compreses en l'Estatut de l'Autonomia integral de Catalunya aprovat per l'Assemblea de la Mancomunitat i representacions parlamentàries de la nostra terra, i ratificat pels Municipis catalans.»

Com deia molt oportunament l'illustre President de Catalunya, la Lliga no és un clos tancat, on tothom segueixi les inspiracions i acati les ordres d'un definidor. No. La Lliga és un aplec de patriotes que s'han unit per a defensar els drets, els ideals i els interessos de Catalunya. Pot haver-hi — n'hi ha, evidentment — diversitat de matisos. Tots coincideixen a proclamar la personalitat nacional de Catalunya i a voler, per a garantir el lliure desenvolupament d'aquesta personalitat, els instruments del seu govern propi. Per això ha estat dit que a la Lliga hi cap tothom. En aquest alt sentit patriòtic és veritat. Mai la Lliga no ha estat un partit en la significació vulgar del mot. El seu nom ja ho indica. La Lliga és un aplec de catalans que treballa per la llibertat de Catalunya; és, usant paraules grates

als homes que avui integren Acció Catalana, una escola, la famosa Escola de la Lliga, un poble en marxa.

Si els nostres amics d'Acció Catalana creuen que encara no és hora que fem guerra, que és hora d'estar alerta i que, per quan vingui un altre juny, cal que esmolem ben bé les eines, coincidim en absolut. Esmolem, doncs, ben bé les eines, totes les eines.

L'administració de justícia

El senyor governador civil En Manuel Portela ha constatat oficialment el fet que alguns dels individus detinguts com a complicats en els atracaments han sigut posats en llibertat pels tribunals per raons que l'opinió pública ignora. Atracadors i pistolers reconeguts han estat alliberats, amb fiança o sense fiança. Davant aquest fet, oficialment comprovat, és natural que l'opinió pública es demani: què passa amb l'administració de justícia de Barcelona?

El poder judicial sembla complaure's a entrebancar l'actuació de l'autoritat governativa i a desfer la seva obra. Per què? Obbeeix a impuls propi? Compleix ordres del Ministeri de Gràcia i Justícia? Són defectes d'organització i funcionament? Caldria esbrinar-ho.

El senyor Portela s'ha plangut reiteradament d'aquesta situació i ha excitat públicament al compliment de tots els deures. Què passa, doncs, a l'administració de justícia de Barcelona? Què hi diu el govern? Hi ha algú interessat a perpetuar la inquietud i el martiri de la capital de Catalunya? Convé saber-ho.

S'està efectuant una investigació en els tribunals de Barcelona. Els mateixos jutges i magistrats han de tenir interès a aclarir les coses. Cal que tothom parli clar i que Barcelona sapiga d'una vegada quins elements són els que emparen les diverses formes de terrorisme que pateix la nostra urbs.

Els polítics madrilenys mai no han tingut cap mena de respecte al prestigi ni a la independència del poder judicial, que ells anomenen l'administració de justícia. Cal, però, que l'administració tingui uns tribunals honestos i una premsa lliure són institucions indispensables en una democràcia. Uns tribunals honestos són, a més a més, una condició essencial de la civilització.

La mort d'En Pere Buxareu

Un telegrama de Rufí Pelayo

De Santander hem rebut el telegrama següent:

«Comparteix amb vosaltres el dolor que us empena per la pèrdua del company senyor Buxareu. El meu condol a la família. Els saluda Rufí Pelayo.»

L'Associació de la Premsa de Terrassa

L'Associació de la Premsa de Terrassa ha testimoniat a la de Barcelona el seu sentiment per la desgraciada mort del malaurat company Buxareu, amb el següent telegrama:

«Associació Terrassa vos envia sincer condol pèrdua malaguanyat company Buxareu. Vos saluden coralment. — President, Alvar Vinyals. — Secretari, R. Ragon.»

L'Associació de la Premsa diària d'aquesta ciutat ha contestat, agraïda, amb el següent:

«Moltíssim agraïx Associació Premsa diària afectuosos condols per la mort inoblidable Buxareu. Els saluda afectuosament. — Vive-president, Barco.»

Més manifestacions de condol

Entre els nous testimonis de condol que hem rebut amb motiu de la mort del nostre inoblidable company En Pere Buxareu cal esmentar els d'En Domènec Pallerois, En Francesc Carbonell, En Rafael Borri i En Llorenç Bello.

Buxareu, íntim

Hem rebut la carta següent que reproduïm agraïts:

Sr. Director de LA VEU DE CATALUNYA.

Molt senyor meu: Sorpres i adolorit en l'íntim de la meua ànima per la mort de l'insigne periodista En Pere Buxareu, no puc menys d'ajuntar-me al conjunt de sentiments de dolor que en els dies emplenats a tots els qui han tingut la sort de tractar-lo. Altra cosa no haig de dir-li sinó que el dit periodista fou en vida un exemplar viu, digne de vera imitació. Catòlic pràctic de la sempre aimada ciutat de Barcelona i germà de l'oratori parvul de Sant Felip Neri.

En Buxareu tots els matins, a les nou, l'haguereu vist ajudar la missa

que aquest indigne ministre del Senyor celebra a l'església dels PP. Filips de nostra ciutat. Ell trobava en la Sagrada Comunió (que rebia tots els dies de les meves mans) la seva que dirigia tota sa vida.

Aquest és un dels actes en què vaig conèixer el nostre sempre plorat amic, en el qual acte ens demostra que estava més que suficientment preparat a una mort santa.

Hi prou tingué sempre present aquella màxima del Sagrat Evangel·li: «Estote parati quia in qua hora non putati Filius hominis veniet.»

En Buxareu ha mort: més ha mort solament la vida del cos, en resta encara la vida de l'ànima.

Barcelona ha perdut un insigne periodista. L'Església n'ha perdut un fidel devot.

Plorém-lo tots, sí, mes no oblidem el deure de caritat que ens lliga amb el nostre company. Ajuntem, juntament amb els plors, una pregària humil amb un cor verament contrit en sufragi de la seva ànima, encara que tinc laconfiança que gaudeix ja de la glòria del Senyor.

De vostè, afectuós servidor, monsenyor Pius Josep Laurenti, capellà de la Colònia Italiana.

«La Almudaina», de Mallorca

Retallem de «La Almudaina»:

«Ayer tarde nos sorprendió dolorosamente el siguiente telegrama: «Barcelona, 27, 13.30.—Anoche cayó puente Dragó del ferrocarril Norte Pedro Buxareu, quedando muerto.—Costa Deu.»

No tenemos más noticias que estas breves líneas, que nos dicen que nuestro antiguo corresponsal en Barcelona ha dejado de existir, después de estar cotidianamente en comunicación con los lectores de «La Almudaina» desde hace quince años.

El señor Buxareu era un veterano e inteligente periodista barcelonés, de gran prestigio entre sus compañeros. Era redactor de LA VEU DE CATALUNYA y corresponsal de varios periódicos de provincias.

Su claro talento y práctica del periodismo le permitían enfocar bien las informaciones, los sucesos, los acontecimientos, teniendo la habilidad de encerrar en el laconismo telegráfico el meollo de la noticia. Su crónica telegráfica era substanciosa, interesante.

Cuando tenía un alto en su abru-

Les Idees i les Imatges

EL FRUIT PODRIT

... El P. Th. Matnage, en el seu llibre remarkable «Le témoignage des apostats», marcava al pur foc apologetic el cas de «malaltia intel·lectual» d'Ernest Renan.

N'Henri Massis, en l'obra que assenyalàvem en un dels nostres escrits anteriors, (1) ens presenta d'una fàcil més clínic, per a dir-ho així, el cas verament monstruós del gran dilettant — en el sentit pejoratiu moral del mot — que omple amb les seves emanacions putrides, dissimulades sota un tou de roses, el pensament de la segona part del segle XIX. Les reminiscències de les quals perduren fins ara en bon nombre d'espirits distints i en bon nombre d'obres diverses.

Pur d'intenció i decidit en els mètjans N'Henri Massis s'encara amb l'idola enorme.

«Son incontestable génie littéraire masqua la débilité de sa pensée à une séduite que d'être conduite.»

Aquesta és la clau d'entrada.

N'Henri Massis demostra, després, que la incredulitat de Renan no fou, com alguns han pretès, una conseqüència rigorosa dels seus estudis històrics i filosòfics d'exegesis a Saint-Sulpice mateix el dimoni del dubte s'arrapà a la seva ànima. Tota la resta pseudocientífica de la «Vida de Jesús» reposa, en essència, detalls a part, en una concepció filosòfica, en un partit pres psicològic decididament a-priorístic.

En una paraula, Ernest Renan, nega la divinitat de Jesucrist, no per les evidències, que ell invoca, d'ordre crític i estricte, sinó perquè abans d'abandonar concretament històricament la qüestió, ell ja no creia en la divinitat de Jesucrist.

La subjectivitat de la seva obra és manifesta.

L'error, per tant, és ben palès.

El secret de l'ànima de Renan, el fons de la seva consciència, la tora íntima per excel·lència, N'Henri Massis els exposa amb una claredat i amb una cruditat quirúrgica extraordinàries.

Ernest Renan passa vulgarment per haver estat un esperit desinteressat i un cor amorós.

El home amb el qual unta les seves negociacions és un xarop extern només.

La base de la seva composició és d'un egoisme revoltant, d'un cinisme objecte, d'una covardia inenarrable.

«La morale gène cet esthéticien. Le caractère tragique, irréparable, des choses humaines risquerait de le troubler dans cette égoïste contemplation qui n'est qu'une ascétique corrompue, une sorte de perversion des vertus héroïques de la spiritualité chrétienne au profit d'un individualisme dilaté jusqu'à l'infini. Son idéalisme accumule les ruines dans l'ordre spéculatif, mais il n'entend pas qu'on lui en montre la répercussion sur la vitalité morale des esprits que ses belles phrases ont persuadés.»

Posem punt a les citacions.

Tot el treball, tot el llibre de N'Henri Massis és a citar, a meditar, i a concloure.

JOSEP MARIA JUNOY

(1) Veu de LA VEU DE CATALUNYA, 26 de 23 d'agost.

madura faena de informador, manejaba la pluma con verdaderos aciertos de literato y de psicólogo. El lector recordará sus crónicas y los ratos agradables que le proporcionaban, pues en ellas campeaba un fino humorismo, en el que la sátira tendía a la conquista de una majestad, de un perfeccionamiento, o a barrer flaquezas humanas que es lo que más pía a las caricaturas, bien del dibujante, bien del escritor.

Descanse en paz el infatigable y querido compañero.

Reciba su familia la expresión de nuestro sincero pésame.»

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé transmetre'n articles o notes publicades, qual no ens és possible fer-ne la necessària absoluta (sense la el menor cas) d'aportar degradament els originals amb un segell a una firma a u u u

Butlletí internacional

31 d'agost de 1923

L'ULTIMATUM DE MUSSOLINI

L'estrepitós ultimatum d'Itàlia a Grècia, demanant, en termes violentíssims, reparacions duríssimes per l'assassinat de la missió italiana a Albània, indica que Benet Mussolini, considerant ja consolidada la situació del feixisme a l'interior, vol començar a desenrotllar la seva política exterior.

Confirma aquesta impressió l'activitat desplegada en les darreres hores pel cabdill feixista amb la seva acostumada energia. Ha conferenciat a Roma amb Benes, Ministre d'Afers Estrangers de Txeco-Eslòvaquia i ànima de la Petita Entesa, ha volgut resoldre definitivament la qüestió de Fiume, ha tramès el seu ja famós ultimatum a Grècia i ha pronunciat un discurs davant el Consell de Ministres repetint la seva coneguda tesi en el conflicte del Ruhr.

Mussolini resum la tesi italiana en l'afar de les reparacions a aquests quatre punts bàsics: Alemanya ha de pagar les reparacions que deu, a base d'uns cinquanta mil milions de marcs or. Itàlia no tolerarà desplaçaments ni modificacions territorials que puguin donar a cap potència una hegemonia política, militar ni econòmica. Itàlia està disposada a fer els sacrificis que calgui per a la reconstrucció econòmica d'Europa. Els afers de les reparacions i dels deutes interaliats són inseparables i llur solució ha d'ésser simultània.

Sembla que Mussolini, al moment de trametre a Grècia un ultimatum gravíssim, que pot influir enormement en la història ulterior de l'Orient, hagi volgut fixar clarament la seva posició en la crisi occidental europea. Havent arribat a una intelligència amb Benes quant a la situació de l'Europa Central i fixada altra volta la seva actitud en la qüestió del Ruhr, es prepara a liquidar el greu incident diplomàtic amb Grècia.

L'actitud del govern d'Atenes en rebre l'ultimatum inesperat d'Itàlia recorda inevitablement l'actitud del govern de Belgrad en rebre, l'any 1914, l'ultimatum duríssim de l'Austria. Grècia lamenta l'atemptat de Janina, com Sèrbia lamentava l'atemptat de Sarajevo. Grècia ofereix ara, com aleshores oferia Sèrbia, totes les reparacions i totes les explicacions i totes les satisfaccions desitjables i compatibles amb l'honor nacional. Però Grècia es resisteix, com es resistia Sèrbia, a acceptar les condicions més humiliants, aquelles que impliquen el reconeixement d'una responsabilitat moral en l'assassinat.

Per tal que la coincidència sigui més colpidora, les grans Potències ofereixen ara, com oferien aleshores, llurs bons oficis. La Conferència d'Ambaixadors ha notificat oficialment al govern d'Atenes que Itàlia, França i Anglaterra condemnen enèrgicament l'atemptat i en demanen la reparació.

Mantindrà Mussolini els termes del seu ultimatum? Els modificarà sota la pressió diplomàtica d'Anglaterra? I si els manté i no els modifica, podrà comptar amb l'ajut moral o amb la inhibició diplomàtica d'Anglaterra, on el seu ultimatum ha causat veritable sorpresa i és considerat com a cosa excessiva i desproporcionada?

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Breviari crític

«THE POEMS OF MANUEL DE CABANYES», ED. BY ALLISON PEERS VII

En la poesia de Cabanyes trobem reflectit un dels aspectes més essencials del Romanticisme: l'intima unió entre l'art i la vida. El poeta romàntic havia d'encarnar en sa pròpia existència l'ideal del seu art, volia o desitjava viure segons les normes de la vida ideal que ell expressava en les seves obres. Res més lluny en el ver romàntic que la literatura com a professió.

El poeta ho era no solament per les obres que creava el seu geni: la seva vida humana era també matèria essencial de la seva creació estètica. D'on, el desequilibri de vegades tragic en la vida del poeta, resultat del conflicte permanent entre l'ideal i la realitat. Aquest desequilibri es manifesta invariablement en les grans personalitats del Romanticisme, igual en llur vida que en llurs obres. «Enric d'Otterdingen», «Els bandolers», «Hiperió», «Lucinda», «Manfred», «Werther», són manifestacions culminants d'aquest tràgic esforç per assolir la sublimitat de la vida a l'ideal, per assolir la identitat utòpica, de la qual ens parla Novalis, entre el somni i el món. Aquesta aspiració torturadora a elevar la vida pròpia a l'altura sublim del seu ideal de vida humana, dona el to fonamental al lirisme de Cabanyes.

Es meravellava la concordança entre aquest individualisme radical de Cabanyes i el geni nadiu del seu poble. Fou una novetat sense precedents en la literatura hispànica, aquesta austeritat, tant de la nostra raça, que impregna no sols l'accent i els conceptes de la seva poesia, ans encara el seu llenguatge i la seva forma d'expressió. La seva inspiració es dreça amb una magnífica arrogància per damunt de les misèries de la realitat: el seny, però, refrena l'impetu, i no li permet d'esgarriar-se per les regions de la quimera. Aquesta mescla austeritat, tan catalana, del nostre poeta, no permeté que en els seus versos, malgrat d'estar ell contagiats, com havem dit, del mal del segle, hi bagués la més lleu concessió al sentimentalisme que en el seu temps començava a amarrar de llàgrimes i planys una gran part de la lírica romàntica. Fou també aquesta austeritat catalana, tan parca de paraules com rica de pensament, la raó, potser inconscient, del seu odi a la rima, que d'altra banda trobava també confirmat en l'exemple d'altres autors italians contemporanis.

Ja veurem en un altre comentari la influència que tingué el seu auster individualisme en la llengua que ell adoptà com a vehicle d'expressió.

M. DE MONTOLIU

Dietari històric

31 d'agost de 1777

NEIX A REUS EN PROSPER DE BOFARULL I MASCARÓ

Fou el cap de la nissaga d'historiadors que han honorat Catalunya i el seu cognom. Estudiant de lletres en les velles universitats d'Osca i Gervera, als vint-i-dos anys aconseguí el títol d'advocat, establí-se a Cadix durant la guerra de la independència, essent alcalde major de Villa de León.

Allí fou un procurador de Catalunya, i acabada la guerra demanà el càrrec d'arxiver del de la Corona d'Aragó, que aconseguí en 1814, per decret de la Regència. En tornar Ferran VII anul·là el nomenament, que després confirmà de nou.

Sofrí injustícies en restablir-se, ara ja cent anys, l'absolutisme, però reposat en el seu lloc, es pot dir que no visqué més que per l'Arxiu, nutrint-lo amb la documentació de la guerra napoleònica. Donà a conèixer la «Crònica» d'en Pujades, publicant «Los condes vindicados» i la col·lecció diplomàtica alfabètica de notícies històriques i curioses.

Experimentà els efectes dels canvis polítics en la primera meitat del turbulent passat segle, però no el retragué això de publicar la Col·lecció de documents inèdits, ric material històric al qual han pogut tots els erudits de Catalunya.

Als trenta un anys de serveis fou jubilat, deixant el càrrec al seu fill Manuel Bofarull i de Sartom, conservant el de cronista d'Aragó. A ell es degué el trasllat de documents de l'Audiència a l'actual edifici.

Membre de l'Acadèmia de Bones Lletres, a la seva mort, 29 de desembre de 1859, en Múla i Fontanals llegí una notable necrologia estudiant la seva obra.

ESPIGOLAIRE

L'ocell de la sort

EN aquell quart pis d'un dels més infames carrerons que des-
emboquen al carrer de l'Hospital, en Senillosa vivia amb una delicada secretesa. Els altres rellogats, gairebé tots murcians i aragonesos, es pot dir que no el veien mai. De vegades hi havia baralles, en aquell pis; de vegades, cosa pitjor, hi havia gatzares. Sonava una guitarra entre una atmosfera de fum, els homes daven patacades al dors de les dones, eixordava l'espiguet de les criatures; les cares congestionades traspuaven l'alegria estolida de la promiscuitat: l'únic associat glacial era la gata que, per una possible pela de xorisso, comportava aquell desencadenament poca-solta, obligada de fer hàbils evolucions, quan era hora, entre munts d'esclafolles i rierols infectes.

Mentrestant, en Senillosa copiava música en la seva cambra, tot decantant la figura exangüe damunt la pobra tauleta. En Senillosa era un senyor. Havia perdut el ceptre de la riquesa, però li restava encara un raspall usat, en un recó. Envel·lit abans d'hora, les seves arrugues li venien sobretot de tants d'angúniosos expedients com ell emprava, no pas per amagar la seva misèria, sinó per amagar-se ell. Anava preferentment de nit a cercar i deixar la seva feina, a comprar la poca cosa que menjava. Però fins per a eixir de nit, subrepticament, es repentinava, i espolsegava el vestit immemorial que duia pel carrer: per casa es penjaven les deixalles d'un d'arnat i apedaçat. Mai no demanà un sou a ningú, mai no confessà a ningú que estava malalt. Hom podia menysprear-lo, però ell, que s'afaitava cada dia i es polia la boca tres vegades al dia, cosa que li impedia de comprar-se unes sabates noves, s'adonava prou que era un decaïgut, però no pas un degradat. Dins el seu esperit el Senillosa senyor escrutava el Senillosa pobre, i en acabat li somreia compassivament, i encara no havia hagut mai d'apartar-li la cara, abans no s'esborrés en un sospir.

Un dia, un bellíssim ocell tropical, de colors fastuoses, entrà per la finestra del pobre copista senyorívol. Ell, de primer, no l'havia reparat. Però l'ocell es posà al marge del seu paper de música, com si es presentés. En Senillosa va mirar-lo astoradíssim. Allò li semblava un miracle. Com havia anat a raure, aquell vivent joell, a la seva cambra sòrdida? Una emoció estranya, indestructible, li féu caure una llàgrima. L'ocell se li posà damunt l'espall, com si volgués aconhortar-lo: després, immutabile en la seva confiança, endegà amb el bec algunes plomes que tenia en desordre. En Senillosa no era pas supersticiós, però hi ha gent infortunada que, quan veuen quelcom d'inexplicable, mig creuen que allò pot ésser un senyal. I quan el canvi, difícilment pot ésser una pitjoria, l'enigma advertidor és acollit amb una mena de momentània desmoralització tan dolça, oh, tan dolça, que les cames se us afebleixen voluptuosament, i els ulls se us acluquen una mica. No cal dir que tot seguit proveni de fer el posat de sempre, perquè hi ha en vosaltres, quan la pobresa us ha donat el seny de no gosar esperar, el sentit que la sort no us pot venir sinó quan, enganyada per la vostra immobilitat, potser imagina que sou morts, i aleshores la cosa no tindrà conseqüència.

Aquell matí, En Senillosa rebé un encàrrec urgent i ben pagat d'una cisteria de música. Després, el carter li va portar una lletra, que, adreçada no menys que al Círcol del Liceu, havia rodat qui-sap-lo per a trobar-lo: contenia una quantitat que un amic tabalet del seu bon temps, emigrat feia anys, li retornava. L'ocell el va mirar d'una certa manera, potser content d'endeixar-lo content.

Però quan en Senillosa va haver fet el seu magre dinar, es produí un fet desconcertant. L'ocell s'acostà a les mans pulquerrimes d'en Senillosa, i es posà a resseguir amb el bec l'interior de les seves ungles. No pas per joguínos caprici. Ho feia amb daler. Va tornar-hi una, dues vegades. Finalment deixà la tasca, decebut. En Senillosa va comprendre perfectament que l'ocell estava decebut. Per instint, s'aixecà a tancar la finestra. Alguna cosa li digné que, sense aquell determini, l'ocell de la sort hauria fugit. I, talmunt, l'ocell començà de dar cops de bec als vidres, vibrant de rancúnia.

Ben segur que algun mariner deixat, de maneres vils, havia portat aquell ocell dels tròpics. El mariner, potser un canaca o un negre, menjava amb els dits, i, en acabat, després de refregar-se el nas de satisfacció amb la mà sucosa, l'allargava a l'ocell. I l'ocell estava avesat a aquelles salses encauades. En Senillosa tingué l'estranya il·luminació que la sort no és possible sense una certa grolleria. Jo li deixo, naturalment, la responsabilitat d'aquest parer. El fet és que ell, amb tota mena de precaucions, perquè l'ocell no se li fes fonedís, anà a comprar una llauna de sardines, i menjà dues sardines amb els dits.

De mica en mica... Però val més abreujar les coses tristes. Avui en dia En Pau Senillosa i Gotarrodona viu en torre pròpia, de Sant Gervasi; s'ha casat amb la seva cuinera, xerrupa les cullerades de sopa, quan va als espectacles es fica els cigars encetats a la butxaca i ha fet les seves millors transaccions (préstecs al 3% per cent) en samarreta.

JOSEP CARNER

Polítiques

CONFERENCIA D'EN DOMENEC PALLEROLA A «PATRIA LLIBRE»

Anit passada, tal com estava anunciat. En Domènec Pallerola donà a l'Ajuntament «Patria Lliure» la seva conferència sobre el tema «La causa de Catalunya: la drecera de la victòria».

Començà el conferenciant adreçant una salutació entusiasta als nacionalistes de «Patria Lliure», dient-los que el títol d'aquesta entitat sintetitza en un bell símbol les aspiracions de tots els patriotes.

Digué que calia defensar la dignitat nacional dels atacs de la gent antiscatalana. Sobretot — va afegir — tenim raons sòlides que justifiquen que la classe obrera catalana no viu al marge del nacionalisme. Es fals que l'obrer català que s'enorgulleix com el que més d'ésser fill de la seva terra i que estima el seu idioma, no senti dintre el seu cor aquell sentiment d'amor a la pàtria. Cal dir ben alt en les campanyes de proselitisme arreu de Catalunya que, a les nacions oprimides, el nacionalisme no constitueix un ideal polític, sinó una fe patriòtica.

Parla dels deures de ciutadania, i diu: Els homes que cometen una baixesa no tenen nacionalitat. Ciutadà d'una nació vol dir fill de la gran família d'una pàtria, i l'home que amb un crim toca l'honor de la família i enlloba la dignitat de la Pàtria, ni és fill, ni és ciutadà, ni és home, ni és res. El títol de ciutadà va unit, moralment, als atributs de l'home que té una noció de la dignitat.

Acabà dient que la intensificació de les tasques de propaganda nacionalista ens col·locaria a la drecera de la victòria, amb la qual s'assoliria el triomf de l'ideal nacionalista, garantia única per reconquerir la perduda sobirania de Catalunya.

El conferenciant, en diversos passatges del discurs i en acabar, fou ovacionat.

ELS DE L'ESQUERRA

NACIONALISTA

Els organitzadors del miting d'Esquerra Nacionalista que tindrà lloc a Montmeló demà, a les onze del matí, preguen l'assistència al dit acte a tots els patriotes catalanistes.

El lloc de reunió serà a tres quarts de nou del matí a l'estació de França.

CONFERENCIA

D'EN NICOLAU D'OLWER

Dissabte, a les deu de la vetlla, el diputat per la Mancomunitat En Lluís Nicolau d'Olwer donarà una conferència a l'estatge de la Joventut Nacionalista «La Falç» (Salmeron, 56, principal), desenrotllant el tema «Paraulles als joves».

Generalitat

El president de la Mancomunitat senyor Puig i Cadafalch ha estat a complimentar el senyor alcalde.

La Secció Preparatòria de la Universitat Industrial inaugurarà la seva Exposició escolar el dia 6 del mes entrant, a les sis de la tarda, en el qual acte el seu director don Pau Vila donarà una conferència parlant de la gènesi, desenrotllament i finalitat de l'ensenyament secundari tècnic que es dona a l'esmentada Secció.

Han complimentat el governador civil els senyors Puig i Cadafalch i Jansana, reelegits en llurs càrrecs de president de Catalunya i president de l'Assemblea, respectivament.

A mitjans del vinent mes de setembre marxarà al Marroc el diputat de la Mancomunitat, senyor Estadella.

Tots els periòdics de Catalunya parlen de les sessions de l'Assemblea de la Mancomunitat, i alguns hi dediquen molt espai. Així mateix són molts els que donen el discurs presidencial.

Assemblea de la Mancomunitat

Tercera sessió

S'obre la sessió a dos quarts de cinc, sota la presidència del senyor Jansana, el qual declara obert el debat sobre el discurs presidencial.

EL SENYOR BAUSILI

Fa ús de la paraula el senyor Bausili. Es declara independent malgrat els diferents matisos polítics que li ha adjudicat la Premsa. Contesta el discurs del president de la Mancomunitat dient que el problema de la independència o autonomia de Catalunya se li presenta amb tant interès com la qüestió de les responsabilitats dels governants espanyols per la desgraciada actuació al Marroc.

Diu que tots dos problemes han servit per a promoure ambients populars. Referent a la petició d'autonomia diu que és una demanda pobre, que es demana molt menys del que altres països concedeixen espontàniament; parla dels ministres catalans; exposa la seva teoria sobre el que ha d'ésser el nacionalisme. Manifesta, com a observador imparcial, que Catalunya no està preparada per a constituir-se en Estat, a causa de la manca de polítics abnegats. Es dirigeix al senyor Puig i Salas i li pregunta si els homes d'Acció Catalana tindrien l'abnegació necessària per al Govern de Catalunya. Pregunta al senyor Nicolau d'Oliver si creu que és tolerable que homes que pertanyen al seu partit estiguin adscrits al soment. Acaba dient que si es continua per aquest camí no serà mai possible la consecució de l'autonomia.

Es dirigeix de nou al senyor Puig i Salas preguntant-li a títol d'especialista, si creu que la manca de la natalitat a Catalunya és un bon auguri per a l'autonomia.

També es refereix a la crisi del Banc de Barcelona i dedueix arguments per a combatre els polítics catalans. Al·ludeix l'obrerisme i la classe patronal, i s'estén en llargues consideracions prop d'una diversitat de problemes, i acaba confessant que actuarà al marge de l'autonomia i del nacionalisme.

EL SENYOR MICÓ

El senyor Micó intervé en el debat recollint la salutació del president i assegura la col·laboració que en el seu discurs sollicitava.

Es refereix a l'allusió que es fa en el missatge presidencial a les paraules del cant nacional d'El Segadors i diu que la crítica de les anomalies de l'Estat espanyol no justifica el fracàs de la política de la Lliga. Manifesta que els homes de la Lliga han prestat la seva força precisament a aquests governs que no han concedit els telèfons i que segueixen la política que s'alludia en el discurs del president.

Es precisa saber si per part dels directores del moviment català s'ha posat tota la voluntat en les seves peticions. Es refereix a l'aprovació de l'Estatut i pregunta a la majoria que ha fet de la força que s'acumulà al voltant d'aquell document que concreta l'ideal de tot Catalunya. Es precisa saber de qui és la culpa del fracàs. Possiblement es deu a la política d'equilibri que s'ha vingut realitzant.

Creu que si s'hagués canalitzat l'entusiasme que aleshores hi havia a Catalunya s'hauria aconseguit d'aquells governs dèbils i fracassats la realització del nostre ideal.

Recorda els auguris que feu la majoria fa dos anys, referent a què les joventuts nacionalistes radicals serien els immediats successors, com una protesta contra aquesta política. Així ho manifestà la ciutat de Barcelona, que no està influida per les lluites caquiques, en elegir els candidats d'Acció Catalana.

Fa notar la diferència que existeix entre el discurs pronunciat ahir pel president i el que pronuncia fa dos anys. Jutja el missatge massa confós, perquè no es concreta la tasca que es proposa realitzar el Consell. Per a tot el que ha passat i arribat a aquest abandon d'ideals que encloï el missatge presidencial, no era precis commoure el poble català en una hora que se li deia suprema. Afirmar que la seva minoria sempre està disposada a col·laborar com fins ara, però que si els actes no responen als anhels de Catalunya, han de confessar-se fracassats.

Al·ludeix la formació del Consell i acusa d'estar integrat per algun element que representa la política nefasta a la qual es referí el president. Es dirigeix al senyor Guasch i li pre-

gunta com pot formar part del Consell de la Mancomunitat després del discurs del president que tan durament va combatre l'Estat espanyol. Acaba dient que la opinió ha de jutjar a tothom i ofereix les seves manifestacions a la majoria per a reflexió.

El senyor Puig i Cadafalch prega al senyor Micó que li permeti contestar-li al final del debat.

El senyor Micó accepta la indicació del senyor president.

EL SENYOR AVELLA

El senyor Avella intervé en el debat per a manifestar que no s'ha de confondre el poble espanyol amb l'Estat espanyol. Elogia l'obra de la Mancomunitat i diu que ha de prescindir-se de quina classe de partit la realitza.

EL SENYOR NICOLAU D'OLIVER

El senyor Nicolau d'Oliver, per Acció Catalana intervé.

Saluda els senyors diputats. Manifesta que per primera vegada ha emès el seu vot en la formació del govern de la Mancomunitat, i com que Acció Catalana és una entitat democràtica, vol confessar de quina classe ha estat la seva intervenció.

El seu partit creia que es complia amb vots suficients per a constituir un Consell purament i únicament nacionalista. Per arribar a aquest gvern homogeni, Acció Catalana estava disposada a donar els seus vots a les dues associacions republicana-nacionalista i Lliga Regionalista, reïent-se voluntàriament el seu partit. La primera agrupació acceptava la seva proposta. Els representants de la Lliga no acceptaren i per això fa pública la seva actuació perquè es conegui a qui i a què es deu que no hi hagi a la Mancomunitat un Govern exclusivament nacionalista.

Explica després que es presentaren algunes candidatures, una nacionalista i una altra que representava l'oposició a la nacionalista republicana. I perquè aquella no triomfés atorgaren els seus vots a la candidatura nacionalista.

Exposar després la candidatura nacionalista republicana tingueren un dubte: en aquesta, es va dir que hi havia un nom molt volgut particularment, molt nacionalista, molt il·lustre dintre d'aquesta casa, que per la seva última actuació política, no podia tenir els seus vots. I substituïren el seu nom per un altre. En el que es refereix a la votació de la Mesa, es vota sempre per unanimitat. Tots els noms que contenia la candidatura eren dignes de figurar-hi. Per al final ha deixat l'elecció del president.

Acció Catalana votà, no per la persona, sinó perquè es tracta del càrrec que significa la representació de tot Catalunya i per això sempre que es presentí un nacionalista íntegre el votaran igualment, i amb tot entusiasme.

Es refereix darrerament al discurs presidencial, i diu que no cal dir que precisament en tot allò que els diversos matisos de l'Assemblea puguin censurar-lo, Acció Catalana està amb ell d'acord. Manifesta que les conclusions del seu discurs no ho representen la Lliga Regionalista, sinó Acció Catalana.

Afirma que els seus amics col·laboraran en tot allò que coincideixi amb l'ideal del seu partit. Assenta la manifestació del president que Acció Catalana vol anar més enllà que la Lliga i afegeix que aquest desig està animat precisament pels motius que expressà el senyor president. Es refereix a la frase que cità el president de la cançó popular de Catalunya i li diu que els seus amics polítics han col·laborat amb els governs d'aquells rel. I que això no era el que procedia, sinó que havia de continuar la cançó popular estant alerta i preparant-se per a la lluita.

El discurs del senyor Nicolau d'Oliver és aplaudit per diversos sectors de l'Assemblea i pel públic.

EL SENYOR COLOMINAS MASERAS

El senyor Colominas Maseras saluda l'Assemblea en nom de la minoria radical. Exposar com es presentà la candidatura de les minories. Lamenta la formació del Consell i exposa la posició de la seva minoria.

Discuteix el missatge presidencial i l'acusa de no donar cap solució als problemes fins ara plantejats, i d'ésser una manifesta declaració de simpatia a Acció Catalana. Confessa que

són amics de tot el que signifiqui llibertat d'homes i pobles. El seu partit persisteix en la col·laboració de l'obra de la Mancomunitat, entitat que no és altra cosa que el conveni entre l'Estat i Catalunya. Més enllà no va ni pot orientar-se el seu partit.

Al·ludeix la part social del discurs i protesta que es condemnà en bloc l'organització sindicalista. Insisteix que l'obra de l'autonomia de Catalunya ha d'aconseguir-se junt amb la de totes les regions espanyoles.

Diu que estan d'acord en el que es refereix a què Catalunya sigui un Piemont d'Espanya, però no ho serà si volem que sigui una nova Irlanda.

EL SENYOR QUINTANA

El senyor Quintana intervé per a definir la posició de la minoria nacionalista-republicana. No constitueixen un grup que està mediatitzat per aliances polítiques. Ja han definit la seva posició sobre el problema de Catalunya, dient que desitgen la llibertat de la pàtria. Van fins on pugui anar Acció Catalana amb la qual amb tants aspectes coincideixen. Alguns matisos els separen: el seu partit no s'atura en aconseguir les llibertats de Catalunya.

Creu que actualment, el problema nacionalista hauria de plantejar-se al Parlament, en el seu aspecte ideal i real, per a saber d'una vegada si és precis abandonar tota esperança i si tenen raó aquells que han esborrat la paraula autonomia i han escrit la sagrada paraula d'independència.

Es precisa que Catalunya sapiga quin és el nostre pensament i la nostra posició referent a aquells problemes que influeixen en la seva vida. Per al Marroc, solt té el seu partit una paraula: abandonar-lo, per la sang catalana que en aquell país es vessa i que seria preferible aprofitar-la per a la consecució de l'ideal patri dels catalans; i també per una qüestió de nacionalisme. Abandó total, absolut, sense atenuació de cap mena.

En quant al problema de Catalunya ha de repetir el que ha dit sempre, perquè res ha canviat el sentit de les seves paraules pronunciatades en altres sessions. El problema de Catalunya és de llibertat sense condicions limitatives de cap classe.

Li diu al senyor Colominas Maseras que si hi havia qualsevol d'injustícia en les paraules del president també la troba en les seves. Ha de procurar-se excitar el sentiment de dignitat de la pàtria, prescindint de la seva qualitat obrerista, que està al marge d'aquell sentiment.

Exposar el seu criteri sobre el sindicalisme, dient que eno és un fi, sinó un mitjà d'encarrilar la transformació de la societat amb la mínima violència. L'actitud del seu partit està definida en dir que el Consell està representat per tres dels seus components.

(Ocupa la presidència el senyor Carbó).

El senyor Quintana acaba el seu discurs dient que l'obra que realitza el seu partit serà sempre al costat de Catalunya.

El senyor Quintana és aplaudit pels senyors diputats.

EL SENYOR VINYALS

El senyor Vinyals, per la minoria liberal-autonomista, explica el seu vot en les eleccions per als càrrecs de representació de la Mancomunitat. Protesta que no es consultessin les minories ni tant sols per al nomenament de la Mesa i combat la formació del Consell i s'estranya que Acció Catalana hagi contribuït a la constitució d'un Consell que no està format íntegrament per nacionalistes.

Troba contradicció entre les paraules del president i la selecció de Consellers que ha fet la majoria. Acusa la política de la Lliga a excitar aquelles flames que al·ludeix el senyor president. Recorda les paraules d'altres prohoms d'aquella entitat política i diu que estan en desacord amb el missatge presidencial.

Declara que la seva minoria no està mai en pugna de les aspiracions de Catalunya i que, oblidant actes passats, col·laborarà amb gust en l'obra de la Mancomunitat.

DISCURS DEL PRESIDENT

El president del Consell, senyor Puig i Cadafalch, contesta als senyors oradors.

La constitució del Consell actual no és una cosa nova. Es tal vegada una glòria dels diputats de la Mancomu-

nitat, aqueixa continuïtat de Govern que han establert des de la seva fundació.

El Consell respon a una realitat de Catalunya, per més que es vulgui deformar aquells pensaments. Es que es voi que la Lliga sigui un partit limitat amb un sol home definidor? Aleshores jo no formaria part de la Lliga en la qual estic adscrit malgrat que amb alguns dels seus homes em separin matisos dels meus ideals. Però el treball que realitzaven no podia dividir-los puix es declaraven a constituir establiments de beneficència, carreteres, telèfons.

Contestant les al·lusions que s'han dirigit al senyor Guasch, diu que tot sovint els homes de ciutat són injustos amb els homes que hi vénen o que habiten altres ciutats on no ha arribat totalment l'ambient nacionalista. Aquests homes s'han vist obligats a classificar-se en altres partits. No s'ha d'ésser injust, ha de recordar-se que l'obra de la Mancomunitat és una obra de conjunt, de col·laboració. Aquesta consciència que representa el Govern ha efectuat el tràpàs de serveis, ha realitzat tota l'obra de la Mancomunitat. I no s'ha aixecat encara ningú en aquesta assemblea que no sigui nacionalista.

El senyor Nicolau deia que podria formar-se un Consell Nacionalista: és que el que s'ha format no ho és? no conviuen en ell nacionalistes de totes les regions catalanes? En el Consell estan representats tres partits polítics. I aquest Consell va camí d'una actuació nacionalista harmònica amb Espanya.

Contestant al·lusions diu que en el seu discurs enumera els greuges i expressa el desig de trobar una solució harmònica. Si altres generacions prenen tristes resolucions, nosaltres hauríem complert amb el nostre deure i la culpa serà dels que no han volgut evitar-les. En les meves paraules no hi ha declaració de guerra. En els nostres temps podem dir com en temps de Felip IV: «Ara el rei nostre senyor, declarada ens té la guerra», assenyalant la manca d'afecte amb què se'ns tracta.

El Sr. Colominas Maseras no ha estat just. La Mancomunitat no ha format ni una vegada tan sois en aquelles manifestacions d'adhesió a les quals es refereix, ni ha signat cap document de simpatia vers cap classe combatent. Recorda un article seu en el qual es demanava que el Poder públic obrés dintre de les lleis per a no caure en extrems revolucionaris.

Diu que no podem acceptar fantasies orientals que poden desenrotllar-se a Rússia i no per a la felicitat del poble. A Occident podem resoldre el problema de diversa forma, ja ho he dit altres vegades: oposem al «tots pobres», «tots rics».

La Mancomunitat ha fet a l'obra que li ha estat possible. Mancada de força coercitiva, la Mancomunitat ha fet el que ha pogut en l'ensenyament obrer i se sap que les masses obreres senten afecte per aquesta tasca. El que al·ludeix en el seu discurs és aqueixa campanya no contra el nacionalisme, sinó contra Catalunya. Les masses obreres catalanes tot sovint no són sinó dèbils joguines. Recorda els congressos internacionals en els quals cada obrer reclama per a la seva llengua el dret de l'oficialitat. Espera obtenir unanimitat de tots els senyors diputats.

(Presideix el senyor Jansana).

Es dirigeix als elements, que possiblement existixen en l'Assemblea de la Unió Monàrquica Nacional i els diu que l'autonomia dels municipis és un projecte subversiu, que seria una Catalunya organitzada en petits burges, fraccionada en Ajuntaments de cinc cents habitants, perduts en les muntanyes. Ja saben el que demanaven, encara que fos en un moment de passió, però cal reconèixer que era un projecte anarquitzant. Din tre de l'Estatut cenyirem el nostre ideal, farem les reformes que es creguin oportunes.

El senyor Micó acusava la majoria de fracàs perquè no li havien atorgat el que demanava. Veuria millor que en compte d'acusar-nos influis prop dels seus amics perquè s'aconseguís el nostre ideal i aleshores en compte de les paraules de guerra es pronunciarien paraules de pau. Si s'obté aqueixa unitat de criteri que ha existit sempre en la qüestió de l'autonomia de Catalunya, donaré per ben empleat l'haver escoltat les in-

vectives i les acusacions que tantes vegades he sentit.

Els senyors diputats i el públic aplaudeixen al senyor President.

RECTIFICACIONS I AL·LUSIONS

El senyor Colominas Maseras rectifica dient que efectivament està al costat dels sentiments autonòmics de Catalunya. Es congratula de les manifestacions del President sobre la qüestió obrera i acaba posant-se a disposició de l'Assemblea per a tot allò que sigui en pro de l'autonomia de Catalunya.

El senyor Bausili rectifica.

El senyor Vinyals rectifica manifestant que li ha complagut oír del senyor President que l'autonomia ha d'obtenir-se dintre de l'Estat espanyol i ofereix la seva col·laboració malgrat la fiscalització que pensa exercir, el qual dret no renúncia.

El senyor Micó en rectificar comenta les paraules pronunciades pel senyor Nicolau d'Oliver i li diu que, després de sentides les manifestacions que fins ara s'han fet, no creu que votessin altra vegada als mateixos consellers i insisteix que el Consell ha d'ésser homogeni. Ha de tenir-se en compte que en un principi hagué de formar-se un govern heterogeni perquè hi tinguessin cabuda els partits que constitueixen la Mancomunitat. Però això ara transitori. La importància del Consell és gran perquè l'Assemblea solament es reuneixi dues vegades l'any i per això s'ha de procurar que sigui homogeni. El Consell no és purament administratiu, com creu el senyor President, sinó que ha de recollir totes les aspiracions, tots els problemes que agiten la vida de Catalunya. I quan això arriba no hi ha dubte que dintre del Consell hi ha un desacord o es fa una ficció. Acuse a la minoria republicana-nacionalista, per la seva al·liance amb la majoria i diu a aquesta que no tardarà molt temps en demanar la homogeneïtat en la formació del Consell.

El senyor Nicolau d'Oliver diu al senyor Micó que Acció Catalana escollí la candidatura que cregué més nacionalista i es declara content que no hagi triomfat la del senyor Micó i sí la del senyor Lloret i Noguer i Comet amb els quals estan més d'acord.

Es aplaudeix el senyor Nicolau d'Oliver i el senyor President crida l'atenció del públic preguntant-li s'abstingui de tota manifestació a favor o en contra dels senyors diputats.

El Conseller senyor Guasch contesta les al·lusions que se li han dirigit dient que està en el Consell per a treballar en pro de les aspiracions de Catalunya.

El senyor Lloret proposa que es reuneixin les minories i es cristallitzi el sentiment de l'Assemblea en una proposició.

Els senyors Quintana i Estadella en nom de les seves minories es mostren conformes amb la proposició del senyor Lloret.

El senyor President de l'Assemblea davant la unanimitat de criteri dels senyors diputats, suspèn la sessió perquè es reuneixin les minories.

PROPOSICIO APROVADA

En reprendre's la sessió es llegeix la proposició següent:

«Declara l'Assemblea, recollint el general sentir dels elements que la integren, la necessitat inajornable que sigui atès el problema de la llibertat de Catalunya, mitjançant una fórmula immediata en la qual s'implentin, en el doble aspecte d'intensitat i extensió, les normes compreses en l'Estatut de l'Autonomia integral de Catalunya aprovat per l'Assemblea de la Mancomunitat i representacions parlamentàries de la nostra terra i ratificat pels municipis catalans: Llobet, Montserrat, Perera, Palau, Rabassó, Estadella, Micó, Cabecera, Avella, Agelet, Carbó».

El senyor Nicolau d'Oliver demana la paraula per a manifestar que Acció Catalana no està compresa en aquest sentir general que s'alludeix en la proposició, ja que el seu ideal no està comprès tampoc en l'Estatut que s'esmenta ni en cap altre. Si la proposició dignés que expressa el sentir unànime de l'Assemblea, votarien en contra.

S'aprova la proposició i el president aixeca la sessió a tres quarts de nou.

COMISSIONS

Les comissions elegides en la sessió

d'admir per l'Assemblea són les següents:

Cultura: Senyors Abadal, Masramon, Quintana, Rosés, Sagarra, Santaló, Turro, Valls i Vinyals.
Interessos generals: Senyors Agut, Cabecan, Canela, Fatjó, Llecha, Pich, Potau, Prat, Rogé, Vidella i Xudà.

Hisenda: Senyors Borrás, Canivell, Gich, Guanyabens, Iglesias, Nari, Nicolau, Picart i Felip, Piquer i Serres.
Política social: Senyors Avellà, Casanovas, Colomer, Colominas, Folch, Palau, Pol i Isamat.

Reforma del reglament: Senyors Bassols, Cardellús, Fornesa, Mari, Mico, Minoves, Perera, Pla, Pons i Soler.
Agricultura, Indústria i Comerç: Senyors Aldomà, Bimati, Briansó, Carles, Gall, Gispert, Llobet, Montserrat, Ribes, Robert i Sansa.

Obreres públiques i comunicacions: Senyors Casanovas, Capmany, Camós, Fradera, Bausili, Massó, Llorens, Prats, Puigrefagut, Riu i Puig i Torruella i Tomàs.

Beneficència i Sanitat: Senyors Bosch, Carabén, Compte, Estadella, Fàbregas, Flaquer, Iria, Jaques, Puig i Sals.

Catalunya enfora

ITALIA

La revista romana «La Lettera», que dirigeix Filippo Surico, inseureix, en el seu número del 24 de juliol, un estudi de Cesarino Giardini, sobre el gran poeta mallorquí, mossèn Miquel Costa i Llobera.

Amb el seu esperit crític, el distingit catalanòfil italià posa de relleu les eminents qualitats líriques que ornaven el poeta de Pollença, i assenyalava el lloc eminent que ocupa dins les lletres catalanes. Cesarino Giardini — que, com s'ha dit en altra ocasió, està treballant en la confecció d'una Antologia de Poetes catalans — dona a continuació del seu treball la traducció en vers de dues de les més famoses composicions de mossèn Costa: «El Pi de Formentor» i «Davant la cascada de Tibur». Ambdues traduccions en vers, són molt reeixides.

«El Libro del Giorno», de Milà, dedica especial atenció a la producció literària catalana. En la revista bibliogràfica del número d'agost trobem fins a setze obres catalanes esmentades, algunes amb anotacions especials.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicants, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma.

Recollint una lliçó interessant Al marge d'uns articles

Fa uns dies LA VEU DE CATALUNYA publicà tres articles titulats «El que costa a un poble d'obtenir la independència», en què, d'una falsedat ben objectiva, va donar compte de la política i procediment que segueixen els nacionalistes filipins per assolir la llibertat de la seva pàtria, subjecta avui als Estats Units, com dir ho està a l'Estat Espanyol.

Els filipins a darrera del segle passat, davant la injustícia d'Espanya en negar-se a concedir-los la llibertat a què tenien dret, obtinien per procediment de la violència, vessant la seva sang i esmerçant les seves riqueses per tal d'obtenir la independència separant-se d'Espanya. El final d'aquella lluita no hi hauria necessitat de recordar-lo, tothom el té present; els filipins, tot i amb l'heroisme del seu capdill N'Emili Aguinaldo, que lluità amb les armes Units, es quedaren separats d'Espanya, però sense la llibertat per la que tant sacrificis de sang i de diner havien fet.

Actualment, davant del refus dels Estats Units a concedir-los la llibertat promesa, és a ben segur aquella trista i dolorosa experiència la que fa que els nacionalistes filipins lluny de preconitzar l'apartament i la guerra al poble opressor, preconitzin la necessitat d'intensificar el tracte, i fer, als Estats Units, del problema de la llibertat de les illes Filipines, un problema d'actualitat constant.

Aquesta política que suava seguien els nacionalistes filipins és per als catalanistes una lliçó de procediment polític força interessant; és l'exemple d'un poble que ha passat per la prova dels procediments d'hostilitat i violència que es volen, per alguns nacionalistes, posar de moda a casa nostra, i aquell poble resta desenganyat d'aquests procediments i els refusa pels molts perills que per la Pàtria i per les poques probabilitats d'èxit que comporten.

No creuen els nacionalistes catalans, com creuen els filipins, que tenim l'obligació de fer els màxims esforços per a evitar els perills que a la Pàtria comporta el camí de la violència? No creuen els nacionalistes catalans, que de bona fe es diuen separatistes, que tenim l'obligació de posar la nostra pàtria al màxim sacrifici, per tal d'evitar que els nostres fills no tinguin també la trista experiència que avui alligona i fa ésser verament polítics als nacionalistes filipins?

El procediment evolutiu i de concòrdia que actualment preconitzen els nacionalistes filipins és ben visible que no és degut a un afeciment del sentiment nacionalista que va fer lluitar fa 23 anys al cabdill se-

paratista N'Emili Aguinaldo; pel contrari, el procediment evolutiu representa una major educació del nacionalisme, un major tacte polític posat al servei i interès de la Pàtria irredenta; aquest procediment evolutiu no és tan donat a les flames i linismes simplistes que a voltes fan seguir a les multituds irreflexives, per a en definitiva és d'un major sacrifici perquè moltes voltes es guanya la impopularitat, perquè refrenen els neguits patriòtics que amb les seves impremeditacions fan perillar en moltes ocasions els sagrats interessos de la Pàtria. Les campanyes d'intervencionisme i propaganda als Estats Units no poden fer mal a la llibertat i riquesa de les illes Filipines, i poden fer molt de bé a la seva causa nacional esvaint l'enemic de la ignorància i de la incomprensió del poble opressor que pot ser el principal entrebanc per assolir la seva llibertat.

A Catalunya cal que tots els nacionalistes ens emmirallem en els procediments que preconitzen els patriotes filipins: són al cap i a la fi els mateixos procediments d'acció nacionalista que han pogut dur la cultura catalana a les escoles que patronitza el nostre Ajuntament, i en fi són aquests procediments que sense perills ni temeritats han donat a Catalunya el seu incipient govern, estructurant la unitat de Catalunya en l'organisme de la nostra Mancomunitat.

Davant d'aquests exemples vius i pràctics de patriotisme que no sols els veiem preconitzar a Filipines sinó que han donat fruit dintre de casa nostra, no hi ha cap fill de Catalunya que tingui dret a blasmar d'aquells procediments evolutius que tant seveis porten fets a la Pàtria. És que té dret cap nacionalista català a jugar-se en una carta de radicalisme impremeditat tota la tasca constructiva que amb un treball constant obtingueren En Prat de la Riba i els seus fidels seguidors?

No poden oblidar els nacionalistes catalans que si d'una imprudència o d'un exaltament irreflexiu d'alguns d'ells, per seguir procediments diferents dels seguits fins ara, perdés Catalunya el que ha obtingut amb procediments de constància i evolució, ells serien els Quixots de l'aventura, però Catalunya en seria la que patiria la desgràcia i la que els en faria responsables.

No oblidem que així com Filipines té el seu més gran enemic en el desconeixement que del seu problema nacional hi ha als Estats Units; així a Catalunya, diu En Rovira i Virgili, al final del pròleg

Preu: 1'50 ptes.

COMANDES:

EDITORIAL CATALANA, S. A. Escudellers, 10 bis, entresol
De venda a totes les bones llibreries

Acaba de sortir

JOSEP M. JUNOY

CONFERÈNCIES DE COMBAT

Del present i de l'esdevenidor
De l'esperit català.
El singular Arispe de Castelló d'Empúries.
Els clàssics grecs i llatins nostrats.
L'Anti-Catalunya.

de la seva obra «El nacionalisme català»: «sabem que el nostre major i més temible enemic és el desconeixement del nostre problema per part de l'Espanya castellana». Tenim, doncs, filipins i catalans un mateix problema immediat a resoldre: desfer la ignorància que del problema nacionalista té el poble opressor.

Sincerament hem de confessar que per desfer aquella ignorància estímem encertats els nacionalistes filipins que creuen que no al millor, sinó l'únic procediment a seguir, és ara dem ar, al mateix que assenyala i seguí a Catalunya el seu Seny Ordenador: la màxima intervenció en tots els ordres de Catalunya i de fora de Catalunya, per tal d'obtenir les màximes avantatges per la Pàtria i mentrestant anar desfer aquella ignorància a què fa referència En Rovira i Virgili, fent que el problema nacionalista català sigui a Catalunya i arreu d'Espanya castellana, en tot moment, un problema de constant actualitat.

FRANCESC VENDRELL

Cultura

Han començat a les Escoles del Patronat de Santa Eulàlia de Provençana, carrer de Santa Eulàlia, 18 (Hospital), les classes de dia i de nit, en la forma següent:

Dia: de vuit a onze del matí i de dues a cinc de la tarda.

Ensenyaments: Primera i segona ensenyança, Labors, dibuix, solfeig, piano i mecanografia.

Nit: de set a nou per a adults. Ensenyaments: Primera i

segona ensenyança i teneduria de llibres.

Obreres: primera i segona ensenyança, Labors i confecció.

Per al reingrés a les classes, és precis nova admissió, que tindrà lloc des de set a vuit de la nit, al Patronat.

Dimenge vinent, a les deu del matí, el Casal Nacionalista del Districte II celebrarà una visita col·lectiva a la Universitat Industrial.

El lloc de reunió serà davant l'estació de Sarrià, a dos quarts de deu.

Premis Musicals Eusebi Patxot i Llagustera

IV Concurs Any 1922

Llista de composicions rebudes

Número 1. — «La cançó de Na Ruca Mantells». Poema coral a veus soles. Lema: «L'estranya cançó».

Número 2. — «La font del Miracle». Chor. Lema: «Del Montserrat».

Número 3. — «La cançó del vell Cabrés». Poema coral. Lema: «La Verge de Ciutana».

Número 4. — «Rosa d'amor». Poema Eucarístic. Lema: «Catalunya Eucarística» per Maria».

Número 5. — Col·lecció de set obres antigues, originals dels mestres Joan Pujol, Pèl. Coll, J. Borgeres, Vila i d'autor desconegut. Lema: «Laudate Dominum... in... choro».

Barcelona, 15 d'agost de 1923. — El secretari, Joan Salvat.

Fulletó de LA VEU DE CATALUNYA
27 31 AGOST 1923

LA FAMÍLIA DELS GARRIGUES

PER

J. Pin i Soler

Intelligibles, però els parlaments, passant de pare a fill, se n'ha fet tal embull de paraules que de vegades un dels qui creuen parlar català no s'entén ell mateix i els qui parlen castellà no són entesos.

Aquell centurió (ball de Sant Magi) que arriba davant Diocleciana i després dels corresponents trossos de pistola i copets de sabre li dona compte de la que es passa per la Clutat, va un imperi.

Esgargamellant-se i furiat, li crida:

Salutissimo señor:
En la plaza hi ha un maldado
Que se llama Cristiano
Y es un granísimo esador
Ya predicando a la kenta
La ley del cro-cif-ciao (amb gran

Y si no hi fiquen un maldado
Se nira tot al caraco.

L'Emperador li diu que «bueno», que ja veurà, que en parlà al «Sanadu» i, després d'una reverència, acompanyada d'una descarrega general, ve lo Senat.

Als balls «literaris» segueix lo dels diables que cap falta fa, no té argument al joc: lo formen una colla de plaques vestits de diable, precedits per un de més plaça, llucter, que armats d'una masseta i d'un serró, ple de carretelles, espanten, fan mal... o soln fan ells mateixos. N'hi ha de tan capgranyos, que per fer gràcia s'amorren amb la carretilla encesa, espumegant mantellines, socorrint faldilles, fent fuades en roba bona.

Quan ja han passat los balls, tothom respira més tranquil... Qui pren cadira, qui pedris, qui es queda dret, i vinguen banderes i atxes i músiques, los gremis, los pàgesos tan endegats i vistosos, los estudiants del Seminari amb roquet i sobrepellis, los capellans, rectors de parròquies, comensals, canonges... i sota talem aquell braç Sant enviat d'Armènia i vingut de Constantin sent rei lo Rei En Jaume II d'Aragó... anilunador de diamants i pedres fines.

Darrera el braç de Santa Tecla, lo senyor Anquebiabe, de pontifical, i aquells tres que li porten lo ròsac. Després, uns quants oficials de la guarnició, que soln fan ardir les notes: uns quants devots, no gaires; lo senyor Quim, cavaller de Sant Joan de Jerusalem, amb calces blanques costurades d'ample galó d'or,

casaca de general, barret amb plumerio i espasi; don Policarpo, pleseu, enganxat, encasacat, encarcassat, tot vestit de vermell, com llagotis bullit; l'altre noble embalsamat, aquell de les cames tortes, la perruca atapeïda i el traço verdós; lo Simonet, més elxerit encara, fins pot xarrateres... o capones... o una xarriera i una caponeta... Són pocs los qui saben lo com i el perquè d'aquells disfressos. Cinc o sis senyors més, consells de Llibertat, d'Haïti, o d'altra República qualsevol, que, tenint poques ocasions de lluir, les aprofiten; los regidors, l'alcalde, lo governador civil o el comandant de la plaça, portant un lo pendó, altres los cordons... i xim, xim... ra la pun xim xim la música militar uns quants soldats amb armes... i espenyent darrera, en voleu de generació.

Uns corrent per travessies i carretons per a reure la processó, altres cap a casa a treure's les sabates noves, que inflen los peus, i sopant amb quatre esgarapados tan car portals i ballons, i al pla de l'«Ensenyança» a pendre puesto per veure lo castell de foc.

Per la les nou ja comencen a serpetejar alguns coets d'aquells de pobre que només fan rix... c... pom! Però després venen los bons. Los d'estrelleta, los de llum fixa, los de piula, Encabat un Sol, rodés de foc, sortidors, regadores, lo homebeig les matèries, lo moro de foc i per final lo llum de bengala... que fa tornar vert... o blau... o groc! Meh! Meh!

Tothom se gira mirant-se el vi, preguntant-li si ha menjat juliver,

el li ha calgut la canya. N'hi ha que riuen, altres que es cremen, uns que espenyen, altres fan oli... Qui perd la sogra, qui la catxutxa. Los convençuts fan comentaris i troben que en lloc del moro de foc més hauria valgut un transparent amb la imatge de la santa... com per Sant Magi passat feu aquell de Reus...
—Sempre no han de fer los mateixos focs—diu un de bona mena...
L'ensendema la festa es passa al Port; però ja no és cosa.

Lo demat els castellors fan espada-dants davant les cases riques i els xiquets entren pels balcons arreplegant diners i regals. Los balls recorren carrer Ampie, plaça del Moll, de la Duana, carrer de Mar... De vegades hi ha cossos la tarda, però no hi torna a haver processó ni castell de foc. La festa s'acaba...

Melancolia

—Passat demà és la diada—diu lo Garriga mirant-se la nena amb més amor que no acostuma.

—Què em pagareu, pare?

—Ditxosa joventut!

—Me dieu ditxosa pensant que estic contenta.

—No... però els pocs anys...

I la Mercè coneixent que son pare es cansava de parlar li respongué:

—Teniu raó—com li hauria respost una altra cosa.

—L'ensendema de festes, comença lo veremal—sospira el Garriga.

—Res deu estar llest.

—No estiguen inquiet, pare: tot està a punt: los portadores adobades, los samarers llestos, los cups nels i airo-

jats.

—I amb això de la malura... què ha caigut sobre les vinyes... qui sap lo que ens esperi?... Miseria!

Lo Narcís, aconsellat pel Garriga, presidi la collita dels raïms, però res arava a gust de l'amo. En lloc de començar per la parafada fonda havien d'haver començat la verema per les maloles; les jornaleres cantaven massa, los veremadors treballaven poc, los raïms malalts havien sigut barrejats amb los sans...

En una paraula, lo Garriga, de son lliç de dolor, sofria to que un patró de nau lligat de mans i peus en mig d'una tormenta. Convençut de que era inútil quant digués, manà parar les feines i anvià a cercar un veí, proposant-li la venda del raïm.

Lo veí, que la sabia llarga, aprofitant los «epuros» del Garriga li féu mil cantarelles, sobre si n'hi havia molts de tacs de candrosa, si eren verds, si eren madurs, acabant per oferir tant poc preu que lo Garriga, indignat, respongué:

—Primer se podrien als caps!

L'altre se n'anà i prompte veid companyans amb los quals combina una jugada per a veremar les vinyes del Moll Vell sense pagar gaire. Un dels més elxerits s'encarregà del negoci. Com qui no hi toca, passà per a veure com anava el malalt... i enraonant d'altres coses trobà medi de parlar: malura, mercat, ruïnes a dojo...

—Sempre valdrà el vi de set a vuit duros la carga?—féu lo Garriga interrompent-lo.

—Què és est! Ni cinc... i encara pels que no tenen malura tot anira

LES TERRRES CATALANES

MATARO

La vaga dels telers rodons

Som ja a la quinzena setmana de vaga dels obrers de telers rodons de les fàbriques de gèneres de punt d'aquesta ciutat, que deixa sense treball a uns set cents obrers.

Diverses gestions han estat fetes per a resoldre el conflicte sense que fins al present cap resultat positiu hagin donat. Els patrons, pocs dies després de plantejada la vaga, s'avenien a augmentar els sous dels obrers que van a jornal en sis pessetes setmanals, i als qui treballen a preu fet un augment que resultés proporcional a l'esmentat. Els obrers també es conformaven a mantenir el preu fet, cosa que en les beses presentades volien suprimir. No obstant, aquesta solució no prospera.

En una sessió consistorial darrerament celebrada s'acordà la constitució d'una comissió que gestionés la solució de la vaga. Aquesta visita al governador, el qual delegà a l'alcalde perquè intervingués activament en el conflicte. Les gestions que després seguien fracassaren també.

La setmana passada la comissió consistorial proposà reprendre el treball tot seguint i nomenar una comissió de tres patrons i tres obrers presidits per un tècnic, que examini en quina forma i si penitment millorari els sous dels obrers sense que se'n ressentís la indústria.

Tampoc fins ara ha fet camí aquesta solució.

Altres notes

El grup excursionista Montserratí ha acordat organitzar un concurs de fotografies entre els aficionats de Catalunya.

Hom ha començat a fer els treballs preparatoris. Dintre poc serà publicat el cartell de premis i condicions.

La Cambra Oficial de la Propietat ha tramès al ministre de Gràcia i Justícia un telegrama adherint-se a la petició formulada per altres Cambres de la Propietat d'esser reformat urgentment el R. D. sobre lloguers de l'any 1920.

Durant la passada setmana ingressaren a la Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat d'aquesta ciutat pessetes 94.087, procedents de 166 imposicions, havent-se'n retornat pessetes 87.618'661 a petició de 84 interessats.

Diumenge passat alguns socis de la societat recreativa Iris efectuaren una excursió al Montserrat.

Montserrat

BRUCH. — Ja ha passat la festa major, resultant tots els actes lluits i animats. La concurrència ha estat nombrosa i la joventut s'ha divertit.

Aviat s'acabarà el pont que construeix la Mancomunitat per la unió dels Bruchs, sobre el torrent de Santa Maria. Ja és hora que tan important millora toqui a la seva fi.

Segueix sense adobar la carretera de Madrid a la Junquera, i a fe que convé de debò, i mai l'havíem vista tan feta malbé. Traslладem, a qui li toqui veïllar per la seva bona conservació, el prec dels pobles interessats que veurien amb molt gust l'arranjament de la dita carretera.

També els camins veïnals segueixen fets una vera llàstima per descuit i desídia del Municipi, al qual toca de tenir-hi cura.

Segueix a crema de boscos, per revenja dels vedats, sense que s'hi posi remei. Es de dordre de debò, so a tots els punt de vista.

En el Butlletí del Centre Excursionista Montserratí, de la ciutat de Manresa, corresponent al mes actual, número 5, ve publicat un treball del monjo de Montserrat, P. Adeodat F. Marcet, molt important, que porta per títol: «Una troballa prehistòrica al Bruch». Ha agradat molt.

Sabem que es faran noves investigacions a les coves de Montserrat, en busca de rastres i coses que puguin portar llum per a la història antiga, i enriquir el seu naixent Museu Arqueològic que amb tant delit ve fomentant-se.

Segueix molt visitat el Reial Monestir, en el qual es frueix d'una agradable temperatura, tan moral com material, car ha plogut una mica en aquesta enconstrada, havent refrescat.

GIRONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Un pescador ofegat

Diven de Palafrugell que sotiren amb un bot de la platja de Calella, cinc o sis senyoretas acompanyades de dos pescadors. Entre elles hi havia les gironines Dolores Sabater Ourell i Dolores Prim Buxé.

Prop del cap de Sant Sebastià es tombà el bot i anaren a l'aigua totes.

Una vegada posat el bot en forma natural, es quedà fora la senyoreta Sabater, aguantant-se nedant.

Veient que el bot tenia molta aigua, un dels pescadors decidí anar nedant a la platja a cercar una altra embarcació.

Hom creu que desaparegué abans de poder arribar a la platja.

Més tard arribà el bot amb l'altre pescador i totes les noies.

Restauració d'un castell

S'està restaurant, baix acionçada direcció, el castell de Sant Mori propietat dels marquesos d'aquest títol, com a descendents de la família Sentmenat.

Altres notes

A Flaçà l'obrer del tren tramvia de Flaçà a Palamos Miquei Plana Gravelada tingué la desgràcia d'esser agafat per dos vagons de la línia M. S. A., quedant en estat gravíssim.

L'orquestra Art Gironí ha estat contractada per a les festes de Manresa.

Referent al crim del qual donem compte abans d'ahir, comés al poble dels Cavallers, podem afegir que ha mort Emili Bosch Casademunt. Sembla que vivia separat de la dona i ha estat detingut el sogre de la víctima Rafael Camós, com a suposat autor del crim.

El temps

Durant el dia d'avui ha fet el temps següent:
Temperatura màxima 28. Mínima 17. Aigua evaporada 17. Humitat 62. Vent N. Velocitat 2. Núvols cúmulus 5. Pressió baromètrica 774.1.

Altes valls pirenenques

CAMPRODON. — Continua a Camprodon la «tropa» de què es parlava l'altre dia en la secció de «Curiositats Mundials» que redactava el malaurat Buxareu. La «gente bien» prossegueix donant sovint exhibicions amb un llenguatge que no és el seu. No deixa d'esser una nota còmica que sorpren força als estrangers que arriben.

Sortosament hi ha entre els fills del poble i els estupejants nombroses famílies que mantenen ben alta la bandera catalana, usant sempre la nostra formosa parla que tan bé senta als llavis de les gentils noies de Camprodon i de les damiselles que hi passen l'estiu, donant d'aquesta manera prova de llur distinció i de la seva ferma cultura, que no es deixa contagiar de certes malalties.

La Sagarra

CALAF. — Dissabte passat va morir en aquesta vila un nen de 22 mesos, fill dels distingits esposos En Josep Pinyol, notari de Manlleu, i N'Angela Munt, resultant l'acte solemne de l'enterrament una gran demostració de l'afecte que Calaf té a l'esmentada i afiligrada família.

A càrrec de la Companyia del Nord s'ha començat l'empedrat de l'estació fins a les voreres del passeig, la qual cosa fou sol·licitada pel nostre Ajuntament.

La Junta del Club de futbol d'aquesta vila està formada pels senyors següents:

Doctor Josep Bertran, president; Jaume Jordana, vice-president; Pau Soler, secretari; Josep Huguet, tresorer; Ignasi Bover, Angel Gallardo, Ramon Nadal i Felip Calvet, vocals. Per la propera festa major s'inaugurarà el nou camp de futbol.

SABADELL

EXPOSICIO DE L'ACADEMIA DE BELLES ARTS

Altres pintors

F. d'A. Planas Doria. — No ens ha dat pastat el que podia dar-nos. Alguns fragments de les seves obres exposades semblen fets en un estat de somnolència. Té una pintura tota fina. La seva tècnica general és l'equilibri. Un determinat equilibri, però, que a voltes més li escauria el nom de fredor. En Planas és un pintor una mica superficial. Li manca per damunt de tot la vivacitat. I us costa molt, certament, d'establir allò que podríem dir-ne el diàleg amb la seva pintura.

Enric Palà. — Una altra de les agradables sorpreses d'aquesta exposició. L'Enric Palà construeix ja amb un cert domini. Pintura intel·ligent, franca, sincera, sense manlleus, humil, si voleu, però personal, que es fa al moment agradable. En alguns indrets hi ha encara una mica de dureza, una mica d'aidesa en altres. El dia, no molt llunyà, segurament, que s'afini una mica més la seva sensibilitat i li acabin de madurar totes aquestes energies seves envejables, el senyor Palà podrà dar-nos coses, si bé no del tot transcendents, interessants, i gracioses i fines.

Pere Jorro. — Unes aquarelles que l'acrediten de pintor discretíssim. Que ja és molt dir ara que l'aquarella ve a ésser una mena de cosa d'l domini públic. Porta ben marcat el segell del mestatge d'En Joan Vila i Cincas. Són les primeres obres que li coneixem i tenen prou bones qualitats per fer-nos desitjar una més completa manifestació del talent pictòric d'En Pere Jorro.

WHITE.

TERRASSA

Del Centre de Dependents

Són realment de lluar els esforços que realitza el Centre de Dependents en tot el que fa referència a la seva ja exuberant vida corporativa.

A més de les classes diurnes de primera ensenyança (parvuls, primer i segon grau), s'intenta establir per al propi curs, una classe superior d'ensenyament comercial que comprngui les assignatures de Càlcul Mercantil, Teneduria de Llibres, Legislació Mercantil, Economia Política, Correspondència Comercial i Llengua Francesa.

Per a proveir de professors aquestes classes s'ha obert concurs.

Estan molt avançats els treballs d'instal·lació de la Cooperativa de consum que per a llurs associats està montant també el Centre de Dependents.

Aquesta Cooperativa, a la qual s'augura un bon èxit, s'està instal·lant al carrer de la Fontvella, una de les millors i més cèntriques vies de la ciutat.

Per a dintre de poc s'anuncia la inauguració d'aquesta nova secció del Centre, de la qual cal esperar-ne positius avantatges, sobretot per a la dependència mercantil en favor de la qual es fa aquest nou esforç.

Bona tasca

El Pomell de Joventut «Fems Catalans» dirigeix a tots els nostres industrials, comerciants i tenders de tota mena, una molt atinada i ben raonada circular convidant-los a posar en català els rètols, cartells, anuncis i tota mena de propaganda de llurs establiments i botigues.

Sembla que no serà pas del tot inútil la noble tasca d'aquests bons pomellistes.

Malalt

Es troba malalt de bastant mirament el fill major d'En Josep O. Mauri.

La mort d'En Pere Buxareu

Ha causat profunda i dolerosa impressió la mort d'En Pere Buxareu, conegut aquí a Terrassa per tenir al seu càrrec la correspondència de «El Correo de Barcelona». A. C. S.

BADALONA

Festa del Puríssim Cor de Maria

El Circol Catòlic i l'arxiconfraria del Puríssim Cor de Maria, honoren enguany esplendorosament a llur excel·sa patrona, amb els següents actes:

Dies 30 i 31 d'agost i 1 de setembre Tridu solemne, té lloc a l'església parroquial de Santa Maria, en el transcurs dels dies senyalats, començant-se totes les veïlles a un quart de vuit, amb el res del Sant rosari, seguit del trissagi marí cantat a dos cors per la secció coral del Circol Catòlic, alternant amb el poble. Els sermons són confiats al Pare Josep Maia Pujol, de la Companyia de Jesús.

Dia 2 de setembre. — Festa Patronal. A dos quarts de vuit Missa de Comunió general amb càntic de diversos motets eucarístics i plàtica preparatòria pel propi orador sagrat del tridu.

A les deu: Solemni ofici, interpretant-se sots la direcció del mestre senyor Valls, la bellíssima Missa Eucarística de Perosi, a quatre veus i amb nodrit acompanyament d'orquestra. Predicarà el sudit Pare Pujol.

A les cinc de la tarda: Processó de curs general, que sortirà del temple de Santa Maria. Concorreran a la mateixa, acompanyant els penons de l'entitat i la imatge de la Verge, que serà duta en tabernacle per membres de la Congregació Mariana — les bandes de la Casa de Família, regiment d'Alcantara i La Lira. El penó principal és confiat als distingits socis del Circol, don Joan Cruellas, don Joan Barriga i don Manuel de Tera. Els Pomells de Joventut locals hi concorreran amb llur senyera.

A les nou del vespre: Selectíssima vetllada, literària-musical a l'espai del social estatge.

Dia 3 de setembre. — A les vuit Ofici solemne de Requiem en sufragi dels socis del Circol i confreres difunts.

LLEYDA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Una carta del caporal Sánchez Barroso

S'ha rebut una carta del caporal Sánchez Barroso, condemnat a Malaga pels successos ocorreguts quan anava a embarcar amb altres forces del regiment de Navarra, de guarnició a Lleyda.

Anava dirigida a la seva mare, que és a Galicia, i es veu que va equivocar els sobrescrits i va trametre a Galicia la dirigida a la noia, que és veïna de Lleyda.

Diu en la carta que lamenta la pena que tem li imposaran, la qual creu no serà proporcionada a la seva culpa, perquè va obrar enganyat per mals amics i pel vi.

Fa protestes de bons sentiments i s'acomoda de la seva mare i de la seva germana.

Piuja

Ha fet un ruixat i, encara que petit, ha alegrat molt als pagesos, perquè les hortes estan molt apurades.

Altres notes

La policia ha detingut a Domènec Rodríguez, el qual havia robat 500 pessetes al seu company Santiago Eures. Foren recuperades 100 de les pessetes robades.

El ministeri de Foment ha desestimat el recurs de l'advocat don Manuel Pereda, protestant de que el destituïssin d'advocat de la Junta de Seguirga.

Han arribat set o vuit caixes contint els treballs artístics de ferro que el forjador lleydatà, resident a Barcelona, senyor Corberó, exposarà a la Pabèria.

El 19 d'octubre es faran a la «Jefatura» d'Obrers públics dues subhastes de llenya i pins de les serres Cogobil i Fontanella, dels termes d'Alós i Figols.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Piuja beneficicosa

Durant la nit passada ha plogut a Tarragona i molts pobles de la rodalia. Els pagesos estan molt contents, perquè tenen esperances de salvar la vinya i les tardanes en bona part.

L'exportació

Durant la passada setmana l'exportació per nostra part ha estat la següent:

858 bocois de vi, 28 tones d'oli, 15 sacs d'avel·lana en gra, 135 i 300 caixes d'armetlla en gra i 220 sacs d'armetlla en closca.

Altres notes

Avui ha estat uns moments entre nosaltres nostre bon company en talianisme Enric Brull, del Perelló.

El Centre d'Acció Catalana celebrarà amb una vetllada la diada de l'11 de setembre.

A les festes de Santa Tecla hi haurà, a més de les coses anunciades, un cos blanc.

Aquesta vetlla comença a la plaça de la Font la festa anyal.

Hi haurà sardanes, il·luminació extraordinària, tronades, etc., etc.

L'equip de futbol del Pomell de Joventut Amor i Germani anirà el dia 2 a Vilavelle a jugar un partit amb el Turia.

Festes a Berga

Del dia 1 al 10 del vinent mes de setembre, la ciutat de Berga celebrarà extraordinàries festes, amb motiu de la portada d'aigües potables de Tagast.

Dia primer de setembre. — Al migdia, l'orquestra «La Constància», als acords d'afrosos passos dobles, anunciarà el començament de les festes. A les tres de la tarda, repartiment de bons als pobles. A les quatre, triomfal entrada a la ciutat del senyor bisbe de la diòcesi, revestit de Pontifical, i sota tàlem, traslladant-se a la parroquial, on es cantarà un solemne Te Deum. A les set del vespre, repicament de campanes. A dos quarts de vuit, sortiran de la Casa Consistorial l'Ajuntament i les altres autoritats civils, eclesiàstiques i militars, la Junta de les festes i les subcomissions, dirigint-se amb l'acompanyament de la banda a l'excelsa de Sant Francesc, on tindrà lloc la inauguració oficial de l'Exposició d'Agricultura, Indústria i Arts. Després de la visita a totes les sales, on hi haurà instal·lats els stands, s'inaugurarà la Font Màgica. A les nou, la Banda Municipal de la població recorrerà els carrers de la ciutat, alegrent el veïnat amb les agradables acords de passos dobles. A dos quarts de deu, sensacional aparició al gran teatre del «Casino Bergadà», on farà el seu debut, de l'Empresa Circ-Equestre-California, sota la direcció del renomnat propietari Willy Frediani. Abans de començar l'esmentada funció, la companyia d'espectacles haurà fet una passada amb tot l'intelligent personal i amb els dotze cavalls del Circ. A les deu, balls públics.

Dia 2. — De bon matí, apareixeran ornamentats els carrers i façanes de les cases particulars i de la Casa Consistorial. A les nou del matí, festa de la Flor, a càrrec de la Lliga de senyores. A les deu, solemne Ofici a l'església parroquial, amb assistència de les digníssimes autoritats. A les onze, a la plaça de la Constitució, tindrà lloc la inauguració i benedicció pel senyor bisbe de Solsona, de les aigües potables de Tagast, a la qual cerimònia assistiran les autoritats. Mentre es farà la benedicció de les aigües, se celebrarà la festa colommbòlia amb nombre extraordinari de coloms missatgers. L'esmentat acte emocionant, origen de les festes que se celebraran, el qual serà presenciat per la Colònia Estimada, pels fills de Berga i per milers de persones vingudes de tots els indrets de Catalunya i altres llocs, arà un bell record per a la història. A dos quarts de dotze, després de la inauguració de les aigües potables, s'obrirà al públic l'artística Gruta, tallada a la placa de la Constitució, en la qual diverteix el vent panora-

ma de Tagast, amb la seva rica font d'algues, baixada d'aquella muntanya. Durant tot el dia, podrà visitar-se l'Exposició, que restarà oberta al públic, des de les nou del matí fins a les deu de la nit. A les dues de la tarda, concerts públics en diferents bars-cafés. A les quatre en punt, gran partit de futbol entre els primers equips F. C. Sampedor i F. C. Puigregas, en el camp F. C. Berga, disputant-se la copa del Centre i Joventut Nacionalista del Bergadà. A les sis, al teatre del Casino Bergadà, un nou cartell d'atraccions dels de l'Empreses Willy Frediani, Circ-Equestre-Californiana. De vuit a deu de la nit, magnífiques exhibicions de la «Font Màgica», instal·lada al mateix local de l'Exposició, a muntada a semblança de la que hi hagué a Barcelona en l'Exposició Universal de l'any 1888. A dos quarts de deu, huit ball de nit, a la gran sala de l'Ateneu Bergadà, amb orquestra. A la mateixa hora, importantíssims debuts al Teatre públic, dels equilibristes, segons cartells que s'hauran repartit durant el dia, amb els originals artistes: «Les Paris», «El professor Stevenson», etc., etc., que tantes ovelles porten recollides de totes les capitals i ciutats més importants. També a la mateixa hora, amb tota puntualitat, donarà començament una vedella teatral al «Centre d'A. S. C.», representant-se la comèdia en dos actes, d'En Pompeu Cruet, «Flors i Vidres», i l'obra en un acte de N'Apel·les Mestres, «L'Avi». A les deu, balls públics.

Dia 3. — La data aquesta és de grata memòria; coincideix la data amb l'aniversari de la Coronació de la Verge de Queralt; i com que al matí d'aquest dia s'obriran de nou les portes de l'històric i magnífic Santuari de la Madona, és de preveure que, per la unió de bergadans i forasters que hi faran acte de presència, l'emoció en aquella muntanya serà indescriptible. Al passeig d'aquell Santuari hi haurà diferents entreteniments públics. A dos quarts de deu del matí s'anunciarà el començament de la solemne missa pontifical, pel senyor bisbe de la diòcesi. La dita església serà ornamentada amb tota solennitat com en els dies de més gala, harmonitzant-la l'Orquestra Bergadà, dirigit pel molt intel·ligent director mossèn Marian Miró, cantant-se la Missa «Deo Vire», «Credo Palestrina» i l'Himne a la Coronació de la Verge, corrent el sermó a càrrec de l'entusiasta bergadà i notable orador sagrat reverent doctor Ramon Espert; les autoritats trobaran preferència en un d'aquells llocs sagrats. A les quatre de la tarda, en el camp del F. C. Berga, es jugarà un gran partit entre el F. C. Barcelona contra el F. C. Atlètic de Sabadell. Aquest partit és esperat amb molt interès. A les sis, concert, per l'orquestra La Constància, a la plaça de Viladomat. Durant el dia restarà oberta i podrà ésser visitada l'Exposició. De vuit a deu, funcionament de la Font Màgica, amb les seves sorprenents algues il·luminades.

Dia 4. — A les nou del matí, com els dies anteriors, podrà visitar-se l'Exposició d'Agricultura, Indústria i Arts. Al migdia, festes d'atletes al Pla d'Alemany, concedint-se premis als homes i nois. A les tres de la tarda, excursions a les fonts de M. Güi i Negre. A les vuit del vespre, serà esplèndidament il·luminat a la venediana i amb electricitat el Parc Municipal, inaugurant-se, a aquesta hora, aquell il·luc d'esbarjo pels bergadans, colònies estiveses i altres viatjants que durant l'any vénen a visitar la nostra ciutat. De vuit a nou, concert per l'orquestra La Constància, a la plaça de Viladomat. Durant el dia restarà oberta i podrà ésser visitada l'Exposició. De vuit a deu, funcionament de la Font Màgica, amb diferents colors, amb les algues polvoritzades. A dos quarts de deu, al Teatre públic, hi haurà gran sorpresa en les atraccions equestres i equilibristes, presentades per l'orçatari personal de la Companyia Willy Frediani.

Dia 5. — Les hores visitables de l'Exposició i Font Màgica seran les mateixes dels dies anteriors. A les nou del vespre, es tocaran sardanes per una orquestra de la ciutat, a la plaça de Sant Joan.

Dia 6. — A les cinc de la tarda, al pati (claustr) de l'ex-caserna de Sant Francesc, hi haurà un festival infantil, fent elevació de majestuosos globus, representant distingits personatges, i tot seguit es dispararan focs japonesos. Els professors i professores de les escoles, seran convidats perquè es dignin assistir amb els seus alumnes a visitar l'Exposició d'Agricultura, Indústria i Arts. A dos quarts de deu, gran cavalcada amb els cavalls i personal de la Companyia Willy Frediani, i donant començament al Circ-Equestre un car-

rell d'atraccions d'excel·lents combinacions. Dia 7. — A les onze del matí, a la plaça de la Nació Catalana, la cobla «La Principal» de Cassà de la Selva, tocarà sardanes. Al migdia, l'orquestra recorre els carrers de la ciutat, i donarà concerts davant la façana de la casa on hagi estat més ben ornamentada, segons veredicte donat pel jurat competent, i es donarà 100 pessetes al propietari; un altre concert davant de l'arc que hagi aparegut amb més gust o mèrit, concedint-se 800 pessetes als autors que l'hagin fet construir; la mateixa orquestra tocarà balls i sardanes al carrer que hagi estat mereixedor del premi que se li concedirà de 300 pessetes. A les sis de la tarda, sardanes al passeig de la Indústria, per la molt acreditada orquestra La Principal, de Cassà de la Selva. A dos quarts de deu, huit ball de nit, a l'esplèndida sala del Casino Bergadà, on l'orquestra «La Principal», de Cassà de la Selva, executarà un escollit repertori.

Com els dies anteriors, podrà visitar-se l'Exposició de vuit a deu. Variats colors en les algues il·luminades per la Font Màgica.

Dia 8. — Festivitat de la Verge. Gran s'plec al Santuari de Queralt, on hi haurà funcions religioses i diversions profanes. A dos quarts de dotze, sardanes a la plaça de la Constitució, per «La Principal», de Cassà de la Selva. A dos quarts de tres, concert per una acreditada orquestra a l'Ateneu Bergadà. A les quatre, interessant partit de futbol, al camp del F. C. Berga, tenint gran cura, els organitzadors d'aquest match que sigui un veritable esdeveniment esportiu. En aquest dia, a la tarda, farà la seva aparició en els aires, a una alçada de dos a tres mil metres, vingut expressament de París, passant per Barcelona, l'intrepid aviador M. August Macon, aturant prop la capella del Remol. A les sis, comiat de la Companyia Willy Frediani. De vuit a deu, mentre la Font Màgica deixarà admirar les seves belles

combinacions, la Principal de Cassà de la Selva tocarà sardanes, fent així les delícies del veïnat i hostes. A les deu en punt, ball de nit, per l'orquestra La Constància, a l'Ateneu Bergadà. A la mateixa hora, el darrer adieu per tot el personal d'equilibristes, suggestionadors, perxistes, etc., els quals hauran actuat durant les festes al Teatre del Casino Bergadà, harmonitzant aquesta darrera funció la Cobla La Principal, de Cassà de la Selva.

Dia 9. — Durant algunes hores del matí i de la tarda d'aquest dia, M. Macon farà diferents vols amb un bipla de turisme, divisant-se de tots els indrets de la ciutat, i molt especialment des de la pintoresca Serra de Nuet, els emocionants i atrevids equilibris pel valent aviador. A les dotze del matí, sardanes per La Principal, de Cassà de la Selva, en l'encreuament de la carretera de Manresa i de la de Solsona, carrer d'Avia. A les tres de la tarda, concert de música a l'Ateneu Bergadà. A les quatre, partit de futbol, a les vuit del vespre, al pass egi de la Indústria, es cremarà un esplèndid i ben combinat castell de focs artificials pel renomada pirotècnic En Domènec Murdachs. De vuit a deu de la nit, al local de l'Exposició funcionarà la Font Màgica.

A dos quarts de deu, ball de nit, per l'orquestra La Constància, a l'Ateneu Bergadà. A la mateixa hora, darrer ball de nit, per la molt acreditada cobla La Principal, de Cassà de la Selva.

Dia 10. — Al matí i tarda, farà novament evolucions el cèlebre aviador M. Macon. En les seves volades observaran alguns convidats a contemplar el panorama de la ciutat i encontres vist des de les altures. A la tarda, visita a les fonts.

S'ha sol·licitat a la Companyia de Manresa-Berga alguns trens especials i rebalta de preus.

En el gran pati d'entrada a l'Exposició Provincial, hi haurà instal·lat un bar-café, per a comoditat dels visitants.

Una conferència d'En Joan Capó i Valls, de Mallorca

Amb motiu de les solennitats pedagògiques de la Setmana Final de l'Escola d'Estiu, organitzada pel Consell de Pedagogia de la benemèrita Mancomunitat de Catalunya, s'han aplegat a Barcelona els mestres i les mestresses més devots de la pedagogia i més àvids d'explorar el camp cultural de la seva professió. Entre ells ha vingut el distingit pedagog En Joan Capó i Valls de Padriñas, inspector de primera ensenyança de les Illes Balears, un dels mallorquins de més cultura, i un dels fills de Mallorca més amorosos i més entusiastes de les bel·leses de la seva «Roqueta».

Quan els alumnes de l'Escola d'Arts i Oficis del districte X (Clot), com a premi de final de curs, van fer una excursió col·lectiva a la illa daurada, tingueren la sort que el senyor Capó, de la forma encisera que ell sap fer-ho, els acompanyés i fixés llur atenció sobre les bel·leses culminants d'aquell tros de la Catalunya insular.

Quan aquests alumnes han hagut esment que era a Barcelona el seu il·lustradíssim «cicerone», li demanaren que els donés una conferència en la societat «Agrupació Cultural Francesc Aragó», que tenen constituïda al Clot els alumnes i ex-alumnes d'aquella Escola; que els parlés de Mallorca i els refresqués els bells records que servien de la illa que el nostre gran rei En Jaume I ajuntà a la civilització catalana.

La conferència

El senyor Capó hi accedí sol·licit i afectuosament. La conferència va donar-se dissabte, davant d'una selecta concurrència d'alumnes i ex-alumnes entusiastes i altres personalitats distingides en el camp de la pedagogia i de la cultura en general. L'acompanyaven en la taula presidencial, En Joaquim M. Nadal, tinent d'alcalde d'aquell districte X, president honorari de l'Agrupació i president de la Comissió de Cultura, el regidor En Joaquim Degollada, vocal de la mateixa Comissió, i En Josep Valles, president de l'entitat, En Fos, secretari, i tot el professorat de l'Escola.

El senyor Valles pronuncià molt afectuoses paraules sobre la personalitat del conferenciant, la seva cultura, el seu saber professional pedagògic, i el seu amor entusiasta a la seva terra nadiua.

L'ART I LA POESIA A MALLORCA. En disposar-se a parlar, el senyor

Capó, se li tribuà una afectuosa ovació.

Parla de «L'art i la poesia a Mallorca», i com va dir ell mateix en el curs de la conferència: «Així com en certes terres neixen espontàniament certes plantes, a Mallorca hi neix el poeta. Diríem que tothom ho és de poeta». Ho demostrà tot parlant, perquè la conferència fou un càntic, un poema a Mallorca, una poesia en prosa formada de paraules triades i d'«alades» frases.

Començà recordant la visita, de part dels seus oients, a Mallorca i de l'encís que tots sentiren en contemplar aquella Naturaleta, i tractà de completar aquella impressió parlant de l'art i de la poesia mallorquins.

Generalitzant sobre art, enraonà de la influència que té sobre l'individu, qui ensenya a influenciar per la col·lectivitat i la Naturaleta que el volta; de la poderosa influència que exerceix la Grècia fins a crear un art mediterrani. «Si una terra hi ha — diu — on es doni, amb més plenitud, l'ambient natural i espiritual, en una veritable semblança de Naturaleta, a la Grècia d'altres temps, esteu-ne segurs: és Mallorca».

Fa una bella descripció de la seva variadíssima Naturaleta. «La nota essencial, en l'aspecte natural, és el de la multiplicitat, variació de formes, de colors i d'aspectes, però sempre en un conjunt harmònic... dintre de la seva vanitat i grandesa, és veritablement humana».

Entrà a estudiar l'ambient moral. «Escatí qui eren els fills de Mallorca: «descendents dels que acompanyaren l'alt rei En Jaume en la seva lliberació, tenen una gran semblança ètnica amb els catalans. Degueren — aquests — barrejar-se amb la gent dels països, sia com sia, i si actí hi ha un fons hel·lènic, allí també hi és. I si acceptem l'influència del país, diríem que el temps i la terra han pogut l'esperit mallorquí, deixant solament l'hel·lènic amb una mica d'alarb».

Per tant, les manifestacions artístiques, a Mallorca, havien de tenir, forçosament, la varietat i ensembles d'harmonia de la Naturaleta i la subtilitat de la raça».

L'ARQUITECTURA A MALLORCA

Parla del primer art de l'home, de l'arquitectura, de la seva habilitat. A Mallorca havia de tenir un caràcter especial.

A ciutat és el palau italià, transformat: és la magnificència en pedra i harmonia de bruts i espais tancats... d'harmonia, la proporció en tots els elements que la integren: façanes sobries, patis-entrades sumptuosos i immensos, galeries cobertes, escales monumentals, artesonats, tapissos... tot posat naturalment... tot entonant amb l'ambient.

La casa senyorial del camp, és talment la de ciutat, sinó que els jardins són molt més grans.

La casa pagesa, escampada ca i enlla, damunt la gran tapisseria de verdor de la illa, poc té que veure. Son, generalment, grans, amb corral o jardí, amb tot l'encís de les coses discretes. S'amaga, daval l'espessor de l'arbreda, blanca com un glòp de llit amb unes roses o uns geranis vermells al davant. Son notes discretes, sinó que tampoc desentonen gens.

El senyor Capó reproba aquestes noves construccions exòtiques, els xalets de mal gust, bastits per alguns propietaris americans o afrancesats.

L'ESCLUTURA A MALLORCA

En començar a estudiar l'esclutura, diu que les manifestacions esculptòriques són ben escasses a Mallorca. És difícil centrar una estàtua en aquella Naturaleta. «L'ariditat», en voler fer de la seva grandiosa propietat de Miramar, la qual comprèn els termes de Valldemosa i Deyà, un parc admirable, una meravella, deixa la Naturaleta en llibertat. Hi bastí mirandes riques i superbes, però sense una estàtua. Damunt una punta aridita que s'avança damunt la mar, hi alça un formós temple, una cúpula hemisfèrica sostinguda per vuit esveltes columnes, tot de marbre blanc que retalla damunt la serena blavor de la mar. Al bell mig del temple, una penya i al damunt de la penya... res.

Davant tota la magnificència d'aquella Naturaleta, no pot haver-hi figura que distregui. Sols cadascú pot forjar-se la tènue visió d'una figura recordada o somniada.

Esmenta dos casos més recents: els monuments alçats a la memòria de dos mallorquins predilectes. El monument que en un jardí de la ciutat s'alça a En Joan Alcover, el poeta cantor de la terra, no serà coronat pel bust. És una clàssica piscina de marbre, i a un dels extrems s'hi posarà un bloc de marbre rectangular que portarà esculpit el nom del poeta, i al damunt una gràcil figurina, com una tanagra de bronze.

L'altre monument encara està en projecte. El vol erigir l'Associació per la Cultura de Mallorca, a la memòria del gran poeta mossèn Miquel Costa i Llobera. Tampoc hi haurà ni l'estàtua, ni el bust; en un espadat de la Costa brava s'hi esculpirà, monumentalment, tota la poesia «El pi de Formentor», signada amb el nom del poeta.

I és que l'esclutura vol espais reduïts, i la Naturaleta, a Mallorca, es presenta massa gran, i per tant pertorba l'equilibri tot el que no està en relació amb ella.

LA PINTURA A MALLORCA

L'art de la pintura sí que hi floreix i flourà perennement a Mallorca. Un home surt al camp i arreu es troba al mig d'un quadre. Dintre dels seus ulls es reflecteix una bella harmonia de formes i de colors, que canvia totalment sols per un senzill canvi de direcció de la llum. El paisatge de Mallorca és pensament, llum i transparència en l'aire, en les algues i en les roques. Per això havia de néixer el desig fervent d'eternitzar aquells moments fugitius, per a contemplar-los en tot moment de la vida i lloc del món.

Aquells nous temes pictòrics i sobre-tot llums i colors nous, exigien nous procediments per part de l'artista. El que en podríem dir Escola Mallorquina de Pintura, no comprèn els pintors mallorquins, sinó tots aquells pintors forasters que, atrets pel renom de Mallorca, hi van i s'hi quedaren encisats per tota aquella profusió mai somniada. El que tasta una vegada el plaer de voler agafar el paisatge mallorquí, queda fedit de malaltia mortal. Un amor divi li beu l'entusiasme. Es queda a Mallorca. Fug de ciutat i de viles i cerca una caseta dintre del bosc, de la muntanya o a redós d'una sirena, a una de les cales gentils, encantades i... allí s'hi passarà la vida.

Es per això que el vostre gegant del pinzell, En Joaquim Mir, assenyala als artistes aquell nou món, amb un crit de glòria, produït per la impotència d'agafar aquells tons meravellosos de muntanyes, coves i avencs marins. Tota una correa de pintors de tot el món hi van i hi resten, però el primer que tan és rompre «motllos» i pinzells, llançar la paleta vella i cercar-ne una de nova. La Naturaleta de Mallorca és egoista, és una i única, i sols vol lliurar-se en

aquell a qui per endavant se li dona tot.

LA MUSICA A MALLORCA

Té el seu caire especial en la forma de cançó popular individual. Recorda que el «malaguanyat Noguera», després de fer una inspirada descripció de la Naturaleta mallorquina, deia: qui ha vist tot això, no pot dubtar un sol moment que el medi ambient és molt abonat pel desenvolupament de la més ideal de les belles arts. No hi ha pàges, pastor o «missatge» que no cerqui alleugerir la seva feina toca i feixuga amb tonades i cançons improvisats, suggerits per les seves creences, sentiments d'amor a la terra, inspirats, encisadors, que superen de vegades, e ngràcia i valor estètic, a moltes melodies que aplaudixen als teatres, o als concerts, els músics més exigents.

En trobar-se davant de tanta magnificència l'home que no sap com expressar amb la paraula freda i convencional el sentiment d'admiració a tanta bellesa, canta. El pages mallorquí, en tot moment i en tota feina, s'acompanya amb la seva veu. Per cada treball té una tonada pròpia i peculiar: pel llaurar, pel sembrar, pel regar, pel batre, pel tondre, etc. Cançons originalíssimes, plenes de melangia, mltor dit de serenitat, senzills, fins sobris a vegades, recarregats d'ornaments i cadències complexes altres, impossibles de transpassar al pentagrama, perquè els pages canta sempre amb una precisió meravellosa. Qui veu el pages mallorquí complir el seu treball solennal i reposadament, com portava a tothom qui té per mestra i companyona la savia Naturaleta, i el sent modular la cançó apropiada a la feina que fa, comprèn que la cançó està en harmonia completa amb la serenitat de tot allò que el volta.

LA POESIA A MALLORCA

Parla de la poesia, la manifestació artística més humana, i diu que Mallorca fatalment havia d'ésser i és terra de poetes. En contemplar l'esplendorositat i la beutat d'aquella Naturaleta, l'home sensible no pot deixar de traduir en mots l'arada tumultuosa de sentiment que brota del seu cor, i ha de dir el que sent, i ha de dir-ho bellament en harmonia amb la bellesa de l'ambient. Això és precisament la poesia.

D'aquí el gran nombre de poetes mallorquins, que, malgrat els matisos personals, tots canten el mateix to. La poesia mallorquina és essencialment descriptiva. Inclús en aquells càntics emocionants traspuen l'harmonia i la suavitat d'aquella Naturaleta.

En el renaixement literari català s'ha fet remarcar la poesia dels mallorquins. Als primers moments era com un barboteig, mes després es va refer, aviat s'asserena i troba l'expressió justa i entonada. Aquella justesa, aquella relació exacta dels mots amb les idees i per damunt de tot una veritable precisió i certa sobrietat senyorial, l'enaltiment de tota cosa petita en un pla de serenitat, en el qual tota cosa és gran; una veritable preocupació per elegàncies, la correcció. El poeta mallorquí, en termes generals, és el més acurat: no el complau l'aproximació, vol la justesa i el just és el que pertoca, ni més ni menys.

Anuncià que com a il·lustració del que acabava de dir-se, es llegirien algunes poesies, que tot i ésser de quatre personalitats ben distintes, demostraven la seva afirmació que, malgrat la varietat de forma, de metre, de tema i de sentiment intern, l'hi veu sempre la serenitat i l'harmonia de la Naturaleta mallorquina, que reflectint-se en el mirall del cel es mira de nou en l'ànima del poeta com si fos l'espurna de sol viva en el calze d'unes flors.

(Grans aplaudiments.)

LECTURA DE POESIES

Alumnes de l'Escola van llegir de manera impecable, amb una claredat amb una entonació i una matisació admirables, les poesies «Perfums de Soler», d'En Miquel dels Sants Oliver; «La Serra», d'En Joan Alcover; «L'ermita», d'En Joan Capó; «El pi de Formentor», d'En Miquel Costa i Llobera, i «El porqueret», d'En Llorenç Ribet. Totes foren aplaudides com mes meraven aquesta caps-de-brot de l'exquisida poesia mallorquina.

REGRACIAMENT

En Joaquim M. Nadal, en nom de l'Agrupació Cultural Francesc Aragó, pronuncia elegants i afectuosos paraules referents a la personalitat del conferenciant, la seva cultura, la seva tasca pedagògica i el seu entusiasme per Mallorca, la seva terra nadiua, que amb tanta brillantor ens acaba de presentar en la seva part espiritual. Li endreça un afectuós regraciament.

Fou una vedada veritablement exquisida.

Centre Cotoner de Barcelona

BORSA DE BARCELONA

31 d'agost
de 1923

Nova Orleans	Tauxes antérieures	Chiriment aux	Nouveaux télégrammes	TANGA
Disponible, . . .	24,59	00,00	00,00	00,00
Futura:				
Octobre	23,75	00,00	00,00	00,00
Décembre	23,79	00,00	00,00	00,00
Janvier	23,72	00,00	00,00	00,00
Mars	23,71	00,00	00,00	00,00
Mai	23,58	00,00		00,00

Espectacles

Teatre Novetats

Circ Equestre

Avui, divendres, nit, a les deu. PROGRAMA NOU, INTERESSANT, ORIGINAL. Exit creixent dels

60 galls comedians, 60

Els artistes més petits del món

Fred Silvester i C.

El més difícil, l'extraordinari l'executen els inimitables

Les 4 Uessens

Exit definitiu dels JAPONESOS, FONTANAS, 3 BERETTAS, LES 4 MARYLAND, CHASSINO, THE ARQUES, LES STRAKAY, RAPIDET i els reis de la gràcia

POMPOFF, THEY I EMII

NAVAS i GEROME, SILVA i KODAK. Cada diàlun, dijous i dissabtes, matins econòmiques. — Aviat, grans

debut. — Demà, dissabte, tarda, matineu a dos quarts de cinc. Nit, a les deu. — Diumenge, tarda i nit, extraordinàries funcions.

ELDORADO

Coliseu de varietats

Avui, nit, a les deu, projecció de notables pel·lícules. Comiat de la famosa ballarina PILAR IVON. Exit indiscutible de JACK HANNA i els seus JAZZ-GERLS, cants i balls anglesos i americans. Grans ovacions als famosos equilibristes BARTROS. Grans diòs exit de la gentilíssima cançonista CANDIDA SUAREZ. Repertori selecte. Riquíssima presentació.

TEATRE COMIC

Avui, nit, a dos quarts de deu: EL DOCTOR MAXIMO. LA PATRIA CHICA i LA CANÇON DEL OLVIDO.

Gran Teatre Espanyol

Demà, dissabte, dia 1. Nit, a les deu. Inauguració dels vuit únics dies

que s'exhibiran les novíssimes pel·lícules científiques: ALCOHOL RELACIONAT AMB SEXUALITAT i CRIMINALITAT i VENERI: LES SEVES CONSEQUENCIES: MANERA DE CURAR-LO.

Teatre Bosc

Temporada popular d'òpera

Ple cada nit. — Avui, divendres, a tres quarts de deu de la nit, debut del baix cantant CANUTO SABAT, amb l'òpera en quatre actes de Donizetti, LA FAVORITA, creació del celebrat tenor MARIAN CORTADA, en la qual obra arienca ovacions al públic i acompanyant-lo els aplaudits artistes Elda Roses, Pura Taborda, Ricard Fusté, Marius Serretti, chor general, cos de ball de la mestressa Pàmias, Decorat nou, Sastreria Pèris. Estupenda presentació.

Preus. — Butaques a 4 pessetes i a 3; seients a 2 pessetes i a 150; Entrada 80 cèntims. Nét d'impostos. — Demà, dissabte, LA AFRICANA, debutant Josefa Blanch, i cinquena sortida del colossal tenor Maquell Ar-

tell. — Diumenge, tarda i nit, dues colossals funcions. — Dimarts que ve, LOHENGRIN. Fixeu's en els cartells.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Demà, dissabte, 1 de setembre, reobertura. Programmes selectes. Cinc estrenes, projectant-se EL FALSARI, grandiosa pel·lícula de l'acreditada marca Fira Nacional Circuit, interpretada pel celebre artista Lionel Barrymore, i EN ELS CONFINS DEL NORD SILENCIOS, de la marca de primer ordre Universal, essent el protagonista l'as de la pantalla, Frank Mayo. Preus de costum.

Cine Princesa

Granvia Layetana. — Telèfon 1371 Tocant a la Plaça de l'Angel

Avui, divendres, 31, programa de gran èxit, LA REINA DELS GITANOS, sensacional super sèrie dividida en deu episodis, projectant-se el pròleg i el primer episodi, NO SEMPRE TRIOMFA L'AMOR, creació de

la eminent artista Dorothy Dalton, Programa Ajúria. BONES REFERENCIES, gran cinta, interpretada magistralment per la bella artista Constance Talmadge. ELS ESPERITS, còmica en dues parts, de broma contínua. LA GUINEA FRANCESA, variades. — Diumenge, a la nit, estrena de LA REINA DELS GITANOS, segon i tercer episodi.

Saló Catalunya

El local més fresc de Barcelona

Avui, divendres, Moda. Dues estrenes: EL LLOP NEGRE, Paramunt, MONEDA FALSA, per Elsie Ferguson. DUEX SETMANES DE VACANCES, per Constance Talmadge. EL PIN-TOR, còmica. — Diumenge, a la nit, estrena del Programa Ajúria: EL MEU COSI, pel malaguanyat tenor Enrico Caruso.

Casa Beethoven

Tenim un gran assortit d'òperes antigues i modernes, d'ocasió, que realitzem a preus sumament econòmics.

El Anuario de la América Latina y los anuncios que publica

recorren el mundo entero

El Anuario de la América Latina constituye el medio más eficaz para el fomento del comercio hispanoamericano. — Es la única guía comercial que contiene todos aquellos países y la más completa en su género

Contiene más de dos millones de datos (señas) del Comercio, la Industria, Agricultura, etc., etc., de las veinte Repúblicas Iberoamericanas, Puerto Rico e Islas Filipinas 12 MAPAS primorosamente editados en colores

Publica, además, una nutrida SECCIÓN EXTRANJERA con señas de las Casas más importantes de casi todos los países del mundo

Dos tomos sólidamente encuadrados: 75 pesetas Franco de portes en toda España

Anuarios Bailly-Baillière y Riera Reunidos, S. A. Sección P. — Consejo de Ciento, 240. — BARCELONA

Anuncis

PER A ANUNCIAR

en els periòdics servint-se de l'EMPRESA IDEAL D'INFORMACIO estalviareu temps molèsties i diner. 16, Rambla de les Flors, 16 baixos. Telèfon 4863 A

IDIOMES

Anglès, francès i alemany, preus econòmics. Borrell, 118, pral. (xamfrà Cortès), abans Rbla. Flors, 17, segon.

Traspassos

Botiga comestibles tocant al Mercat Sant Antoni. Traspasso.

Botiga amb habitació, lloguer 12 ds. Traspasso

Espardenyeria molt cèntrica gran vivenda, poc lloguer, 6.000 pessetes de traspàs.

Pis amoblat amb dispesa, traspasso per 15 mil pessetes, 10 habitacions. Lloguer 45 duros en punt cèntric.

Taberna-Bar i menjars traspasso molt clientela, tocant carrer Carmo.

Traspasso pis moblat, al carrer Comte de l'Assalt, molt bon situat, set habitacions, per absentar-me, per 6.500 pessetes.

Botiga amb gran vivenda, tocant carrer de Sant Pau, lloguer 15 duros, se traspassa.

Pensió d'artistes, se traspassa, en bon preu en el carrer Comte Assalt, moltes habitacions.

Piset en torre, se traspassa amb mobles, bon preu, 4 dormitoris, menjador, safrat, water i electricitat. Lloguer 30 duros.

Empresa Ideal d'Informació Rambla de les Flors, 16, baixos De 5 a 5 de la tarda

Traspasso pis

carrer Aribau per 3.000 ptes., amb mobles. Rbla. Flors, 16, pral. De 5 a 7.

Lloguers

Torre a Horta amb jardí, aigua i electricitat, es lloga per 50 duros.

Torre a Gràcia, pen tranvia amb tot confort, lloguer 50 duros.

Dos pisos carrer Aragó dreta, a l'Alcàntara. Lloguer 60 duros.

Pis principal en carrer cèntric, prop tranvia, electricitat, terrat, lavabo, molt elegant. Lloguer 35 duros.

Torre a Sant Gervasi, lloguer 25 duros sense traspàs.

Torre per llogar sense traspàs, pen tranvia, set habitacions, bany, water, jardí per 45 duros.

Casa Ronda St. Antoni, se lloguen 2 pisos, sense traspàs, lloguer 40 duros, moderna, recent construïda.

Pis gran regl i terrat: apropiat Ramblas. 50 duros lloguer sense traspàs.

Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16, baixos De 5 a 5

LES MALALTIES ENCOMANADICES

TENEN EL DOBLE PERILL DE LLUR FÀCIL CONTACTE

RENTAR no és DESINFECTAR

A l'aigua de rentar-se les mans, tireu-hi un raig de FENOL COMELERAN (perfumat), gran desinfectant, sense ésser corrosiu ni verinós, i quedareu lliurats d'encomenau-se ni tifus, ni verola, ni tuberculosi, ni grippe, etc.

DEMANEU-LO EN FARMACIES I CENTRES D'ESPECÍFICS

DIPOSITARIS: J. URIACH Y C^a Bruch, 49.

Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.º 78, entressol. C. HIEGER.

Pisos espaiosos asc. telèf. bany, etc. C. Enric Granados, 151.

Pisos es lloguen en el Clot, 60 ptes. Raó carrer Passatge Virreina 1

Departament moblat desitj llogar. Escritura 5318. Rbla. Flors, 16 (Anuncis)

Casa a Sitges situada al Passeig, davant la mar, bany, gas, electricitat, molta aigua de mina, temporada setembre i octubre, 6 setembre sol. Informes carrer de Cuba, 6, Sitges.

Vendes Casa torre gran, en poble pròxim Barcelona amb jardí i hort, es ven per 4.500 duros.

Torre es ven, pen tranvia, aigua, gas, electricitat, confort modern, baratsíma, 1.000 ptes.

Auto semi-nou, dos baquets marca Doby, roda recanvi, venç per 3.500 pessetes.

Caseta barraca feta tota d'obra a Montjuïc es ven per 1.500 ptes.

Torre es ven prop Passeig Bonanova, molt ben situada per 12 mil duros.

Auto esport arrancada elèctrica, cine seients, a tota prova, es ven per 9.000 ptes.

Motor mar. 2 baquets, venç per 3.500 pessetes.

Auto «Martini» 18hp set seients, lestat nou, venç a tota prova, per ptes. 11.500, molt bon estat.

Ford Sedan, en molt bon estat, venç per 4.000 pessetes. Arrancada elèctrica i a tota prova.

Se ven en c. Mallorca casa 12 pisos i botiga rendida l'any 8.700 per 38.500 duros.

Se ven en c. Mallorca casa de 6 pisos i botiga, rendida al mes 950 pessetes, per 35.000 duros.

A Gràcia tocant carrer Salmeron es ven casa de 10 pisos i 2 botigues, rendida 11.500 ptes. anyals, per 38.500 duros.

Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16, baixos De 5 a 5

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les Antiga Casa T. COSTAS, Palla, 13 i 15, pral.

Catarro dels nois

L'Anti-catarro BORBONET, és el veritable específic acreditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.

Dipòsits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andreu i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

Es la reina de les aigües de taula la de la VALL DE SANT DANIEL

El seu representant: Josep Pagans, Ponent, 28

GADENES «TITAN»

Per a TOTA MARCA d'Autocamions de QUALSEVOL TONELLATGE d'acer cromo-niquel garantitzat

PELAYO, 16, ENTRESOL

Tapissos pintats La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapissos religiosos. Exposició permanent de quadros a Feli, gravats, oleografies, etc. Fabricació de marcs. Encomiades. No compreu sense visitar aquestes cases.

F. MONTFALCON Boters, 4, final Portaferrissa.

Terrenys a preus ventatjoses per a vendre

en bloc o en parcelles, formant en total uns 14 solar, situats davant la Sagrada Família. Raó: Federació de la Propietat. Escudillers, 4, 7 i 9, primer, segona.

Taladradora de paper d'ocasió. Raó: El Vaso. Hospital, 19.

Joies d'ocasió

Safates i servals de plata, a pes. Compror or, plata, platí, brillants i perles.

Jewelry de J. Nàñez Rambla de les Flors, 8 A Cardenal Casañas 3.

Comestibles

caixa 50 duros, traspasso ex 2.800 duros a S. G., gran pover per retirar-me. Escr. 5314. Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16 (Anuncis).

Mobles d'ocasió

liquido tots els d'un pis avui i demà. P. Gràcia, 39, segon, 2.º de 10 a 1 de 4 a 7. Hi ha un superb dormitori.

Piano 500 ptes. bon ús. C. Angels, 4, segon, 2.º

Casa a Badalona

en renda, dos pisos i baixos amb jardí. Renda 6 1/2 net. Preu 50.000 pessetes. Raó: Santa Madrona, 28, Badalona.

Comandes

Servenscs totes classes, col·loco. Passatge Virreina, 24. Casa sèria.

Sol·licito empleat apte correspondència, comptabilitat. Esc. 5318. Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16 (Anuncis).

Modista fantasía i blanc a domicili. Baixada de Sant Miquel, 2 bis, porteria.

Personal profesional per a pel·lícules de la U. A. C. d'una ambdues sexes. Gomis, 84. De deu a una.

Serventa jove acceptarà servir persona sola. Indefinida no's presenta personalment. Comte Assalt, 67, F. Victoria.

Serventa

de 30 a 40 anys, catalana, independent, per a servir a persona sola, amb bons informes. Esc. 5326. Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16 (Anuncis).

Dispeses

Bailen, 31, tercer Habitacions amb pensió

Tallers, 48, pral. 1.ª Habitació amb balcó per a senyor, referències.

Bonica habitació balcó carrer, sols dormir. Cera, núm. 41, segon.

Casa particular pensió completa a senyor o sola a menjador, cèntrica. Diputació, 178, tercer, tercera.

Habitació petita

per a senyor, carrer Boqueria, núm. segon.

Casa particular 1 o 2 habit. tot estar. Carme, 10, tercer, segona.

Família aragonesa cedeix habitacions amb assistència, comida casera. Rambla del Centre, 15, primer.

Canuda, 23, 2.º Sala moblada a dos amics.

Se cedeixen 2 habits. moblades d. c. 15 duros mes. R.: Diputació, 120, primer, 2.ª

Casa particular 1 o 2 boniques habitacions tot estar. Carme, 10, tercer, segona

Laboratori especial de

ANALISIS MODERNIS D'ORINA

Demani's el follet il·lustrat Dr. VELLVE, Professor Aux. de la Facultat de Farmàcia, Fernando, 50

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 31, 2 tarda.

El cap del Govern en rebre aquesta tarda els periodistes els ha parlat en aquestes termes:

—No tinc d'afegir-los res respecte al Consell de ministres celebrat ahir passada, després de la nota que els vaig facilitar a la sortida de la reunió.

(Avui he parlat amb el ministre de la Guerra i el general Aizpuru m'ha dit que no em pot tenir preparades les dades que necessitem fins a última hora de la tarda, i com que aquelles són precisos per a l'elaboració del Consell, aquest es celebrarà demà, dissabte, a dos quarts de sis de la tarda.

Creu que el Rei aturaria aquesta tarda, ignora l'hora, encara que si ho fa amb temps anirà al Palau per a despatxar. De no ésser així despatxarà demà, a l'hora de costum.

Ha negat el president que el senyor Sagasta (don Bernat) l'hagués visitat ahir per a demanar-li com a president de la Comissió de responsabilitats.

—El senyor Sagasta—ha dit—em visita, com altres persones, que també ho feren ahir, per a donar-me el pesem per la mort del senyor Montaner Villegas.

Ha afegit el president que no ocorre cap novetat a províncies ni a l'Àfrica.

—Una citació ha dit el president—els ministres de Finances i Guerra, per a tractar del contracte que ha de fer-se per al salvament de l'Espartero, amb la casa Blanch. Ignora la quantitat en què es farà el contracte.

—No és un tant per cent del valor del vaixell?—ha preguntat un reporter.

—No; els contractes es celebren sense tenir norma determinada.

Es torna a alludir als de Tizzi Azza—ha dit el president—i insisteixo en les paraules d'ahir, encara que val més no tornar a parlar de l'assumpte.

LES INTOXICACIONS

Una nombrosa comissió de Metes de Madrid ha visitat el ministre de la Governació, per a conèixer les mesures preses per les autoritats amb motiu de les últimes intoxicacions.

El ministre ha manifestat el seu propòsit de procedir amb la major energia contra els expensadors.

PEL SALVAMENT DE L'ESPAÑA

Al Ministeri de Marina han manifestat que ha arribat a Madrid el capità de fragata de la dotació de l'Espartero, senyor Bastarreda, qui ha donat al ministre, perquè el signi, el contracte amb la companyia de salvament.

El senyor Bastarreda ha contat detalladament al ministre l'accident ocorregut en el que a causa de l'espèssima boira ningú pogué donar-se compte del perill que es corria per navegar tan a prop de la costa.

Ha elogiat molt el senyor Bastarreda al comandant i a un fogaller, que, nadant, arribà fins a les calderes, evitant que esclotessin.

LA SITUACIÓ POLITICA

Sobre el Consell d'ahir passada «El Sol» publica les següents manifestacions, que atribueix a una persona de la major intimitat del president.

—Ja veuran com l'arribada del Rei suavitzava tots els aspors i s'arriba a una fórmula d'aveniment.

Recordi l'altre viatge que va fer el monarca. Tampoc s'entenen els ministres de Finances i Estat amb el de la Guerra, i el Rei els va convèncer de l'obligació en què estaven de depositar qüestions d'amor propi per a dedicar-se únicament a servir els interessos nacionals.

Hagué de dir-los que els homes de Govern, a tots els països del món, col·laboren a realitzar importants actes de govern i a resoldre serioses qüestions de caràcter nacional, i quan han quedat resoltes és quan es retiren, per a mantenir als escons llurs respectius punts d'obir.

El president del Consell està tots els dies tement que es produïxi la crisi; no vol que un membre de la concentració es destaquï d'aquella i pugui en un moment donat dema-

nar-li compte dels actes del Govern.

Fins avui, ningú conjura la crisi, ni manté units els ministres més que els requeriments del monarca. Sense ells no foren ministres ni l'Alba ni En Villanueva.

Veurem com abans que el Govern adopti un resolució despatxarà el president amb el Rei i després rebra aquest a diversos ministres.

VISITA

L'encarregat de Negocis d'Itàlia té anunciada per avui una visita al ministre d'Estat.

ARRIBADA DE FERITS

Madrid, 31, 4'15 tarda.

A dos quarts de dues ha arribat, procedent de Màlaga, a Madrid, un tren-hospital portant ferits dels últims combats a la zona de Melilla.

A l'estació han estat rebuts, en nom del ministre de la Guerra, el subsecretari d'aquest departament, general Bermúdez de Castro, autoritats militars i facultatius dels hospitals militars de Carabanchel i Creu Roja.

Amb tota classe de precaucions els ferits han estat traslladats als hospitals militars en automòbils i carros de l'ambulància de Sanitat Militar.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica:

De Gràcia i Justícia. — Reial Decret commutant per cadena temporal en son grau màxim la pena de cadena perpètua que va sofrir Manuel Compte Porta, per commutació de la de mort que li fou imposada per l'Audiència de Barcelona en causa per delictes d'assassinat.

De Finances. — Reial Decret modificant diversos articles de las Ordenacions generals de la renda de Duanes del 15 d'octubre de 1894.

Altres dictant regles contra possibles defraudacions motivades per la importació clandestina de cafè i cacau.

NOTA DE FINANCES

Al ministeri de Finances han facilitat la següent nota:

«Els treballs d'avenç cadastral en l'últim mes han recaigut en 20.084 finques; els de conservació, en 97, i els de revisió, en 2.485; o sigui un total de 22.676 finques, amb un augment en líquid imponible que puja a 3.220.741'20 pessetes, que representa per a la recaptació per quota i recàrrec un total de 666.194'73 pessetes, o sigui, un promig d'augment per finca de 29'83.

En els treballs d'avançament cadastral durant aquest mes, el promig dels augmentos per finca s'ha elevat a 33'24 pessetes. Pel servei de conservació s'ha obtingut un augment de 297.675'49 pessetes, en el líquid imponible, i una baixa de 1.940'87, o sigui un augment efectiu de 295.734'62 pessetes. En el servei de revisió s'ha assolit un augment en el líquid imponible de 2.267.442'04 pessetes, produint un augment de recaptació de 479.949'96 pessetes, que representen un promig de finca de 193'14.

Com es veu, el resultat obtingut per aquests treballs del cadastre urbà, pot ésser més satisfactori per al tribut, i és al mateix temps un títol d'honor per al cigne personal d'arquitectes, apalladors i auxiliars administratius encarregats d'aquest important servei.

SIGNATURA DE GUERRA

Concedint la gran creu blanca del Merit Militar al general de brigada honorari en situació de reserva, don Sebastia Carbi Rivera.

Idem idem al d'igual empen i situació, don Gregori Garcia Miguel.

Disposant que passi a la segona reserva, per haver complert l'edat que determina la llei, el general de brigada en situació de primera reserva, don Lluís Fernández España.

Idem el pas a la situació de primera reserva, per haver complert l'edat que determina la llei, l'inspector metge de segona classe, don Josep Salva i Martí.

LA QUESTIO POLITICA-MILITAR

Tot l'interès polític està concentrat en l'arribada del Rei, anunciada per a última hora de la tarda d'avui a Madrid i en les derivacions que podrien sorgir del Consell anunciat per a demà.

Fins ara, les impressions recollides, si bé molt fosques, per la impenetrable reserva de les esferes oficials, són que serà molt difícil evitar el plantejament d'una crisi.

El Govern ha tractat prop del general Weyler de sol·licitar una nova

rectificació de la línia proposada per l'Estat Major Central, però les impressions són que el sentit de l'exercit és contrari a aquesta proposta, ha vent celebrat una reunió els generals amb comandament a Madrid, els quals han fet indicacions al Govern en aquest sentit, al mateix temps que es donen de la facilitat amb què es vénen atorgant indults per causes greus en la jurisdicció militar.

DISPOSICIO DUANERA

Madrid, 31, 5'15 tarda.

El decret relatiu a duanes que publica la «Gaceta», disposa entre altres coses:

El cacau i el cafè en gra, la canyella, clavell d'espècie, pebre i te, el cacau en pasta i la mantega de cacau, el sucre, els alcohols, aguardents i licors, la perfumaria i el bestiar estranger de tota classe, per a l'ur circulació per la zona especial de vigilància duanera i per anar d'aquesta a un punt de l'interior i viceversa, o de l'un a l'altre interior, passant per la zona, necessita, quan siguin de producció i fabricació estrangera o colonial, anar acompanyats d'una guia expedida pel remitent.

Al camp de Gibraltar queden subjectes demés al requisit de guia per a la seva circulació, les conserves alimentícies, els dolços, petroli, sabó, bugies i vados.

Als efectes de la circulació i per a tots els serveis del ram de duanes, formen la zona especial de vigilància:

A la frontera de França, tot el territori de les «províncies» de Girona, Lleyda, Ossa, Navarra i Guipuzcoa i els partits judicials de Berga, Manresa i Vich, a Barcelona; Sort, a Lleyda, i Egea de los Caballeros, a Saragossa.

Els magatzemistes, consignataris i comerciants, habilitats per la contribució industrial i de comerç, per a expedir fora de la localitat els gèneres a que es refereix l'article anterior i que es trobin establerts a les poblacions de la zona especial de vigilància que siguin capitals de «províncies» i caps de partit judicial o que de no ésser-lo excedeixin de 10.000 habitants i les que en què radica duana o inspecció de duanes o qualsevol altra oficina de Finances, són els únics que poden expedir guies de circulació per als gèneres que tracta l'article 255.

Les guies de circulació seran taonàries, timbrades i numerades a la fabrica nacional; constituiran càrrec, tant pels empleats com per als comerciants, donant lloc el seu extravio a responsabilitat; se signaran de puny i lletra dels expositors o persona que els representi, amb poder suficient, i seran visades, sense que sigui obligatori el reconeixement previ de la mercaderia, salvat en cas de sospita o denúncia per l'administrador de la Duana del lloc de sortida, i si no n'hi hagués, per l'interventor o inspector de duanes que tingui en ell residència permanent, i en son defecte, per qualsevol altra oficina de Finances, si n'hi ha, i a manca d'un i altra, pel jutge municipal.

Per a retirar les expedicions de les estacions de destí, serà indispensable la presentació de la guia principal i duplicada que el cap d'aquella tallarà, remetent la principal al seu destinatari, per a resguard, i conservant en son poder la duplicada, perquè la direcció de la companyia ferroviària les trameti mensualment, i relacionades, a la direcció general de Duanes.

D'aquest procediment general s'exceptuen les guies del transport mixte per ferrocarril i camí ordinari, la qual circumstància haurà de trobar-se consignada expressament a la guia, indicant com a termini de validesa únicament, el temps necessari per al recorregut del camí ordinari.

Les empreses de transport terrestre per camins ordinaris anotaran als seus llibres el número i data de la guia i en entregar el gènere tallarà la duplicada per a remetre-la a l'oficina de duanes o Finances més pròxima.

A les factures de cabotatge dels gèneres a que es refereix l'article 255 es farà constar que s'acompanyen les guies corresponents, expressant la seva numeració, data, noms del remitent i del destinatari i llocs d'origen i de destinació.

Quan el destinatari d'una expedició no pugui presentar la guia per haver sofert extraví, se li concedirà un ter-

mini màxim de 15 dies perquè presenti un certificat.

Les guies s'expandran per les administracions de duanes amb càrrec als documents de despatx quan l'enviament es faci acte seguit, fent constar en aquelles la numeració de la declaració i l'quantitat pagada per drets d'aranzel.

En els restants casos les guies seran expedides pels magatzemistes, amb signatura i comerciant a què es refereix l'article 256, amb càrrec al seu compte corrent.

L'administració podrà fer visites de comprovació a les fàbriques que utilitzin aquestes guies com a primera matèria, així com, a tots els establiments on es rebin, transformin, expenguin o vinguin els productes referits.

Es donen instruccions per a l'execució dels serveis de què es tracta.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica:

—Reial ordre de Finances disposant que les cotitzacions que han de servir de base durant el mes de setembre pròxim per a liquidar el tant per cent de recàrrec a què han d'estar subjectes les mercaderies produïdes i procedents de nacions a les quals s'aplica la primera columna de l'aranzel i d'aquelles que llurs divises tinguin una depreciació en sa par monetària amb la pesseta o superior al 70 per cent, siguin les següents:

Alemanya, 0'310; Àustria, 0'100; Portugal, 5'554; Txecoslovàquia, 20'767 i Brasil, 26'184.

Una altra disposant que el recàrrec que ha de cobrar-se per les duanes en les liquidacions dels drets corresponents a les mercaderies importades i exportades durant el mes de setembre pròxim, el pagament de les quals hagi d'ésser efectuat en moneda de plata espanyola o en bitllets del Banc d'Espanya, en lloc de fer-ho en monedes d'or, serà de 39'22 per cent.

FIRMA E MARINA

Autoritzant el ministre de Marina per a l'adquisició, per gestió directa de 80.250 quilos de pólvora per a la dotació de l'artilleria del creuer «D. Blas de Lezo».

ESTRANGER

Les eleccions a Irlanda

Dublin, 31.—Les últimes notícies que es coneixen de les eleccions generals a Irlanda concedeixen 38 llocs als governamentals, 22 als republicans, 13 als independents, nou als laboristes i 7 als agraris.

Tots els ministres han estat reelegits.—Havas.

Important robatori a Anvers

Anvers, 31.—En pendre el tren amb direcció a Amsterdam, un corredor de joies es donà compte que havia desaparegut la seva cartera, que contenia diamants en brut per valor de 640.000 francs.

El retorn del Kronprinz a Alemanya

Berlin, 31.—S'ha publicat una nota oficial en la qual es declara que el Govern del Reich no ignora el desig del kronprinz de tornar a Alemanya, però fins ara no ha presentat cap demanda amb aquest objecte.—Havas.

L'alcalde de Londres malalt

Londres, 31.—Es troba malalt de gravetat el florid alcalde d'aquesta ciutat.—Havas.

Assassinat del secretari feixista a Trieste

Roma, 31.—Telegrafia de Trieste a «Il Giornale d'Italia» que un individu que té pertorbades les facultats mentals assassinà el secretari provincial del partit feixista.—Havas.

La resistència passiva al Ruhr

Paris, 31.—Telegrafia de Berlin a «Le Journal» que s'ha celebrat un important Consell de ministres, en el qual aquests, segons sembla, han estudiat la cessació progressiva de la resistència passiva al Ruhr.

Referint-se a l'eventualitat de tornada a Alemanya de l'ex-kronprinz, el canceller Stresemann i el ministre d'Economia es pronuncien en un sentit favorable al dit grès, imposant determinades condicions.

Els ministres del partit socialista oposaren formalment.—Havas.

BARCELONA

L'Assamblea de la Mancomunitat

Cinquena sessió

Comença a les cinc sota la presidència del senyor Jansana havent al banc del onell els senyors Vallès, Pujals, Guasch, Lloret, Riera, Miquel i Noguer i Comas.

Es dona compte d'un telegrama del Govern contestant el que se li va dirigir demanant clemència per al condemnat de Màlaga i es llegeix el llibramen referent a la liquidació del pressupost.

Fan observacions al mateix els senyors Nicolau d'Oliver, Nasà i Palau, aclarint-les el senyor Gich en nom de la Comissió dictaminadora, i el senyor Vallès i Pujals, com a conseller d'Hisenda.

(Segueix la sessió)

DECLARACIONS DEL Sr. COMPTE, DIPUTAT PROVINCIAL LLIBERAL PER FALSET - GANDESA

Se'ns ha facilitat la següent nota: «Els liberals autonomistes de la «província» de Tarragona que segueixen les inspiracions del senyor Guasch, des del començament de la Mancomunitat venen actuant en un mateix pla, sense canvi d'orientació amb una conseqüència digna de consideració i d'aplaudiment.

En constituir-se la Mancomunitat el grup liberal estava format per 23 diputats que es dividiren en dues fraccions quan la primera presidència del senyor Puig i Cadafalch. Els liberals de Tarragona varen votar el senyor Puig junt amb altres liberals que posteriorment s'uniren a la Federació Monàrquica Autonomista alguns d'ells, i altres ingressaren a la Lliga Regionalista. La major part del grup que votà en contra del senyor Puig i Cadafalch s'afilià a la U. M. N.

Els liberals de Tarragona continuen units, distanciat d'aquelles agrupacions i afiliats a la Lliga Regionalista des de la constitució de la Mancomunitat en tot el que es relaciona amb la vida de la mateixa i el major bé de Catalunya, però sense que això signifiqui pacte de cap mena de caràcter local en la vida política i en les campanyes electorals que fem d'acord o en desacord amb els elements de la Lliga Regionalista.

La constància del nostre amic el senyor Guasch en el càrrec de Conseller és resultat de la seva actuació i conseqüència d'una tasca molt intensa a la província de Tarragona, que li dona una força d'opinió molt estimable per al bon govern de la Mancomunitat.

Per a nosaltres fóra molt satisfactori que els liberals poguéssim arribar a la formació d'una força liberal única a Catalunya i no fórem obstacle per a la seva constitució, sempre, però, que els que la integressin vinguessin sense reserves a col·laborar a l'obra de la Mancomunitat.

Cadàver surant

Al moll del Díc ha estat trobat surant el cadàver d'un home. A primera hora del vespre no havia estat identificat.

La inspecció de tribunals

Avui, el magistrat senyor Abellón, que com saben els nostres lectors va venir per a inspeccionar l'actuació de la justícia a Barcelona, ha rebut alguns periodistes, manifestant-los que estava acabant la memòria que remetria al ministre.

Malgrat haver dit que fins la setmana entrant no podria donar una referència concreta d'aquesta memòria, ha dit que l'administració de justícia estava molt corrompuda i que proposarà el càstig d'alguns alts elements d'aquella.